

334.5
ด 131 ก
53

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุราชลิมา

ปริญญาบัตร
ของ
ถนอมศรี บรรณานัติ

27 เม.ย. 2535

เลขาธิการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พฤษภาคม 2530
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177842

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

บทคัดย่อ
ของ
ถนอมศรี ปราภวนาดี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พฤศจิกายน 2530

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของสมาชิก และ
ประมวลปัญหาเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา
ในด้านสินค้า การบริการ บุคลากรดำเนินการ อาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์
ของสมาชิกตามตัวแปร สถานภาพ เพศ เงินปันผลและอุดมการณ์สหกรณ์ กลุ่ม
ตัวอย่างในการศึกษาเป็นสมาชิกร้านกิจกรรมสหกรณ์ ประจำปี 2529 จำนวน 259
คน จำแนกเป็นอาจารย์ 32 คน นักศึกษา 203 คน และเจ้าหน้าที่ 24 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรการวัดประมาณค่าหำระดับ
และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามได้รับคืนและสมบูรณ์ร้อยละ 91 การ
วิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและใช้ $t - test$
และ $F - test$ ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ มีทัศนะว่าการจัดดำเนินการ ร้าน
กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาแต่ละด้านและรวมห้าด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้

2 ทัศนะต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา
ของอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ ของสมาชิกชายกับสมาชิกหญิง ของสมาชิก
ที่ได้รับเงินปันผลสูงกับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำไม่แตกต่างกัน แต่สมาชิกที่มีอุดม
การณ์สหกรณ์สูง กับสมาชิกที่อุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ โดยที่สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ มีทัศนะต่อการจัดดำเนินการของ
ร้านกิจกรรมสหกรณ์ดีกว่าสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูง

3 การประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านก
ิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา พบว่า มีปัญหาทั้งในด้านสินค้า ด้านการบริการ
ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก แต่
ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านสินค้า รองลงมาคือ ด้านการบริการ และมีข้อเสนอ
แนะว่า ควรมีการพัฒนาการจัดดำเนินการทั้งห้าด้าน โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์
ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

เพื่อให้การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์มีประสิทธิภาพ และเจริญก้าวหน้า
หน้า วิทยาลัยครูนครราชสีมาควรพัฒนาการจัดดำเนินการทั้งห้าด้านให้มีคุณภาพ และ
ให้สมาชิกมีอุดมการณ์สหกรณ์ร่วมกัน

THE COOPERATIVE STORE MANAGEMENT
OF NAKHON RATCHASIMA TEACHERS COLLEGE

AN ABSTRACT
BY
THANOMSRI PRATHANADI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
November 1987

The purposes of this research were to study and compare the perceptions of 32 instructors, 203 students and 24 non-academic personnels, as the members, on the cooperative store management of Nakhon Ratchasima Teachers College in the academic year of 1986. Concerning areas of goods management, services, personnel management, shop facilities, members' benefits, problems and suggestions were included. Rating scale questionnaires and interviews were used for data collection. Ninety-one percent of questionnaires were returned. Arithmetic mean, standard deviation, F-test and t - test were used for data analysis and for testing hypotheses. The major findings were as follows:

1. The cooperative store management of Nakhon Ratchasima Teachers College as perceived by the instructors, students and non-academic personnels were at moderate level in each area and all five areas.

2. The perceptions of the instructors, students and non-academic personnels were not significantly different in each area and all five areas. When comparing in pairs, only the pairs of the high-ideal and the low-ideal members showed significant differences. The low-ideal members' perception was better than that of the high ideal members.

3. The cooperative store management of Nakhon Ratchasima Teachers College was found that all the five areas had operational problems. The most problematic area was the goods management while the second was the area of services. The development of its' management was needed, especially an effectiveness of its' public relations.

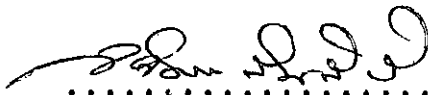
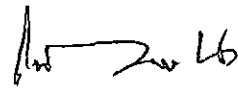
To encourage efficiency and progress of the cooperative store, management and members' ideology should be actively developed by Nakhon Ratchasima Teachers College

ประวัติผู้วิจัย

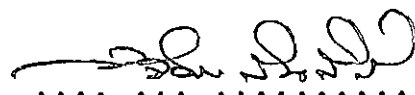
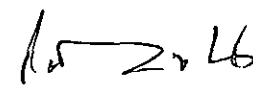
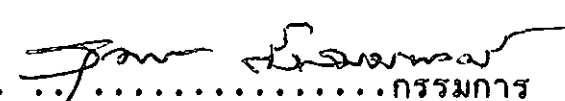
ชื่อ	ณอมศรี ประรณาดิ
ภูมิลำเนา	จังหวัดอุบลราชธานี
วันเกิด	12 สิงหาคม 2488
การศึกษา	พ.ศ. 2509 สำเร็จ มศ. 5 จากโรงเรียนประจำจังหวัด อุบลราชธานี พ.ศ. 2512 สำเร็จ ปวส. บัญชี, ปม. จากวิทยาลัย เทคโนโลยีแะอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคภาคตะวันออกเฉียง เหนือ พ.ศ. 2520 สำเร็จ กศ. บ (ธุรกิจศึกษา) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ. 2530 สำเร็จ กศ. ม (การอุดมศึกษา) จากมหา วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาการเงินและบัญชี คณะวิชาวิทยาการวัดการ วิทยาลัยครุนครราชสีมา

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอนุเคราะห์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลินลิริ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น กรรมการและอาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพจน์ กรรมการ ทั้งอาจารย์ผู้เป็นประธานและกรรมการได้กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ให้ความรู้ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขสำนวนภาษาเพื่อให้สามารถสื่อสารได้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลินลิริ ได้กรุณาให้แนวคิดหลักซึ่งผู้วิจัยเองก็ได้ยึดเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้ามาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณกรรมการฝึกหัดครู ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยลาศึกษาต่อ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวลิต สละ อาจารย์วิวัฒน์ เมฆอรุณ อาจารย์ ดร.วาสนา กังวาลเลิศ อาจารย์จิรภา นาคสมพจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ตันยะ และอาจารย์ละอาดศรี คงนิล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับ สถิติและตรวจแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณสมาชิกร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้การสัมภาษณ์

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. มาณพ ตั้งสมวรพจน์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการคำนวณหาค่าสถิติด้วยเครื่องคำนวณกล และแนะนำวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการแปลความหมายของค่าสถิติ

และขอขอบคุณ คุณอนุสรณ์ ประรณชาติ อาจารย์อนงค์ ลินลิริ อาจารย์ มงคล แก้วพวงงาม คุณกรแก้ว อัจฉริย์ คุณกนกวรรณ อธิระชนากร ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำในการพิมพ์และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ณอมศรี ประรณชาติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานของการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายและความสำคัญของสหกรณ์	11
ความหมายของสหกรณ์	11
ความสำคัญของสหกรณ์	12
ประเภทของสหกรณ์	14
หลักและอุดมการณ์สหกรณ์	16
หลักสหกรณ์	16
อุดมการณ์สหกรณ์	17
การจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู	18
การจัดดำเนินการด้านสินค้า	21
การจัดดำเนินการด้านการบริการ	23
การจัดดำเนินการด้านบุคลากรดำเนินการ	25
การจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่	27
การจัดดำเนินการด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	29
ประวัติร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา	31
โครงสร้างการดำเนินงาน	32
วิธีการจัดดำเนินการ	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า	36

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 42
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 42	
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 43	
แบบสอบถาม 43	
แบบสัมภาษณ์ 45	
การเก็บรวบรวมข้อมูล 46	
การจัดกระทำข้อมูล 46	
ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม 47	
ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ 48	
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 49	
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 53
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 53	
การวิเคราะห์ข้อมูล 53	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 55	
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการ	
การร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา 55	
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อการจัด	
ดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา	
เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน 70	
ตอนที่ 3 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด	
ดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา	
เป็นรายด้าน 75	
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 78
ความมุ่งหมายของการวิจัย 78	
การดำเนินการวิจัย 78	
การวิเคราะห์ข้อมูล 79	

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	90
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	102
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	104
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ	110
ภาคผนวก ง ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการ ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน	112
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของสมาชิกที่เป็น อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ เป็นรายข้อ	128

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนสมาชิก เงินทุนหมุนเวียน กำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิ จำแนกตามปีการศึกษา 2524-2528	35
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่	43
3 แบบสอบถามได้รับคืนที่สมบูรณ์จากอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ จำแนกตามตัวแปร เพศ เงินปันผลและอุดมการณ์สหกรณ์	47
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา	55
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้าเป็นรายชื่อ .	56
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านการบริการเป็นรายชื่อ	59
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการเป็นรายชื่อ	62
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายชื่อ	65

9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิกที่เป็น อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้าน กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของ สมาชิก เป็นรายชื่อ	68
10	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของสมาชิกที่เป็น อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้าน กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวม ห้าด้าน	71
11	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะของสมาชิกชายกับสมาชิกหญิงที่มี ต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน	72
12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะของสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูง กับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำ ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้าน กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวม ห้าด้าน	73
13	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะของสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำที่มีต่อการจัดดำเนินการร้าน กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวม ห้าด้าน	74
14	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการ ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า . . .	113
15	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้าน สินค้า	114
16	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาใน การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า	115
17	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการ ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านการบริการ	116

18	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านการบริการ	117
19	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านการบริการ	118
20	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ	120
21	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ	121
22	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ	122
23	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่	123
24	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่	123
25	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่	124
26	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	125

27	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	126
28	ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	127
29	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า เป็นรายชื่อ	129
30	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านการบริการ เป็นรายชื่อ	130
31	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ เป็นรายชื่อ	131
32	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายชื่อ	132
33	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก เป็นรายชื่อ	133

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างการดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า รูปแบบร้านสหกรณ์ .	19
2 โครงสร้างการดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า รูปแบบร้านกิจกรรม สหกรณ์	20
3 ตัวอย่างผังแสดงทำเลที่ตั้งร้านสหกรณ์ที่เหมาะสมและการจัดแบ่ง เนื้อที่ภายในร้าน	28
4 โครงสร้างการดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราช สีมา	33

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจแบบหนึ่ง ที่ดำเนินการอยู่ในระบบเศรษฐกิจสายกลาง และเป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่จะช่วยให้ราษฎรในชนบทมีความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยอาศัยการร่วมมือกันประสานประโยชน์อันจะก่อให้เกิดความสามัคคีอันดีและเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยขจัดปัญหาความไม่เป็นธรรม ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค พ่อค้าคนกลาง และนายทุนลงได้ (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2526 : 100) ประเทศในโลกเสรีที่ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ดีกินดีมีสันติสุข เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี คานาดา เดนมาร์ก สวีเดนและประเทศอื่น ๆ ในยุโรป ล้วนแต่มีกิจการสหกรณ์ที่เจริญก้าวหน้าแล้วทั้งสิ้น ประเทศเหล่านั้นใช้เวลาไม่น้อยในการพัฒนาระบบสหกรณ์ให้เข้าสู่ความเหมาะสมกับประเทศของตนได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ถวิล เลิศประเสริฐ 2520 : 2) ประเทศไทยได้นำระบบสหกรณ์มาใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2459 โดยคณะรัฐบาลทุกสมัยตระหนักถึงความสำคัญของงานสหกรณ์ที่มีต่อการแก้ปัญหาพื้นฐาน ทางด้านเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศตลอดมา แต่ปรากฏว่าความเจริญเติบโตของสหกรณ์ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ดังที่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2523 : 1) ได้พบว่า มีสาเหตุมาจากประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสหกรณ์ และการส่งเสริมสหกรณ์ของรัฐบาลได้มุ่งเน้นเฉพาะผู้ใหญ่จึงทำให้ขาดพื้นฐานทางด้านเยาวชนซึ่งต่อไปจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมีนโยบายให้มีการปลูกฝังอุดมการณ์สหกรณ์แก่ประชาชนตั้งแต่เยาว์วัย โดยจัดให้มีการสอนวิชาสหกรณ์และการดำเนินธุรกิจแบบสหกรณ์ ในสถานศึกษาทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ (โสภณ ทองปาน 2524 : 8) นอกจากนี้ รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการฝึกหัดครูจัดดำเนินการที่แสดงให้เห็นถึงการนำวิธีการสหกรณ์ไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ตลอดจนให้เป็นแกนนำความรู้เรื่องสหกรณ์ไปยังประชาชนถึงระดับตำบลตามกระบวนการฝึกหัดครูต่อไป (กรมการฝึกหัดครู 2525 : 22)

กรมการฝึกหัดครูได้จัดทำแผนพัฒนางานสหกรณ์ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลโดยอนุมัติให้มีหลักสูตรการสอนวิชาเอกสหกรณ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชา

การศึกษาชั้นสูงและระดับปริญญาตรี (สภาการฝึกหัดครู 2525 . 10) โดยกำหนดนโยบายให้วิทยาลัยครูทุกแห่งจัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการจัดสหกรณ์ประเภทร้านค้า ทั้งภาคทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กันไป รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ให้อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยครูได้มีโอกาสสัมผัสกับงานสหกรณ์โดยการสมัครเป็นสมาชิก สหกรณ์ร้านค้ามีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานบริการสินค้าอุปโภคบริโภค ในราคาที่ยุติธรรมและถูกต้องในเรื่องปริมาณและคุณภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างคุณค่าขึ้นเคยกับระบบสหกรณ์ และการปลูกสร้างศรัทธาวิธีการของสหกรณ์ได้อีกทางหนึ่ง (กรมการฝึกหัดครู 2525 . 89) จากการสำรวจพบว่าวิทยาลัยครูทั่วประเทศจำนวน 36 แห่ง ได้จัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าขึ้นสามรูปแบบ คือ ร้านสหกรณ์ 23 แห่ง ร้านกิจกรรมสหกรณ์ 12 แห่งและร้านสหกรณ์หนึ่งแห่ง ซึ่งการจัดดำเนินการในแต่ละรูปแบบดังกล่าวนี้ หลายแห่งประสบความสำเร็จสูงมาก บางแห่งสามารถเลี้ยงตนเองได้ และมีอีกหลายแห่งที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (กรมการฝึกหัดครู หน่วยการศึกษานิเทศน์ 2528 . 20)

องค์ประกอบของความสำเร็จในการบริหารกิจการสหกรณ์ร้านค้าโดยทั่วไป นอกจากจะอาศัยเงินทุนหมุนเวียนและอาคารสถานที่ตั้งอยู่ในทำเลการค้าที่เหมาะสมแล้วก็ตาม ยังมีองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดการที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ คณะกรรมการดำเนินการมีความรู้ความสามารถในการจัดการด้านการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวกและการควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฝ่ายจัดการมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารธุรกิจแยกชนสามารถจัดหาสินค้าที่มีคุณภาพ ราคายุติธรรม และตรงกับความต้องการของสมาชิกมาจำหน่าย รวมทั้งมีเทคนิควิธีการกระตุ้นสมาชิกให้มาอุดหนุนสินค้าและบริการจากสหกรณ์อยู่เสมอ ขณะเดียวกันมวลสมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการได้อย่างแท้จริง โดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจการสหกรณ์ตามหลักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ย่อมส่งผลให้สหกรณ์มั่นคงและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ (สนิท จิตตาภรณ์ 2526 . 10 - 11) หลักการนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของร้านสหกรณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัดสินไชยของ ชุมพล แสทวิสุข (ชุมพล แสทวิสุข 2510 : 50) ที่พบว่าผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิก เป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งผล ให้สหกรณ์ประสบ

ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ สมาชิกจะมีความภักดีเพิ่มขึ้นถ้าได้รับการบริการดีและมีผลตอบแทนคือเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนในอัตราที่น่าพอใจ ส่วนสมาชิกขาดความภักดีและไม่ให้การอุดหนุนหรือซื้อสินค้า กรรมการดำเนินการไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่และการจัดการไม่มีประสิทธิภาพ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สหกรณ์ร้านค้าไม่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวได้ การบริหารกิจการสหกรณ์ร้านค้าให้สามารถดำเนินการไปได้ด้วยดีและสามารถอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกได้อย่างเต็มที่มี บุคคลทุกฝ่ายที่กล่าวแล้วข้างต้น จะต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนและรับผิดชอบการปฏิบัติงานให้สัมพันธ์กัน โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการที่ถูกต้อง สามารถเปลี่ยนทัศนะของสมาชิกให้เกิดความภักดีต่อสหกรณ์ได้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2521 : 16) ซึ่งแนวคิดนี้เป็นคุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและส่งผลให้สหกรณ์ร้านค้าดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จอย่างมาก (สนธิ จิตตารณ 2526 : 10)

การจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นการจัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของกรมการฝึกหัดครูและรัฐบาล เหมือนกับวิทยาลัยครูอื่น ๆ โดยจัดในรูปแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นมา จากการสังเกตและประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งได้มีส่วนร่วมในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูแห่งนี้พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มาอุดหนุนสินค้าน้อยกว่าที่ควรจะเป็น รวมทั้งไม่สนใจสมัครเป็นกรรมการดำเนินการและเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีไม่ครบองค์ประชุม มีการเลื่อนและนัดวันประชุมใหม่อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการให้บริการว่า ไม่เป็นที่พอใจในหลาย ๆ ด้าน เช่น สินค้าที่นำมาจำหน่ายแก่สมาชิกบางชนิดมีราคาสูงกว่าท้องตลาด การให้บริการโดยพนักงานของร้านยังไม่ประทับใจเท่าที่ควร จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์ จำนวนกลุ่มละสามคน ปรากฏว่า คณะกรรมการดำเนินงานบางคนไม่สนใจปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การบริหารกิจการส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดมอบให้ผู้จัดการดำเนินการเพียงผู้เดียว นับว่าเป็นการดำเนินการที่เสี่ยงและไม่สอดคล้องกับหลักและวิธีการสหกรณ์ อัตราการเพิ่มจำนวนสมาชิกในแต่ละปีเป็นไปอย่างเชื่องช้าและเพิ่มขึ้นในระดับที่น้อยเมื่อเทียบกับจำนวนบุคลากรของวิทยาลัยทั้งหมด จากประสบการณ์ การสังเกตและ

การสัมภาษณ์ดังกล่าวพบว่า สมาชิกบางคนยอมรับว่า ร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นของสมาชิกและให้การอุดหนุนโดยซื้อสินค้าจากร้านกิจกรรมสหกรณ์ทุกครั้งที่มีโอกาส เมื่อพบข้อบกพร่องก็ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ยังได้ให้คำติชมหรือกำลังใจแก่บุคลากรดำเนินงานอยู่เสมอ แต่สมาชิกที่มีลักษณะดังกล่าวมีปรากฏให้เห็นในจำนวนที่ค่อนข้างน้อย ทำให้เกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ที่กำลังดำเนินการอยู่

สภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบแน่ชัดเกี่ยวกับทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ปัญหา อุปสรรคและความต้องการของสมาชิกในการปรับปรุงแก้ไขการจัดดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาให้มีประสิทธิภาพ มีความเจริญมั่นคงพอที่จะใช้เป็นต้นแบบสำหรับนักศึกษาฝึกงานสหกรณ์ รวมทั้งเป็นแหล่งเฝ้าอำนวยความสะดวกให้บริการทางวิชาการสหกรณ์แก่ชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของงานวิจัยนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาห้าด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินงาน ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิกตามตัวแปรสภาพเพศ เงินปันผล และคุณลักษณะของสมาชิก
3. เพื่อประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยนี้

1. เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และสนองความต้องการของสมาชิก
2. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรทางสหกรณ์ และจัดการฝึกอบรม สมาชิกให้มีคุณภาพที่เหมาะสม สามารถนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ได้
3. เป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการฝึกงานของนักศึกษา วิชาเอก สหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ
4. ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า ใน วิทยาลัยครูที่มีลักษณะการจัดและสถานที่คล้ายกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาทัศนะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ที่ ดำเนินกิจการอยู่ในช่วงปีการศึกษา 2529 หาด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สมาชิกปัจจุบันของร้านกิจกรรม สหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ซึ่งมีจำนวนอาจารย์ 130 คน นักศึกษา 847 คน และ เจ้าหน้าที่ 121 คน รวมทั้งหมดจำนวน 1,098 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกของร้านกิจกรรม สหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2529 รวมทั้งสิ้น 285 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมดตามตารางประมาณจำนวนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 607 - 610) หาลัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแต่

ละกลุ่ม แล้วจึงใช้วิธีจับสลากตามบัญชีรายชื่อในทะเบียนสมาชิกร้านกิจกรรมสหกรณ์ให้ได้จำนวนตามที่ต้องการคือ อาจารย์ 34 คน นักศึกษา 220 คนและเจ้าหน้าที่ 31 คน

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 สถานภาพของสมาชิก แบ่งเป็น อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่

4.1.2 เพศของสมาชิก แบ่งเป็น ชายและหญิง

4.1.3 เงินปันผลของสมาชิก แบ่งเป็น สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงคือ ตั้งแต่ 200 บาทขึ้นไปและสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำคือ ต่ำกว่า 200 บาทลงมา

4.1.4 คุณลักษณะของสมาชิก แบ่งเป็น สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงและสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาห้าด้านคือ

4.2.1 ด้านสินค้า

4.2.2 ด้านการบริการ

4.2.3 ด้านบุคลากรดำเนินการ

4.2.4 ด้านอาคารสถานที่

4.2.5 ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. ทศนะ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ สามารถวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือแบบสอบถามและแปลความหมายเป็นค่าทางสถิติได้ ในงานวิจัยนี้หมายถึง ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาห้าด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

2 สหกรณ์ร้านค้า หมายถึง สหกรณ์ประเภทหนึ่งในจำนวนสหกรณ์ทั้งหมดทุกประเภท จัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจของกลุ่มบุคคลที่มีความเดือดร้อนและมีความต้องการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีความจำเป็นแก่การครองชีพประจำวัน ในราคาที่เป็นธรรม ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางเช่น การชั่ง ตวง วัดและมีคุณภาพตรงตามที่ระบุไว้ โดยดำเนินการตามหลักและวิธีการสหกรณ์ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นร้านสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ร้านสหกรณ์หรือร้านกิจกรรมสหกรณ์ที่มีการจัดอยู่ในวิทยาลัยครูเท่านั้น

3 ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา หมายถึง ร้านค้าที่จัดตั้งขึ้นตามหลักและวิธีการของสหกรณ์ร้านค้า แต่ไม่มีการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 โดยได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา พ.ศ. 2521 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการศึกษาทดลองและเป็นส่วนงานหนึ่งของวิทยาลัยครูนครราชสีมา

4. สมาชิกร้านกิจกรรมสหกรณ์ หมายถึง ผู้ที่สมัครและได้รับการพิจารณาเป็นสมาชิกตามข้อบังคับของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา โดยถือหน่วยอยู่ในปีการศึกษา 2529 ในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่

4.1 อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำวิทยาลัยครูนครราชสีมาที่ได้ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 และเป็นสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

4.2 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 และเป็นสมาชิกร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

4.3 เจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ หรือนักการภารโรงที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งมีได้ทำหน้าที่สอนในวิทยาลัยครูนครราชสีมาและเป็นสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์

5. การจัดทำเนิการร้านกิจกรรมสหกรณ์ หมายถึง กระบวนการจัดการทั้งหลายได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับสินค้า การกำหนดราคาขาย การควบคุม การจัดการด้านการเงินและบัญชี ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านการจัดบริการ ด้านอาคารสถานที่และด้านการรักษาผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่

เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เช่น การได้รับความสำเร็จด้านการบริหารธุรกิจสหกรณ์ โดยมีกำไรและสามารถมีเงินปันผลแก่สมาชิกได้ ในงานวิจัยนี้ หมายถึงการจัดดำเนินการห้าด้านคือ

5.1 การจัดดำเนินการด้านสินค้า หมายถึง ความสามารถในการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้ได้ทั้งปริมาณที่เหมาะสมกับขนาดของธุรกิจ โดยมีการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้ตามมาตรฐาน มีการแสวงหาสินค้าจากแหล่งผลิตโดยตรงมาจำหน่าย การกำหนดราคาขาย การจัดวางสินค้าและวิธีจัดจำหน่าย เพื่อให้สมาชิกมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าตามความพอใจและสามารถเพิ่มปริมาณขายให้ได้มากที่สุด

5.2 การจัดดำเนินการด้านการบริการ หมายถึง ความสามารถในการจัดให้บริการ การอำนวยความสะดวก การบริการที่รวดเร็ว การกำหนดเวลาเปิดปิดร้านที่ประกาศไว้แน่นอน การเอาใจใส่และให้ความสนใจแก่สมาชิกหรือลูกค้า การประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง การจัดที่สำหรับให้สมาชิกได้ฝากของและรับฝากขายสินค้าอันเป็นผลิตผลของสมาชิกลูกค้ามาจำหน่าย การจัดระบบบริการที่เข้าใจง่ายไม่ยุ่งยากในการใช้บริการ เป็นต้น

5.3 การจัดดำเนินการด้านบุคลากรดำเนินการ หมายถึง ความถนัดหรือความสามารถของคณะบุคคลที่ปฏิบัติงานประจำในร้านกิจกรรมสหกรณ์ ตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยทุกคนสนใจปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนและเป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จในการจัดดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ในงานวิจัยนี้หมายถึง คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการและพนักงาน ชุดที่ปฏิบัติการอยู่ในปีการศึกษา 2529

5.4 การจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ความสามารถของฝ่ายจัดการเกี่ยวกับ การเลือกทำเลที่ตั้งร้าน การใช้พื้นที่ภายในร้าน การดูแลและตกแต่งอาคารร้านตั้งแต่บริเวณหน้าร้านและภายในร้านดังกล่าวนี้ มีการจัดให้มีลักษณะเหมาะสมหรือมีบรรยากาศที่เป็นธุรกิจการค้า การจัดวางผังสินค้าและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ภายในร้านได้เต็มที่อย่างคุ้มค่า เป็นต้น

5.5 การจัดดำเนินการด้านผลประโยชน์ของสมาชิก หมายถึง ความสามารถในการจัดการที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นสำคัญ ตามหลักการสหกรณ์อันได้แก่ การควบคุมดูแลสินค้าที่จำหน่ายให้ได้มาตรฐาน มีปริมาณตรงตามที่ระบุทั้งการชั่ง ตวง วัด รวมทั้งมีคุณภาพดี การลงบัญชีส่วนชื่อของสมาชิกตามหมาย

เลขอย่างตรงไปตรงมา การรักษาสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในการเข้าร่วมประชุม การเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการบริหาร การติชมของสมาชิก การทำธุรกิจร่วมกับสหกรณ์ การกำหนดอัตราผลตอบแทนสมาชิก เพื่อจ่ายเงินปันผลตามหุ้น ส่วนเฉลี่ยคืน การมีโอกาสดำเนินกิจการได้บ้าง ลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินงานและเป็นเจ้าของกิจกรรมสหกรณ์ เป็นต้น

6. เงินปันผล หมายถึง เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก ซึ่งได้รับเป็นค่าตอบแทนการถือหุ้นและซื้อสินค้าจากร้าน โดยมีการจัดสรรกำไรสุทธิส่วนหนึ่งในงานวิจัยนี้ถือเอาเงินปันผลประจำปีการศึกษา 2528 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งสมาชิกได้สองกลุ่มคือ สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงตั้งแต่ 200 บาทขึ้นไปและสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำกว่า 200 บาทลงมา

7. คุณลักษณะของสมาชิก หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งชี้ให้เห็นลักษณะประจำตัวของสมาชิกแต่ละคนที่ปรากฏออกมาให้เห็น และแสดงต่อสายตาบุคคลทั่วไป ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะด้านลัษณะตัวของสมาชิกที่แสดงออกมาตามบทบาทหน้าที่ แบ่งเป็นสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงและสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ โดยการที่แสดงออกทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ซึ่งการแสดงออกทางด้านบวกได้จัดให้สมาชิกผู้นั้นมีอุดมการณ์สหกรณ์สูง เช่น ได้มีการชักชวนเพื่อนให้มาสมัครเป็นสมาชิก ได้ซื้อสินค้าจากร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นประจำ การได้ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวการดำเนินงานของร้านอยู่เสมอ เป็นต้น ส่วนการแสดงออกทางด้านลบ ได้จัดให้สมาชิกผู้นั้นมีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ เช่น ไม่เคยชักชวนเพื่อนมาสมัครเป็นสมาชิก เป็นต้น

เกณฑ์การจำแนกคุณลักษณะของสมาชิกตามอุดมการณ์สหกรณ์นั้น ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อ 3 ซึ่งเป็นสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คำตอบของกลุ่มตัวอย่างในด้านบวกคือ ผู้ตอบเลือกตอบในช่อง ใช่ ตั้งแต่ เจ็ด ข้อขึ้นไปหรือร้อยละ 70 จัดว่าสมาชิกผู้นั้นมีอุดมการณ์สหกรณ์สูง ส่วนคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในด้านลบคือ ผู้ตอบเลือกตอบในช่อง ไม่ใช่ ตั้งแต่ เจ็ดข้อขึ้นไปหรือร้อยละ 70 จัดว่าสมาชิกผู้นั้นมีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ

สมมติฐานของการวิจัย

1. สมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน
2. สมาชิกชายกับสมาชิกหญิงมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน
3. สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงกับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน
4. สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดดำเนินการร้านสหกรณ์ หรือร้านกิจกรรมสหกรณ์ในวิทยาลัยครู ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วเสนอสาระสำคัญตามลำดับคือ ความหมายและความสำคัญของสหกรณ์ ประเภทของสหกรณ์ หลักและอุดมการณ์สหกรณ์ ลักษณะการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู ประวัติและวิธีการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู นครราชสีมาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของสหกรณ์

ความหมายของสหกรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทานความหมายของคำว่า สหกรณ์ ไว้ดังนี้

..สหกรณ์ แปลว่า การทำด้วยกัน หมายถึง ผนึกกำลังทำงานเกี่ยวข้องกัน กระทำงานที่เกี่ยวข้องกันนั้นให้พรักพร้อมกันทุกด้าน และจะต้องกระทำงานด้วยความรู้ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเมตตาหวังดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันและกันด้วย จึงจะเป็นสหกรณ์แท้ ซึ่งมีแต่ความเจริญก้าวหน้าและอำนวยประโยชน์ที่พึงประสงค์แต่ฝ่ายเดียว (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2528 4)

สหกรณ์ หมายถึง งานร่วมมือกัน วิธีจัดการอย่างหนึ่งที่บุคคลพอใจร่วมมือกัน เพื่อบำรุงความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยแบ่งกำไรเสมอกัน (ราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 783) ส่วน ชัยมงคล สุวนานิช (ชัยมงคล สุวนานิช 2526 : 53) อธิบายว่า สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 สหกรณ์ เป็นธุรกิจที่มีสมาชิกเป็นเจ้าของด้วยความสมัครใจ ควบคุมโดยสมาชิกผู้ถือหุ้นและดำเนินการโดยสมาชิกยึดหลักไม่แสวงหากำไรและบริหารงานตามหลักประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้สูงขึ้น (Calvert, 1973 157) หรือ เป็นวิธีการแก้ปัญหาร่วมกันของสมาชิกในสังคมวิธีหนึ่ง ที่ถือกำเนิดจากความ

เดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของมนุษย์ อันสืบเนื่องมาจากการไร้ซึ่งการศึกษา การขาดทุนในการประกอบอาชีพ การถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ตลอดจนการถูกบีบคั้นจากสภาวะแวดล้อมที่เลวร้ายต่าง ๆ โดยถือเอาความสมัครใจ หลักประชาธิปไตย หลักความยุติธรรม หลักการศึกษาและหลักการช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ประดิษฐ์ มัชฌิมา 2518 : 13) ในทางเศรษฐศาสตร์ สหกรณ์คือองค์การธุรกิจแบบหนึ่ง ซึ่งมีบุคคลหลายคนรวมกันเป็นกลุ่มลงทุนและเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อทำธุรกิจหนึ่งอย่างหรือหลาย ๆ อย่างต่างกันอย่างองค์การลักษณะนี้จึงถือเสรีภาพ ความเสมอภาคกับการแบ่งกำไรให้แก่สมาชิกอย่างเที่ยงธรรม โดยมุ่งที่จะส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของกลุ่มสมาชิกให้ดีขึ้นกว่าเดิม (Schaars 1983 : 5) ความหมายนี้สอดคล้องกับแนวคิดขององค์การสหภาพแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Office, 1975 : 39) ที่กล่าวถึงสหกรณ์ว่า มีลักษณะเป็นองค์การธุรกิจของกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย เข้าร่วมกันประกอบการด้วยความสมัครใจ เพื่อมุ่งจะอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกเป็นสำคัญ โดยการรวมทุน อุดหนุนและรับผิดชอบการดำเนินงานแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีความเสมอภาคและการแบ่งปันผลที่ยุติธรรม

ความหมายทั้งหมดที่กล่าวแล้วข้างต้น เป็นความหมายที่กว้างเพื่อให้ครอบคลุมถึงสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และเป็นความหมายตามแนวความคิดในการนำเอาสหกรณ์ไปใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ สหกรณ์จึงเป็นองค์การธุรกิจของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ร่วมมือกันจัดตั้งขึ้น และดำเนินการด้วยความสมัครสมานสามัคคี โดยยึดหลักการควบคุมกิจการแบบประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองและหมู่คณะ ให้มีความเป็นอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข

ความสำคัญของสหกรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสถึงความสำคัญของการสหกรณ์ว่า

วิธีการสหกรณ์นั้น เป็นรากฐานที่ดี ของระบอบประชาธิปไตยอย่างสำคัญ สอนให้คนรู้จักมีความรับผิดชอบร่วมกัน ให้มีการเลือกตัวแทนเข้าไปบริหารงานสหกรณ์แทนตนให้มีความร่วมมือและสนับสนุนสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนให้รู้คุณค่าของประโยชน์อันจะได้รับการร่วมกันเป็นส่วนรวม . (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2525 : 1)

รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการสหกรณ์จึงได้นำไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติติดต่อกัน ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2505 - 2509) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ซึ่งมีแนวนโยบายที่สำคัญสามประการคือ ประการที่หนึ่ง ส่งเสริมการรวมกลุ่มของสถาบันในชนบทซึ่งได้แก่ สหกรณ์ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้อยู่ภายใต้สถาบันเดียวกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการผลิต การจำหน่าย การเพิ่มรายได้ การขยายความรู้ การฝึกอบรม การจัดดำเนินการธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและเป็นแกนนำในการพัฒนาชนบทให้ดียิ่งขึ้น ประการที่สอง ส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มในรูปของสหกรณ์เพื่อจุดประสงค์ทางการค้าและเพิ่มอำนาจต่อรอง รวมทั้งได้ส่งเสริมให้มีการจัดคุณภาพและมาตรฐานที่ทำให้สินค้าขายได้ราคาดี และประการที่สาม ปรับปรุงกลไกการบริหารงานของกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสถาบันเกษตรกร ให้สามารถสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรในรูปของสหกรณ์และเป็นแกนนำ ด้านการพัฒนาชนบท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2524 : 48) จากแนวนโยบายดังกล่าว ชี้ให้เห็นความสำคัญของสหกรณ์ที่มีต่อการพัฒนาประเทศว่า งานสหกรณ์เป็นวิธีหนึ่ง ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เชิญ บำรุงวงศ์ 2528 : 95) สหกรณ์มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกดีขึ้น โดยทำหน้าที่เป็นเสมือนเครื่องค้ำจุนทางเศรษฐกิจของสมาชิกให้หลุดพ้นจากสภาวะความยากจนได้ (มงคล มีสมภพ 2528 : 89) นอกจากนี้ สหกรณ์ยังทำหน้าที่ในด้านการพัฒนาบ้านเมือง ด้านการปกครองและสังคมที่มีวัฒนธรรมอันดีงามอีกด้วย เป็นต้นว่า สหกรณ์ได้สอนให้สมาชิกรู้จักการปกครองแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ สอนให้คนรู้จักช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามวิธีสหกรณ์ มีความสามัคคีในหมู่คณะและมีศีลธรรมอันดี มีความยุติธรรมในทางสังคม โดยเฉลี่ยผลกำไรที่ได้จากการดำเนินการธุรกิจไปสู่สมาชิกให้เท่าเทียมกัน (ประดิษฐ์ มัชฌิมา 2518 : 65) และ เลดลอร์ (Laidlaw. 1962 : 7 - 8) ได้สรุปบทบาทสำคัญของสหกรณ์ไว้หกประการด้วยกันคือ พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาความเป็นประชาธิปไตย เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการศึกษา เป็นศูนย์กลางของสังคม เป็นหน่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ และพัฒนาคุณธรรม

สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจอย่างหนึ่งที่มนุษย์ได้พัฒนาคิดค้นขึ้น จากผลกระทบอันเนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในปี ค.ศ. 1750 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ทางเศรษฐกิจและสังคมไปในทางที่ดีขึ้น (ประพันธ์ อรรถไชย 2526 : 3) จนเป็นที่ยอมรับว่าสหกรณ์เป็นวิธีที่ดีที่สุด ที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาความทุกข์ยากของประชาชน ตลอดจนสร้างความอยู่ดีกินดีให้แก่สังคมมนุษย์ได้ โดยยึดหลักการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในกลุ่มประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนและอ่อนกำลังทางเศรษฐกิจ ดำเนินการช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นหลักในการดำเนินงาน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2525 : 7) สหกรณ์ยังมีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศที่เห็นได้ชัดเจนถึงสามประการคือ ประการแรกมีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สหกรณ์ช่วยให้คนอยู่ดีมีสันติสุข และไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ประการที่สองมีคุณค่าทางสังคม โดยการส่งเสริมความเข้าใจอันดี มีความสามัคคี ร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และประการที่สามมีคุณค่าด้านการปกครอง หลักและอุดมการณ์สำคัญคือ การร่วมมือกันประกอบกิจการตามแนวประชาธิปไตย (เริงศักดิ์ สุทวาทิน 2522 : 51 - 55) สำหรับประเทศในโลกเสรีที่มีกิจการสหกรณ์เจริญก้าวหน้าและมีระดับการพัฒนาสูงนั้น วิธีการสหกรณ์เป็นพลังสำคัญในการส่งเสริมและยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดความเจริญของสังคม ตลอดจนสามารถปูพื้นฐานในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยได้ด้วยวิธีที่เป็นจริง (ถวิล เลิศประเสริฐ 2528 : 1) ทั้งนี้เพราะสหกรณ์เป็นระบบที่ประกอบด้วย ส่วนดีของระบบเสรีนิยมและส่วนดีของระบบทุนนิยมแบบบังคับ ซึ่งมุ่งแต่ละจะเพิ่มพูนเศรษฐกิจหรือความมั่งคั่งให้แก่ประเทศชาติอันจะทำให้รายได้ของประชาชาติเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ (มงคล มีสมภพ 2528 : 90)

กล่าวโดยสรุปแล้ว สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ที่มีการจัดอยู่ในระบบเศรษฐกิจสายกลางและเป็นเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชนในชาติตกต่ำ รวมทั้งขจัดการแข่งขันทางธุรกิจที่ไม่เป็นธรรม โดยการรวมกันสร้างกลุ่มเศรษฐกิจให้มีฐานมั่นคงพอที่จะมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางและนายทุน มีลักษณะของความเป็นเอกภาพและสหกรณ์ยังเป็นองค์การของประชาชนเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของ ดังนั้นการดำเนินธุรกิจสหกรณ์จึงกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคม

ประเภทของสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช 2511 มาตรา 8 บัญญัติให้สหกรณ์ในประเทศไทย แบ่งออกเป็นหกประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง

สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้าและสหกรณ์บริการ (ราชกิจจานุเบกษา 2511 17) สหกรณ์แต่ละประเภทจะมีลักษณะการบริหารงานและการจัดการโดยใช้หลักเดียวกัน คือบริหารงานโดยสมาชิกซึ่งเป็นผู้ควบคุมการดำเนินงาน ผู้ถือหุ้นและผู้ได้รับประโยชน์อันพึงได้รับร่วมกัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2525 : 26) สิ่งที่ใช้เป็นเครื่องชี้วัดความแตกต่างของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ นั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2524 34 - 44) ได้อธิบายถึงลักษณะของสหกรณ์แต่ละประเภทไว้ดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง สหกรณ์การเกษตร เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มชนที่มีอาชีพการเกษตรโดยดำเนินการธุรกิจแบบเอนกประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

ประเภทที่สอง สหกรณ์ประมง เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในท้องที่บางแห่ง ซึ่งมีประชาชนประกอบอาชีพประมง เช่น จังหวัดชลบุรี ระยอง บัตตานี สตูลและสงขลา เพื่อช่วยให้สมาชิกประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงทั้งทางด้านการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ การรักษาและการขยายพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งนั้น ๆ ด้วย

ประเภทที่สาม สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และให้กู้เงินเพื่อการอันจำเป็นหรือก่อประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์ประเภทนี้จึงเป็นสถาบันการเงินและจัดตั้งในหมู่ประชาชนที่มีรายได้ประจำในรูปเงินเดือน หรือค่าจ้างจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

ประเภทที่สี่ สหกรณ์นิคม เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายในการจัดหาที่ดินผืนใหญ่ มาจัดสรรให้ราษฎรที่ไม่มีที่ทำกินเข้าทำกิน หรือมีอยู่แล้วแต่น้อยไม่พอทำกินให้เข้าครอบครองทำประโยชน์และช่วยเหลือสมาชิกในด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตร

ประเภทที่ห้า สหกรณ์ร้านค้า เป็นร้านค้าที่ผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยไม่มีการแสวงหากำไร แต่เพื่อขจัดการเอารัดเอาเปรียบและความไม่เป็นธรรม ในการซื้อขายสินค้า

ประเภทที่หก สหกรณ์บริการ เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการแก่สมาชิกเกี่ยวกับสาธารณประโยชน์ ได้แก่ สหกรณ์เคหสถาน สหกรณ์แท็กซี่ สหกรณ์การผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

การจัดแบ่งสหกรณ์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ นี้ เป็นการจัดแบ่งตามลักษณะ และขอบเขตอันเนื่องมาจากพื้นที่ให้บริการในการเข้าร่วมประกอบการของ สมาชิก หรือแบ่งตามหน้าที่กิจกรรมทางธุรกิจเป็นเกณฑ์

หลักและอุดมการณ์สหกรณ์

หลักสหกรณ์

หลักสหกรณ์ เป็นการควบคุมการกระทำอันจำเป็นของระบบหรือรูปแบบของการจัดองค์การโดยเฉพาะ กล่าวคือ หลักสหกรณ์จะกำหนดขอบเขตและวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะแตกต่างจากองค์การธุรกิจอื่น ๆ ในด้านการจัดองค์การบริหาร การเป็นเจ้าของ ระบบการจัดการ การควบคุมการดำเนินงาน และการคืนผลประโยชน์ให้แก่มวลสมาชิก (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2525. 1 - 2) หลักสหกรณ์อาจแบ่งเป็นหลักสหกรณ์ทั่วไปหรือหลักสหกรณ์สากลและหลักสหกรณ์เฉพาะ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานและวิธีการบางประการ แต่อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ทุกประเภทจะต้องคำนึงถึงหลักสหกรณ์สากล เป็นหลักในการดำเนินงานเสมอ (ถวิล เลิศประเสริฐ 2523 : 10)

หลักสหกรณ์สากล หมายถึง หลักสหกรณ์ตามที่ต้องการสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (International Cooperative Alliance . ICA.) ได้กำหนดขึ้นและสหกรณ์ทั่วโลกได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ สหกรณ์ทุกประเภทที่เปิดดำเนินการต้องยึดหลักสหกรณ์นี้เช่นเดียวกัน หลักสหกรณ์ดังกล่าวมีหกประการคือ ประการที่หนึ่ง สมาชิกเข้าเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจและไม่มีการกีดกัน ประการที่สอง มีการควบคุมการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยและดำเนินการเป็นอิสระ ประการที่สาม จำกัดอัตราการจ่ายเงินปันผลตามหุ้นได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ประการที่สี่ จัดสรรรายได้สุทธิ (กำไร) เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและความเป็นธรรมในหมู่สมาชิก หลักข้อนี้เป็นการชี้ให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่ใช่องค์การธุรกิจที่แสวงหากำไร แต่เป็นการมุ่งให้บริการสมาชิกเป็นหลักสำคัญ โดยการกันกำไรส่วนหนึ่งไว้เพื่อพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ จัดไว้เพื่อบริการสังคมส่วนรวม และกำไรส่วนที่เหลือจัดเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกตามส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ ประการที่ห้า ส่งเสริมการศึกษาอบรมทางสหกรณ์ และ ประการที่หก มีการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ทั้งปวง เพื่อความมั่นคงก้าวหน้าและเติบโตต่อไป (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2519 10 - 11) นอกจากหลัก

สหกรณ์ดังกล่าวแล้วข้างต้น ประพันธ์ ธรรมไชย (ประพันธ์ ธรรมไชย 2526 21 - 22) ได้อธิบายหลักสหกรณ์อันเป็นข้อปลีกย่อยเพิ่มอีกสี่ประการคือ ประการที่เจ็ด ขายสินค้าตามราคาตลาด ประการที่แปด ขายสินค้าที่บริสุทธิ์ไม่ปลอมปน และเที่ยงตรงในการชั่งตวง ประการที่เก้า ให้มีการประชุมโดยสม่ำเสมอบ่อยครั้ง เพื่อถกเถียงเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์ และประการที่สิบ มีการทำบัญชีสรุปผลเสนอต่อสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ โดยผ่านการตรวจสอบอย่างถูกต้องจากผู้ตรวจสอบกิจการโดยสม่ำเสมอ

สหกรณ์ทุกประเภทที่จัดตั้งขึ้น ต้องยึดหลักสหกรณ์ดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติ จึงจะได้ชื่อว่ามีหลักของความเป็นสหกรณ์อย่างสมบูรณ์ตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และมีหลักการถูกต้อง สหกรณ์แต่ละประเภทนอกจากได้ดำเนินการตามหลักสหกรณ์สากลแล้ว สหกรณ์ยังมีหลักการเฉพาะของแต่ละสหกรณ์เพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสมบางประการอีกด้วย

อุดมการณ์สหกรณ์

สหกรณ์ถือกำเนิดมาจากความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมมนุษย์ อันสืบเนื่องมาจากการที่กลุ่มชนมีจุดมุ่งหมายหรืออุดมการณ์ตรงกันเป็นสำคัญ

อุดมการณ์ (Ideology) เป็นความเชื่อหรือจุดมุ่งหมาย ซึ่งอาจใช้ได้ทั้งความหมายในทางที่ดีและไม่ดี สำหรับสหกรณ์จะต้องมีอุดมการณ์เป็นรากฐานในการวางนโยบายและเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุถึงซึ่งจุดมุ่งหมายแห่งอุดมการณ์นั้น (สุขุม นวลสกุล 2523 : 8) อุดมการณ์ที่สำคัญของสหกรณ์ได้แก่ การร่วมมือกัน (Cooperation) ในการดำเนินธุรกิจการช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันเป็นนโยบายที่จัดการเอารัดเอาเปรียบ แข่งขันกับพ่อค้าคนกลางหรือผู้ที่มีกำลังทรัพย์มากกว่า ตลอดจนสร้างความอยู่ดีกินดีให้แก่สังคมมนุษย์ อันเป็นเป้าหมายสำคัญ (ประพันธ์ ธรรมไชย 2526 : 10) สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นจึงกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกข้อหนึ่งไว้ว่าบุคคลที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์นั้นจะต้องเป็นผู้มีลักษณะนิสัยดี มีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ รวมทั้งมีความภักดีต่อสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ จึงจะส่งผลให้การดำเนินงานธุรกิจสหกรณ์ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ (ประดิษฐ์ มัชฌิมา 2518 : 4)

อุดมการณ์สหกรณ์โดยภาพรวมทั้งหมด จะมีลักษณะที่ดีเพราะตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเสมอภาค ยุติธรรมและปราศจากการบังคับ สมาชิกสหกรณ์มีอุดมการณ์ร่วมกันคือ มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม สร้างฐานะความเป็นอยู่ที่ดีโดยทั่วกันและถือเอาฐานะของสมาชิกแต่ละคนเท่าเทียมกัน ให้โอกาสแก่ทุกคนอย่างเสมอหน้ากันซึ่งสามารถตัดสินใจร่วมกันได้ รวมทั้งแสดงทัศนะเกี่ยวกับนโยบายสหกรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

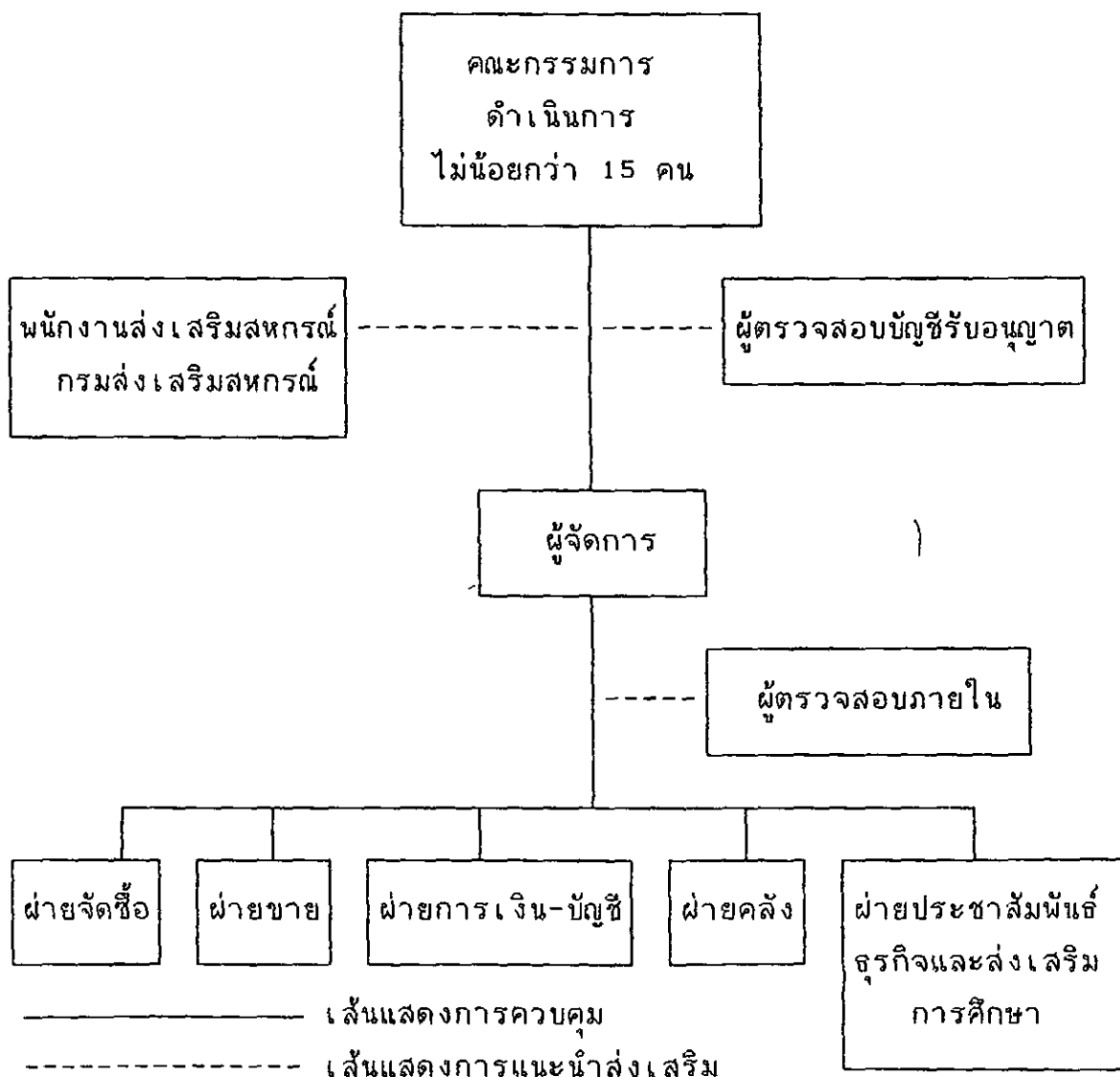
การจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู

กรมการฝึกหัดครูได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาวิชาสหกรณ์ จึงได้อนุมัติให้เปิดสอนวิชาสหกรณ์ครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2524 วิทยาลัยครูจำนวน 12 แห่งเปิดสอนวิชาเอกสหกรณ์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรี (กรมการฝึกหัดครู 2525 : 12) และได้ใช้สหกรณ์ร้านค้าที่มีอยู่ในวิทยาลัยครูซึ่งมีอยู่สามรูปแบบได้แก่ ร้านสหกรณ์ ร้านกิจกรรมสหกรณ์และร้านสหการ สำหรับเป็นห้องทดลองปฏิบัติการของนักศึกษาวิชาเอกสหกรณ์

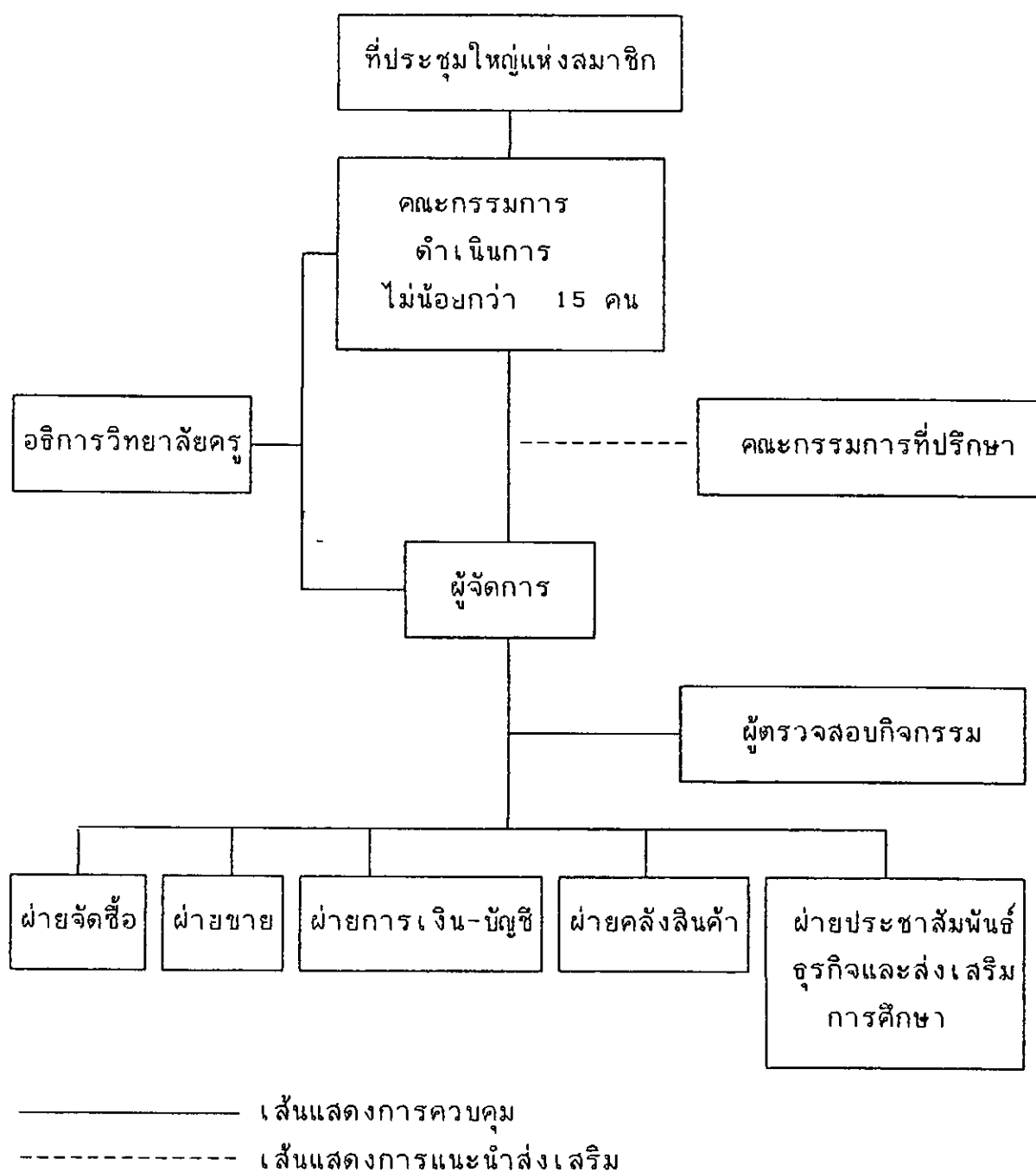
จากการศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู โดยกำหนดแนวทางในการเปรียบเทียบไว้สี่ด้านคือ บทบาททางด้านส่งเสริมการศึกษา การดำเนินงานด้านธุรกิจการค้า การดำเนินงานด้านบริหารปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมกับโครงสร้างและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในเครือข่ายฝึกหัดครู ได้แก่ รูปแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์ ซึ่งสามารถดำเนินธุรกิจแบบสหกรณ์ร้านค้าได้ ขณะเดียวกันก็สามารถใช้เป็นแหล่งฝึกงานหรือให้ความรู้แก่นักศึกษาวิชาเอกสหกรณ์และนักศึกษาทั่วไปได้ด้วย ร้านสหกรณ์มีความเหมาะสมน้อยกว่าร้านกิจกรรมสหกรณ์ในทุก ๆ ด้าน ส่วนร้านสหการซึ่งมีจัดเพียงแห่งเดียวคือ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร ไม่มีลักษณะเป็นธุรกิจสหกรณ์และไม่มีการจำหน่ายหุ้นแก่สมาชิกแต่อย่างใด (กรมการฝึกหัดครู 2528 : 74 - 91) ดังนั้น การจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู มีการจัดอยู่จริงเพียงสองรูปแบบคือ ร้านกิจกรรมสหกรณ์และร้านสหกรณ์

โครงสร้างการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู ในแต่ละรูปแบบแตกต่างกันเล็กน้อยกล่าวคือ รูปแบบร้านสหกรณ์มีลักษณะเป็นนิติบุคคลโดยมีพนักงานส่งเสริมสหกรณ์จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทำหน้าที่แนะนำส่งเสริมให้การดำเนินการ

เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ส่วนรูปแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นงานหนึ่งของวิทยาลัยตามนโยบายของกรมการฝึกหัดครู โดยอธิการวิทยาลัยครูเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา พ.ศ. 2521 รูปแบบทั้งสองได้แสดงโครงสร้างไว้ในภาพประกอบ 1 และภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า รูปแบบร้านสหกรณ์
 (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2525 17)

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างการดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า รูปแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์
(กรมการฝึกหัดครู พ.ศ. 2528 210)

การจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าให้มีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาให้รอบคอบคือ การจัดดำเนินการในด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

การจัดดำเนินการด้านสินค้า

สินค้าเป็นหัวใจสำคัญของการประกอบธุรกิจสหกรณ์ร้านค้า และยังเป็นตัวกำหนดรายได้โดยผ่านกระบวนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งฝ่ายการจัดการได้แก่ผู้จัดการและพนักงานของร้านค้า จะต้องให้ความสนใจและระมัดระวังในการจัดหาสินค้าเข้าร้าน ขวลิขิต สละ (ขวลิขิต สละ 2525 3) ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของร้านสหกรณ์ไว้ห้าประการคือ จะต้องมีการกำหนดชนิดหรือประเภทสินค้าและแบ่งกลุ่ม ประการที่สอง จะต้องระบุเจาะจงโดยพิจารณาเลือกสินค้าที่สามารถขายได้คล่องตัว อยู่ในความนิยมของตลาดเป็นเวลานาน ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายเกินไป ราคาต้นทุนต่ำ มีสินค้าหลายแบบโดยเฉพาะสินค้าจำเป็นเพื่อให้เลือกซื้อได้ตามต้องการ ประการที่สาม จะต้องพิจารณาขนาดของคลังสินค้าสำหรับเก็บสินค้า ประการที่สี่ มีแหล่งสินค้าที่สามารถสั่งซื้อได้สะดวก รวดเร็วและราคายุติธรรม เช่น สามารถสั่งซื้อจากโรงงานและมีการส่งมอบสินค้าถึงร้านสหกรณ์ด้วยราคาต้นทุนเป็นต้น ประการที่ห้า การจัดตั้งราคาสินค้าและการส่งเสริมการขาย จะต้องคำนึงถึงคู่แข่ง เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือห้างร้านเอกชนอื่น ๆ กล่าวคือ การตั้งราคาขายปลีกต่อชิ้นจะต้องไม่สูงกว่าท้องตลาด ส่วนการส่งเสริมการขายซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะต้องกระทำเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง โดยเลือกสินค้าที่ลูกค้าใช้อยู่เป็นประจำและรู้จักดีมาจำหน่ายในราคาพิเศษ ซึ่งจัดที่ขายไว้โดยเฉพาะและราคาถูกลงกว่าปกติ เพื่อเป็นการดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาซื้อสินค้ามากขึ้น

การจัดดำเนินการด้านสินค้าให้มีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จมาสู่ร้านสหกรณ์ได้นั้น สนิท จิตตาภรณ์ (สนิท จิตตาภรณ์ 2526 . 41 - 50) ได้อธิบายขั้นตอนในการจัดการและบริหารสินค้าแก่ผู้จัดการร้านสหกรณ์ดังนี้คือ

ขั้นแรก การตรวจตราดูแลควบคุมสินค้าจะต้องดำเนินการทุกวัน

ขั้นที่สอง การสั่งสินค้า ผู้จัดการสั่งสินค้าด้วยตนเอง โดยระบุจำนวน ชนิด สี ขนาด ราคาทุนต่อหน่วย ส่วนลดและเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน

ขั้นที่สาม การตรวจรับสินค้าและการควบคุม ทำการตรวจนับสินค้าให้ถูก

ต้องและตรงกับใบสั่งซื้อทั้งปริมาณและคุณภาพ เมื่อถูกต้องให้ลงนามรับสินค้าและส่งมอบให้แผนกคลังสินค้า เพื่อลงทะเบียนสินค้าและติดราคาขายกำกับไว้ทุกชิ้น

ขั้นที่สี่ จัดเรียงสินค้าตามตู้หรือชั้นวางของให้เต็มอยู่เสมอ เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า

ขั้นที่ห้า จัดตกแต่งสินค้าให้ดูใหม่ สวยงามน่าซื้ออยู่เสมอ

ขั้นที่หก วางมาตรการกระตุ้นให้สินค้าเดิน โดยการจัดสินค้าลดราคาหรือ จัดหาสินค้าที่มีของแถมมาจำหน่าย

ขั้นที่เจ็ด จัดทำบัญชีสินค้าเพื่อควบคุมสินค้าที่มีอยู่หรือจำหน่ายไปเป็นจำนวน มากน้อยเพียงใด ตลอดจนการจัดเก็บสินค้าให้ปลอดภัยจากการโจรกรรม

ขั้นที่แปด การส่งคืนสินค้าที่บกพร่องหรือด้อยคุณภาพ ควรส่งคืนทุกสัปดาห์ เป็นอย่างช้า เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์แก่สมาชิก

ขั้นต่าง ๆ ทั้งแปดนี้ ศุภี จำลองคุณลักษณะ (ศุภี จำลองคุณลักษณะ 2528 : 10) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า หน้าที่อันสำคัญของร้านสหกรณ์คือ การจัดหาสินค้าซึ่งเป็น กิจกรรมที่ต้องอาศัยความชำนาญ เพื่อป้องกันการจัดซื้อสินค้ามากเกินไปอัน อาจก่อให้เกิดผลเสียตามมา สามประการคือ สินค้าเสื่อมคุณภาพ สินค้าล้าสมัยและ เงินทุนจม ดังนั้นการจัดซื้อสินค้าให้ได้ตรงตามต้องการของลูกค้า และมีปริมาณพอ เหมาะกับขนาดของธุรกิจ จำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะประเภทของสินค้า ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการตลาดและได้มีการแบ่ง ประเภทตามลักษณะของผู้ใช้คือ สินค้าซื้อตามความสะดวก สินค้าเลือกซื้อและสินค้า ซื้อโดยเฉพาะเจาะจง (สมยศ นาวิการ 2525 : 406 - 408)

ความต้องการสินค้าบริโภคไม่มีสูตรกำหนดไว้แน่นอน เพราะมีสินค้าหลาย ประเภทซึ่งมีจำนวนมาก วิธีการจัดหาสินค้าให้มีปริมาณพอเหมาะกับขนาดของธุรกิจ แต่ละขนาดนั้น ประการแรก ควรทราบความเคลื่อนไหวของการตลาดทั้งด้านราคา และความนิยม ประการที่สอง การซื้อสินค้าให้ซื้อจำนวนน้อยและพยายามซื้อบ่อย ๆ ประการที่สาม ไม่กักตุนสินค้าไว้เก็งกำไร เว้นแต่สินค้าชนิดที่มีกำลังขายสูงและมี กำลังซื้อมาก ประการที่สี่ ก่อนสั่งซื้อทุกครั้ง ควรสอบถามราคาขายปลีกและราคา ขายต่ำสุด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาตั้งราคาขายสินค้า ในร้านสหกรณ์ ประการที่ห้า สินค้าที่ขายยากให้นำมาขายลดราคาทันที (สนิท จิตตาภรณ์ 2522 : 72 - 73) ดังนั้นวิธีการดึงดูดลูกค้าและสมาชิกให้มีความภักดีต่อร้านสหกรณ์ของตน

จึงควรคำนึงถึงหลักการเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาเชื่อถือได้ ทันสมัย และตรงตามความต้องการของสมาชิกเป็นสำคัญ

การจัดดำเนินการด้านการบริการ

การบริการที่ดีเป็นนโยบาย และเป้าหมายสำคัญของการดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าตามกฎหมายของผู้นำแห่งเมืองรอชเดล ในการปฏิบัติต่อลูกค้าที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกล่าวคือ จัดหาสินค้าที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสมาชิกส่วนใหญ่มาจำหน่าย และไม่ปลอมปนสินค้ามาบริการในราคาที่ไม่แพงกว่าท้องตลาด ช่วยจัดจำหน่ายสินค้าหรือผลผลิตของสมาชิกที่นำมาฝากขาย รักษาผลประโยชน์ของสมาชิกให้ได้รับสินค้าที่มีปริมาณเที่ยงตรงในการชั่ง ตวง วัด ให้บริการด้านวิชาการสหกรณ์แก่เยาวชนและสมาชิกทั่วไป (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2526 6) สิ่งที่ดีถือว่าเป็นการบริการแก่สมาชิก สถานที่จอดรถสำหรับลูกค้าทั่วไปและสมาชิกมีมากพอและปลอดภัย ห้องน้ำห้องส้วมสะอาด มีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าในการซื้อสินค้า จัดพนักงานขายไว้ต้อนรับและบริการแนะนำลูกค้าด้วยอัธยาศัยไมตรี สินค้าทุกชิ้นได้ติดราคาขายไว้เรียบร้อย จัดเรียงสินค้าไว้เป็นระเบียบสวยงาม มองเห็นได้ชัดเจน การซื้อขายสินค้าและการชำระเงินเป็นไปด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง มีบริการส่งสินค้าถึงรถหรือถึงบ้านพักบริเวณใกล้เคียง พนักงานทุกคนแต่งกายสุภาพหรืออาจเป็นชุดที่ออกแบบให้แต่งเหมือนกันคอยให้บริการ และพร้อมที่จะแสดงความขอบคุณลูกค้าที่มาอุดหนุน (สนธิ จิตตาภรณ์ 2526 16 - 17) การให้บริการแก่ลูกค้าส่วนใหญ่ที่ต้องการเลือกซื้อด้วยตนเอง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และบริการที่ประทับใจหรือติดใจร้าน ควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการลูกค้าให้มากที่สุด ถึงแม้เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายก็ตาม (สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ สุนัย ต่อศิริสุข และ อุตตม ลาวนาย 2529 109 - 111)

นักทฤษฎีและผู้เชี่ยวชาญในด้านสหกรณ์ร้านค้าได้ให้ทัศนะว่า ร้านสหกรณ์จะดำเนินการไปได้อย่างเข้มแข็งและมั่นคง จะต้องดำเนินธุรกิจเยี่ยงร้านค้าเอกชนร่วมกับหลักสหกรณ์ ซึ่งมีการจัดบริการให้แก่ลูกค้า และถือเป็นจุดเน้นที่สำคัญในการแข่งขัน (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2528 86) การแข่งขันด้วยวิธีจัดหาสินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาเชื่อถือได้ และมีพนักงานขายที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการค้าโดยทั่วไป นับเป็นกลยุทธ์ของการแข่งขันภายใต้ธุรกิจเสรีนิยมที่เป็น

ไปอย่างถูกต้อง มีคุณธรรม และจรรยาบรรณทางธุรกิจ จึงจะนำธุรกิจของตนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ความมีชื่อเสียง ความเชื่อถือที่ได้จากลูกค้าอันเป็นเป้าหมายแห่งความสละสลวยในเชิงธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ (บุญชู โรจนเสถียร ม.ป.ป. ๖) คุณสมบัติของพนักงานขายที่ส่งผลให้กิจการสหกรณ์ร้านค้าดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและประสบความสำเร็จสูง มีอยู่ ๓ ประการคือ ประการแรก พนักงานขายจะต้องมีความรู้ในด้านสินค้าที่ขายและรับผิดชอบอย่างละเอียดเกี่ยวกับวิธีใช้ การบำรุงรักษา ตลอดจนสามารถหยิบได้ทันทีที่ลูกค้าต้องการ ประการที่สอง เข้าใจคนและเป็นมิตรเสมอ กล่าวคือการต้อนรับลูกค้าจะต้องเป็นไปในลักษณะที่สนใจ ยิ้มอย่างมีอัธยาศัยคอยช่วยเหลือลูกค้าและพิจารณาว่าลูกค้าต้องการสินค้าหรือไม่ เสนอขายสินค้าด้วยคุณภาพมิใช่การเข้าชี้หรือแสดงอาการผิดหวังเมื่อขายสินค้าไม่ได้ ประการที่สาม มีที่ทำบริสุทธิ์และซื่อสัตย์ต่อร้าน ประการที่สี่ มีความสามารถในการใช้ระบบการขายได้ดี (สนิท จิตตาภรณ์ 2522 : 78 - 80) นอกจากนี้ คำร้อง ขอไม้ทอง (คำร้องขอไม้ทอง ม.ป.ป. 2) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การที่ลูกค้านิยมซื้อสินค้าจากห้างสรรพสินค้าก็เพราะติดใจการให้บริการต่าง ๆ เช่น มีสถานที่จอดรถที่ปลอดภัย มีสินค้าให้เลือกหลายชนิด ทั้งราคาถูกและคุณภาพตามที่ต้องการได้อย่างครบถ้วน มีพนักงานขายซึ่งผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดีแล้ว คอยให้การต้อนรับและให้บริการด้วยความมีน้ำใจ ตกแต่งร้านและจัดวางสินค้าไว้เป็นหมวดหมู่เรียบร้อยสวยงามให้ลูกค้าเลือกซื้อได้สะดวก ทั้งยังกำหนดเวลาเปิดปิดทำการจำหน่ายไว้อย่างแน่นอน และมองเห็นได้ชัดเจน รวมทั้งการจัดบรรยากาศที่สวยงามอีกด้วย

การบริการของร้านสหกรณ์ในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกได้อย่างสมบูรณ์นั้น ควรจัดให้มีการส่งเสริมการขายทุกแบบ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกสนใจไปใช้บริการซึ่งได้แก่การโฆษณาเผยแพร่หรือการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งได้แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสินค้าและภาวะการตลาดให้สมาชิกทราบได้อย่างทั่วถึง และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ พนักงานและสมาชิก รวมทั้งการสร้าง ความเข้าใจและให้ความสนับสนุนกิจการร้านสหกรณ์ให้มีความเจริญมั่นคงต่อไป (ขวลิศ สละ 2525 : 5) การบริการนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในอันที่จะนำธุรกิจสหกรณ์ไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ดังจะเห็นได้จากการแข่งขันเพื่อให้บริการแก่ลูกค้าทั้งด้านโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การแจกของแถม เป็นต้น ซึ่งวิธีเหล่านี้สามารถดึงดูดลูกค้าหรือให้สมาชิกสนใจ ติดใจและซื้อสินค้ามากขึ้นนั่นเอง

การจัดดำเนินการด้านบุคลากรดำเนินการ

การจัดดำเนินการร้านสหกรณ์ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล สามกลุ่ม คือ กลุ่มสมาชิกซึ่งเป็นผู้ใช้ เป็นเจ้าของและเป็นผู้เลือกคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อไปทำหน้าที่แทนในการจัดการ กลุ่มคณะกรรมการดำเนินการทำหน้าที่บริหารกิจการสหกรณ์ และจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม กลุ่มผู้จัดการและพนักงานจะดำเนินการโดยรับผิดชอบการจัดการทั้งหมด ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ จึงกล่าวได้ว่า บุคลากรดำเนินการที่ปฏิบัติงานให้บริการแก่สมาชิกและรับผิดชอบตั้งแต่ การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุมให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว มีบุคคลเพียงสองกลุ่ม คือกลุ่มกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการและพนักงาน ส่วนกลุ่มสมาชิกถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการให้การสนับสนุนและร่วมกันอุดหนุนกิจการ ในฐานะที่เป็นเจ้าของด้วยผู้หนึ่ง (กรมการฝึกหัดครู 2528 : 202 - 203) บุคลากรดำเนินการนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของสหกรณ์ กล่าวคือ คณะกรรมการดำเนินการซึ่งเป็นผู้บริหารมีความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ ไม่เอารัดเอาเปรียบร้านและให้การสนับสนุนฝ่ายจัดการอย่างจริงจัง ฝ่ายจัดการซึ่งได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานทุกคนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ทั้งยังดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งร้านสหกรณ์และนโยบายของคณะกรรมการที่กำหนดไว้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2527 127 - 128) การดำเนินงานของร้านสหกรณ์ได้มีการแบ่งงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคคลสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่หนึ่ง เป็นฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการระดมหาสมาชิกเพิ่มเติม โดยจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสาวให้สมาชิกทราบ พร้อมทั้งการจัดหาเงินทุนเพื่อขยายกิจการ ฝ่ายที่สอง เป็นฝ่ายจัดการ ทำหน้าที่จัดการให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ซึ่งได้แก่การให้บริการแก่สมาชิก ทั้งในด้านการจัดหาสินค้าที่มีคุณภาพดีมาจัดจำหน่าย โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกแก่สมาชิก โดยจัดให้มีพนักงานขายไว้บริการและหาวิธีแข่งขันที่ส่งเสริมการขายทุกรูปแบบ เป็นต้น (สนิท จิตตาภรณ์ 2528 86 - 87)

ระบบการบริหารงานของฝ่ายจัดการภายในร้านสหกรณ์จัดไว้ดังนี้คือ หนึ่ง ผู้จัดการดูแลกิจการและควบคุมพนักงานทุกฝ่าย สอง สมุห์บัญชีควบคุมดูแลงานด้านบัญชี การรับ-จ่ายเงินและเก็บรักษาเงินสด สาม เจ้าหน้าที่ควบคุมสินค้ามีหน้าที่

เก็บรักษาสินค้าและทำทะเบียนสินค้า ลี เจ้าหน้าที่ธุรการมีหน้าที่จัดรวบรวมเอกสารสำคัญของร้านและทะเบียนสมาชิก ห้า เจ้าหน้าที่ฝ่ายขายมีหน้าที่เสนอขายสินค้าให้ได้มากที่สุด หก เจ้าหน้าที่ฝ่ายรับเงินมีหน้าที่รับชำระเงินพร้อมออกใบเสร็จรับเงิน เจ็ด เจ้าหน้าที่บรรจุน้ำดื่มมีหน้าที่บรรจุสินค้าที่ชำระเงินแล้วส่งมอบแก่ผู้ซื้อ และแปด เจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาด ระบบงานทั้งแปดประการนี้ ฝ่ายจัดการจะต้องรายงานความเคลื่อนไหวต่อที่ประชุมกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน โดยรายงานในเรื่องเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าประจำเดือน ยอดจำนวนสมาชิกเข้าออก ยอดเงินฝากธนาคาร กิจกรรมประจำเดือน สภาพการปฏิบัติงานตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2527 : 125) ผู้จัดการเป็นตัวจักรสำคัญในการที่จะทำให้สหกรณ์ดำเนินไปสู่เป้าหมายได้นั้น จะต้องมึลักษณะของผู้จัดการที่ดีคือ สามารถทำงานเข้ากับสมาชิกได้ดี เป็นนักธุรกิจที่ดีและมีจรรยาบรรณ สามารถดำเนินธุรกิจได้ผลดี มีความรอบรู้ว่าสินค้าและบริการใดที่สมาชิกต้องการและร้านสหกรณ์สามารถจัดขายให้ได้ ทำให้สมาชิกชอบและไว้วางใจ สามารถบริหารธุรกิจและควบคุมพนักงานให้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อันเป็นผลดีต่อกิจการสหกรณ์ (กรมฝึกหัดครู 2528 : 206)

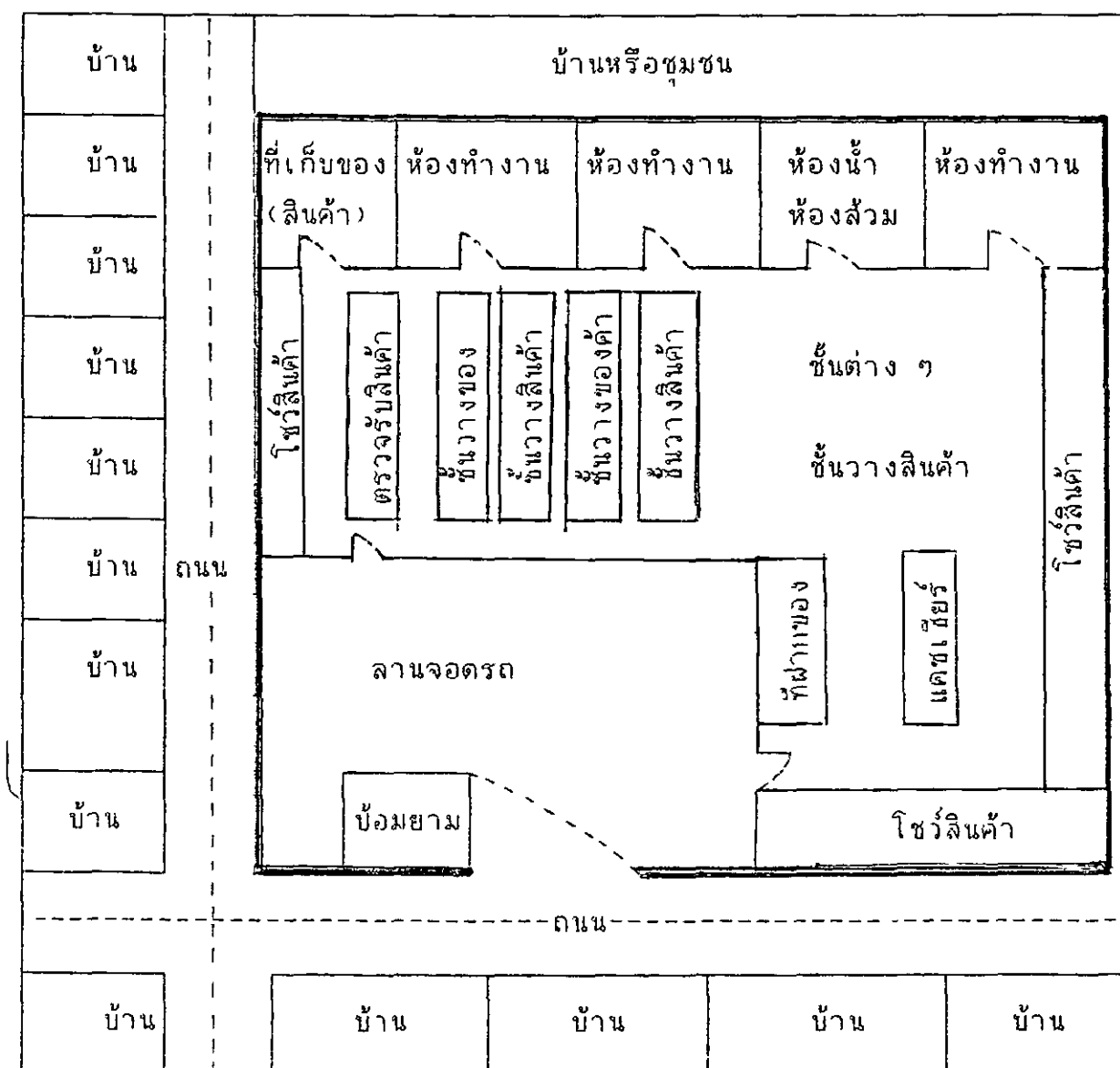
สหกรณ์เป็นธุรกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินการ จึงขึ้นอยู่กับคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ โดยคณะกรรมการมีความเข้าใจในธุรกิจสหกรณ์ บริการงานให้เกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์อย่างแท้จริง สามารถควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายผู้จัดการและพนักงานอย่างใกล้ชิด รวมทั้งจัดให้คณะกรรมการทุกคนร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังด้วย สำหรับฝ่ายจัดการซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ทุกคนตลอดจนถึงภารโรงต่างปฏิบัติตามหน้าที่ภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับและนโยบาย ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันด้วยความสามัคคีอันดีต่อกัน พนักงานผู้ให้บริการต่างมีความรับผิดชอบและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ รวดเร็วและมีความเข้าใจถูกต้อง บุคลากรดำเนินการทุกคนที่มีความรู้และความสามารถสูง เป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของกิจการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2527

การจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่

ร้านสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยทั่วไป จะขายสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคประจำวันอันจำเป็นต่อการครองชีพเป็นส่วนใหญ่ จึงเลือกทำเลโดยรอบคอบดังนี้ ประการที่หนึ่ง มีจำนวนประชากรหรือบ้านเรือนตั้งแต่ 60 ครัวเรือนขึ้นไปและตั้งอยู่ในรัศมีห่างจากที่ตั้งร้านประมาณไม่เกิน หนึ่งกิโลเมตร ประการที่สอง ต้องอยู่ในทำเลที่รถเข้าถึงได้ง่าย การสัญจรไปมาของรถยนต์ไม่คับคั่ง ประการที่สาม มีพื้นที่กว้างเพียงพอสำหรับจัดเป็นที่ขายสินค้า เก็บสินค้า สถานที่ทำงานสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่จอดรถลูกค้าและเผื่อขยายในอนาคต ประการที่สี่ มีการจัดวางแผนผังของอาคารสถานที่ที่เหมาะสมกับขนาดของธุรกิจ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสวยงามและความสะดวกในการจัดการ ประการที่ห้า การจัดวางสินค้าในพื้นที่ต่าง ๆ จัดให้เป็นระเบียบและสวยงามได้ ประการที่หก ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับไว้แสดงสินค้าใหม่ ประการที่เจ็ด จะต้องดูแลอาคารสถานที่ทั้งภายในและภายนอกให้ดูสวยงาม สะอาดตาและสะอาดอยู่เสมอ (สนธิ จิตตารักษ์ 2526 . 12 - 19) สถานที่ตั้งสหกรณ์ควรจะเลือกทำเลการค้าที่ดีและเห็นว่า มีเส้นทางที่จะนำความสำเร็จมาสู่ธุรกิจ โดยคำนึงถึงความสามารถในการทำประโยชน์ตอบแทนที่คุ้มค่าเป็นสำคัญ ในกรณีที่ป็นร้านสหกรณ์แบบปิดซึ่งได้แก่ ร้านสหกรณ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาสิ่งของจำเป็นแก่การครองชีพมาจำหน่ายแก่สมาชิก หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น การเลือกสถานที่ตั้งร้านสหกรณ์ควรได้พิจารณาถึงความสะดวกและเหมาะสมที่จะเป็นธุรกิจการค้า รวมทั้งทำเลที่ดีประกอบด้วย (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2526 10)

สนธิ จิตตารักษ์ (สนธิ จิตตารักษ์ ม ป ป . 4) ได้เสนอหลักในการเลือกที่ตั้งและจัดการด้านอาคารสถานที่ร้านสหกรณ์เพิ่มเติมว่า ควรพิจารณาเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างที่ตั้งของร้านกับชุมชน โดยยึดถือเอาศูนย์กลางของชุมชนกับจำนวนประชากรและรายได้เป็นตัวกำหนด ส่วนการจัดการด้านสถานที่เพื่อให้มีความเหมาะสมและมีลักษณะเป็นธุรกิจ ควรจัดให้มีพื้นที่ภายในร้านทั้งหมด ประมาณไม่น้อยกว่า 15 ตารางเมตร โดยจัดแบ่งเป็นเนื้อที่ขายสินค้าประมาณ 25 ตารางเมตรต่อหนึ่งคน สามารถทำยอดขายต่อหนึ่งตารางเมตรต่อวันได้ไม่ต่ำกว่า 150 บาท ข้อเสนอทั้งหมดนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ ถวิล เลิศประเสริฐ (ถวิล เลิศประเสริฐ 2525 : 7) ที่อธิบายเกี่ยวกับการจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่ของร้านสหกรณ์ที่

เหมาะสมว่า การเลือกทำเลการค้าตลอดจนการวางผังสินค้าเพื่อให้ลูกค้าสามารถมองเห็นสินค้าได้ชัดเจน สามารถเข้าไปหยิบสินค้าได้สะดวกและบริการด้วยตนเอง ควรจัดให้มีลักษณะตามแผนผังในภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างผังแสดงทำเลที่ตั้งร้านสหกรณ์ที่เหมาะสมและการจัดแบ่งเนื้อที่ภายในร้าน (สนิท จิตตาภรณ์ 2526 : 30)

ในมานประกอบ 3 เป็นตัวอย่างแสดงลักษณะทำเลที่ตั้งและการจัดร้าน สหกรณ์ตามหลักการตั้งกล่าวแล้ว ทำเลที่ตั้ง ขนาดของธุรกิจเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ชี้ให้เห็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินงานได้ชัดเจน จากการดำเนินงานของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูธนบุรีปรากฏว่า ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับย่านการค้าและร้านสหกรณ์ภายนอก ซึ่งมีขนาดธุรกิจเติบโตกว่า สามารถให้บริการที่สะดวกและรวดเร็วมากกว่า ทำให้สมาชิกสนใจและมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าจากห้างร้านอื่น นับเป็นผลกระทบที่รุนแรงต่อกิจการอย่างสำคัญ (วิทยาลัยครูธนบุรี 2527 : 15) จึงควรตระหนักในด้านอาคารสถานที่โดยแผนภาพการเลือกทำเลที่ตั้ง การจัดวางผังสินค้าภายในร้าน การจัดสินค้าบนชั้นวางสินค้า และการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสถานที่จอดรถ ถ้ามีโอกาสสมควรเลือกทำเลที่มีขนาดพื้นที่กว้างขวางสมาชิกติดต่อได้สะดวก และเพื่อขยายกิจการในอนาคต

การจัดดำเนินการด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

ร้านสหกรณ์เป็นสหกรณ์ของผู้บริโภค มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดหาสินค้าที่สมาชิกต้องการมาจำหน่ายแก่บุคคลที่ไม่ได้รับความสะดวกในการซื้อสินค้าและไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านราคาและคุณภาพ มีการเปิดโอกาสให้ทุกคนสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้เสมอ โดยกำหนดคุณสมบัติไว้ในข้อบังคับเพียง สี่ ประการเท่านั้นคือ เป็นผู้ที่มีความเห็นชอบในวัตถุประสงค์ของร้านสหกรณ์ เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี เกื้อกูลในวิธีการสหกรณ์ ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ และเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตหรือจังหวัดที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2519 : 7) เป็นสมาชิกทุกคนได้เป็นเจ้าของสหกรณ์และเป็นผู้ใช้สหกรณ์ จึงมีสิทธิต่าง ๆ ในร้านสหกรณ์ได้คือ ซื้อสินค้าและรับบริการอื่น ๆ จากร้านสหกรณ์ได้ นำผลผลิตหรือผลผลิตของตนเองมาฝากร้านสหกรณ์ขาย มีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมใหญ่ สามารถแสดงข้อคิดเห็นของตนต่อที่ประชุมได้ มีสิทธิในการเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการในการดำเนินการของร้านสหกรณ์ ได้รับเงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแบ่งสินค้าที่ซื้อจากร้านสหกรณ์ ซึ่งเท่ากับทำให้สมาชิกได้ซื้อสินค้าในราคาถูกกว่าท้องตลาดและยังช่วยให้เกิดการประหยัดได้อีกด้วย (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2526 : 8 - 9) ผลประโยชน์อันจะพึงมีพึงได้ของสมาชิก จะต้องระบุไว้ในข้อบังคับของร้านสหกรณ์เพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด รวมทั้งระบุอำนาจหน้าที่ในการควบคุมร้าน

ร้านสหกรณ์เพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด รวมทั้งระบุอำนาจหน้าที่ในการควบคุมร้านสหกรณ์ไว้หลายประการคือ ประการที่หนึ่ง มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และผู้ตรวจสอบกิจการ ประการที่สอง พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับสหกรณ์ ประการที่สาม พิจารณาอนุมัติงบดุลและงบกำไรขาดทุนประจำปี ประการที่สี่ พิจารณาการจัดสรรเงินกำไรสุทธิประจำปี ประการที่ห้า ให้การอุดหนุนร้านสหกรณ์ด้วยความรักดี ประการที่หก ลงทุนถือหุ้นเพิ่มในร้านสหกรณ์เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนในสหกรณ์มากขึ้น ประการที่เจ็ด กำหนดวงเงินกู้ประจำปี ประการที่แปด ให้การเสนอแนะหรือ อภิปรายปัญหาต่าง ๆ เพื่อกำหนดนโยบายของร้าน ตลอดจนการแก้ไข ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน สำหรับแปดประการข้างต้นนี้เป็นกิจกรรมที่สมาชิกทุกคนกระทำร่วมกันในที่ประชุมใหญ่ ประการที่เก้า สอดส่องดูแลการทำงานของ คณะกรรมการ ผู้จัดการและพนักงานทุกคน หากมีข้อทักท้วงหรือแนะนำประการใด ให้ทำเป็นหนังสือเสนอไปยังคณะกรรมการหรือในที่ประชุมใหญ่ ประการที่สิบ ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและระเบียบของร้านสหกรณ์ที่กำหนดไว้ (กรมการฝึกหัดครู 2528 . 235) บทบาทหน้าที่ทั้งสิบประการนี้ชี้ให้เห็นว่า หากสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์ย่อมจะนำมาซึ่งความรักดี อันเป็นประโยชน์แก่สมาชิกและสหกรณ์อย่างแท้จริง (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2524 . 19)

โดยที่หลักและวิธีการสหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจการค้าที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร แต่เป็นการให้บริการแก่สมาชิก ส่วนกำไรหรือส่วนเกินหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วนั้น สหกรณ์ย่อมคืนให้แก่สมาชิก ในรูปแบบของเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ได้ซื้อสินค้ากับร้านสหกรณ์ นอกจากนั้นแล้วสมาชิกยังได้รับเงินปันผลหรือดอกเบี้ยตามหุ้นไม่เกินอัตราที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์กำหนดโดยคิดให้ตามส่วนของระยะเวลาตามจำนวนเดือนเต็ม (กรมฝึกหัดครู 2528 . 164) หลักการดังกล่าวเหล่านี้ ร้านสหกรณ์ทุกแห่งได้ถือเป็นหลักปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับเรื่องการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบด้วยมติเอกฉันท์ในที่ประชุมใหญ่ให้จ่ายเงินปันผลตามหุ้นที่ถือไม่เกินร้อยละ 8 ต่อปี ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ส่วนเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกนั้นให้ถือตามมติของที่ประชุมใหญ่เช่นกัน (สนธิ จิตตาภรณ์ 2528 213) จะเห็นได้ว่า ถ้าสมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์มาก ย่อมได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือส่วนเฉลี่ยคืนมากตามส่วน ซึ่งวิธีการนี้เป็นลักษณะอันหนึ่งของระบบสหกรณ์ที่เน้นการร่วมมือกัน เพื่อการส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีสันติสุขโดยทั่วกัน

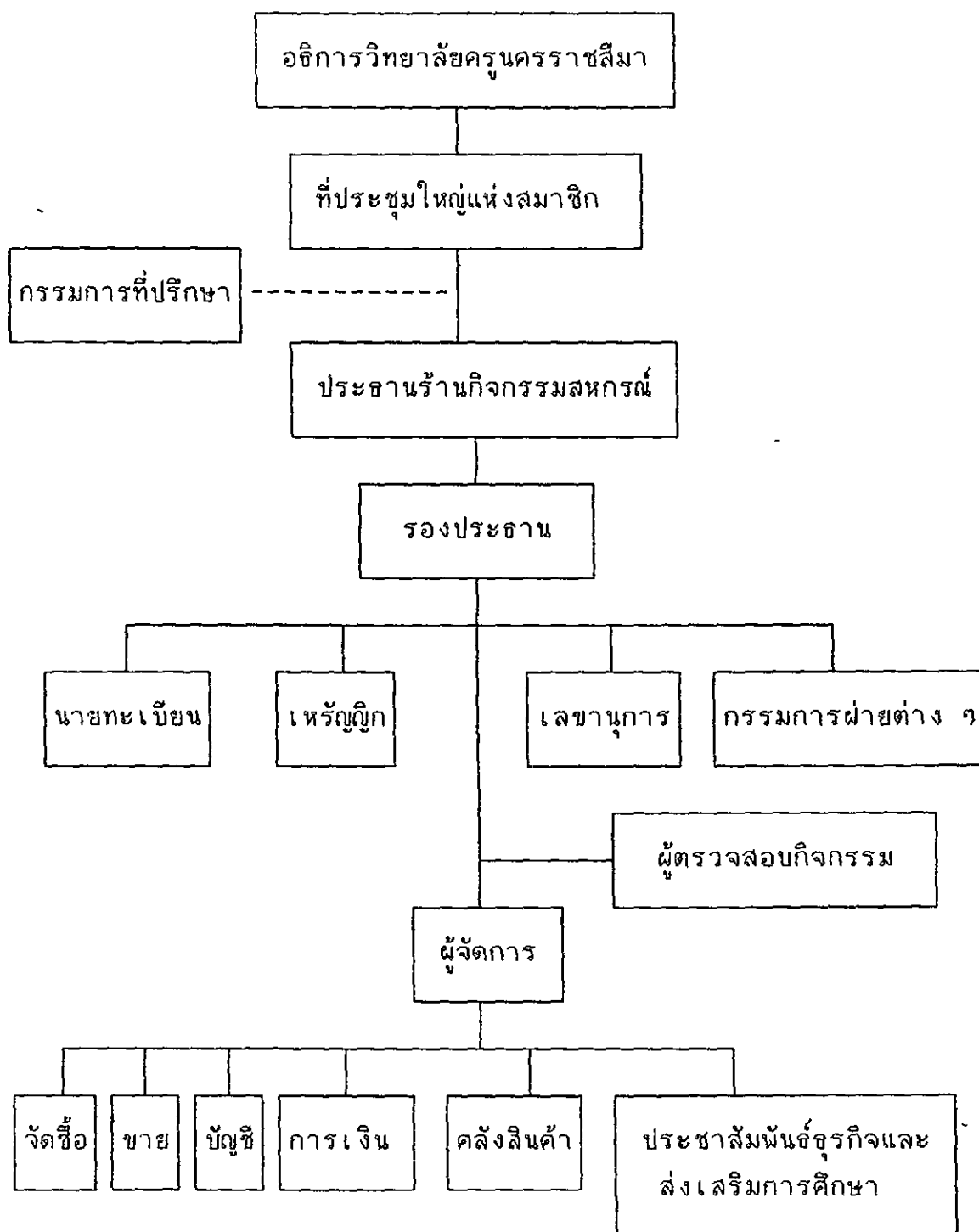
ประวัติร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นร้านค้าที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนนโยบายของกรมการฝึกหัดครูและรัฐบาลในอันที่จะส่งเสริมและพัฒนางานสหกรณ์ ให้เป็นที่รู้จักและคุ้นเคยกับระบบงานสหกรณ์โดยตรง คณะผู้บริหารและอาจารย์ภาควิชาสหกรณ์ได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2524 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่สำคัญคือ เพื่อให้อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยได้มีโอกาสสัมผัสกับงานสหกรณ์ และเพื่อให้ นักศึกษาครู โดยเฉพาะ นักศึกษาวิชาเอกสหกรณ์ ได้ใช้เป็นห้องทดลองฝึกภาคปฏิบัติ ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาจึงได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมการฝึกหัดครู และจากวิทยาลัยส่วนหนึ่งสำหรับเป็นค่าครุภัณฑ์และเป็นเครื่องใช้สำนักงาน ส่วนเงินทุนในการดำเนินงานได้มาจากกรจําหน่ายหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตรามูลค่าหุ้นละ 20 บาท และสมาชิกทุกคนต้องจ่ายค่าธรรมเนียมแรกเข้าคนละ 10 บาท ลักษณะการจัดดำเนินการโดยทั่วไปนั้นร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมายึดตามหลักและวิธีการสหกรณ์ประเภทร้านค้า เว้นแต่การจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ได้ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา พ.ศ. 2521 แทน

การดำเนินการในระยะแรกเริ่มมีจำนวนสมาชิกซึ่งประกอบไปด้วยอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยจำนวน 157 คน โดยไม่มีบุคคลภายนอกที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงมาสมัครแต่อย่างใด ร้านกิจกรรมสหกรณ์ตั้งอยู่ในส่วนหนึ่งของอาคารเรียน คณะกรรมการดำเนินการมี 17 คน มีรองประธานหนึ่งคน กรรมการฝ่ายต่าง ๆ และผู้จัดการเป็นอาจารย์ทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นระยะแรกเริ่มวิทยาลัยจึงถือว่าเป็นส่วนงานหนึ่งที่วิทยาลัยครูจะต้องรับผิดชอบดำเนินการ สมาชิกอื่น ๆ ซึ่งเป็นนักศึกษาและเจ้าหน้าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของร้านสหกรณ์ในเรื่องการ การอุดหนุนสินค้า การนำสินค้าที่ผลิตได้มาฝากขายและการเข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปีเท่านั้น ต่อมาในกลางปี 2524 คณะกรรมการดำเนินการได้ร่างระเบียบข้อบังคับที่เป็นของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาขึ้นและที่ประชุมใหญ่มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประธานและผู้จัดการมาจากสมาชิกประเภทอาจารย์เท่านั้น ส่วนกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่แห่งสมาชิก

โครงสร้างการดำเนินงาน

ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมามีโครงสร้างการดำเนินงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับวิทยาลัยครูแห่งอื่น ๆ ที่ได้จัดตั้งร้านกิจกรรมสหกรณ์ขึ้น กล่าวคือ ประธานร้านกิจกรรมสหกรณ์ได้แก่ อธิการหรือผู้ที่อธิการมอบหมายให้ดำรงตำแหน่ง และสมาชิกเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในที่ประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่าแปดคน และวิทยาลัยแต่งตั้งเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่าหกคน กรรมการเลือกกันเอง ทำหน้าที่เป็นเลขานุการหนึ่งคน เหรัญญิกหนึ่งคน นายทะเบียนและผู้ช่วยตำแหน่งละหนึ่งคน นอกนั้นเป็นกรรมการผู้จัดการและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งรายละเอียดโครงสร้างการดำเนินงานได้แสดงไว้ในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างการดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุฑราชสีมา (ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุฑราชสีมา 2526 7)

การจัดการโดยทั่วไปมีลักษณะตามหลักและวิธีการสหกรณ์ทุกประการ เว้นแต่การจดทะเบียนเท่านั้น ส่วนนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์ในวิทยาลัยครู มีลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไปจนถึงปีการศึกษา 2528 นโยบายการจัดการและพัฒนาร้านกิจกรรมสหกรณ์เด่นชัดขึ้น กล่าวคือ นโยบายการจัดซื้อสินค้าหรือสิ่งของเครื่องใช้ในราชการ จะต้องซื้อในร้านกิจกรรมสหกรณ์เท่านั้น เว้นแต่สิ่งของที่ไม่สามารถจัดหาให้ได้ ทำให้ปริมาณการขายเพิ่มขึ้น

ผู้จัดการร้านกิจกรรมสหกรณ์นั้น ยังไม่สามารถจัดจ้างได้ สืบเนื่องมาจากนโยบายของการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ยังถือว่าเป็นงานหนึ่งของวิทยาลัยและภาควิชาสหกรณ์ คณะวิชาวิทยาการจัดการต้องรับผิดชอบดำเนินการ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงมอบหมายให้อาจารย์ในคณะวิชาวิทยาการจัดการ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ โดยไม่มีค่าตอบแทน

อัตรากำลังปฏิบัติงานภายในร้านกิจกรรมสหกรณ์ ประกอบด้วยพนักงานที่จัดจ้างทั้งหมดสามคน มีพนักงานรับเงินหนึ่งคน บัญชีหนึ่งคน และคุมคลังสินค้าหนึ่งคน นอกนั้นเป็นนักศึกษาฝึกงานสาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์และบริหารธุรกิจวันละ 15 คน

ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เปิดบริการตลอดวัน ตั้งแต่เวลา 07.30 น. ถึงเวลา 16.30 น. ทุกวัน เว้นวันหยุดราชการ สำหรับพนักงานที่เป็นนักศึกษาจะเข้าปฏิบัติงานตามตารางวัน เวลา ที่อาจารย์นิเทศก์ให้ไว้ ได้มีการเพิ่มปริมาณสินค้าและบริการต่าง ๆ ให้มากขึ้นและได้พิจารณาการดำเนินการให้มีคุณภาพและถูกต้องหลักวิชามากขึ้น

วิธีการจัดดำเนินการ

วิธีการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา มีลักษณะทั่วไปเป็นร้านสหกรณ์แบบปิด จำหน่ายสินค้าปลีกทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค สินค้าที่จำหน่ายประกอบด้วยอุปกรณ์เครื่องเขียนแบบพิมพ์ อุปกรณ์เครื่องบริโภค เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน เสื้อผ้า ขนม เป็นต้น ซึ่งผู้อุดหนุนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่และประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง

การดำเนินงานทุกอย่างมีกระบวนการตามหลัก และวิธีของการสหกรณ์ทุกประการ กล่าวคือ คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้กำหนดนโยบาย ผู้จัดการและพนักงานรับผิดชอบการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย ภายใต้ระเบียบข้อบังคับที่มี

อยู่ (ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุราชสีมา 2526 12 - 26) มีการขายสินค้าด้วยระบบเงินเชื่อกับสมาชิกที่เป็นอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ และขายสินค้าเป็นเงินสดกับสมาชิกที่เป็นนักศึกษาตลอดจนบุคคลภายนอก โดยร้านกิจกรรมสหกรณ์จัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค มาจำหน่ายในราคาที่เป็นธรรม

ผู้จัดการมีหน้าที่จัดดำเนินการ ตามนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย รวมไปถึงการควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่ตั้งไว้

สมาชิกมีหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการร้านกิจกรรมสหกรณ์ในฐานะที่เป็นเจ้าของ เป็นผู้เลือกตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด เข้าไปบริหารในร้านกิจกรรมสหกรณ์แทนตนและร่วมซื้อขายสินค้าเป็นประจำสม่ำเสมอ

ผลการดำเนินงานในรอบห้าปีที่ผ่านมา มีจำนวนสมาชิกและปริมาณธุรกิจเพิ่มมากขึ้นดังเห็นได้จาก ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนสมาชิก เงินทุนหมุนเวียน กำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิ จำแนกตามปีการศึกษา 2524 - 2528 (วิทยาลัยครุราชสีมา 2528 : 9)

ปีการศึกษา	จำนวนสมาชิก (คน)	เงินทุนหมุนเวียน (บาท)	กำไรขั้นต้น (บาท)	กำไรสุทธิ (บาท)
2524	215	22,260 -	196,839 49	129,081.49
2525	271	31,720 -	113,687 75	16,305 01
2526	367	36,600.-	69,545 58	29,218 05
2527	1,032	50,920.-	1,531,970.-	55,138 30
2528	1,098	60,020 -	1,012,030 -	49,061.14

จากตาราง 1 ชี้ให้เห็น ว่าจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ แต่ผลการดำเนินงานที่เป็นกำไรสุทธิมีสัดส่วนการเพิ่มขึ้นและลดลงไม่แน่นอน เมื่อเปรียบเทียบกับปีแรกหรีเริ่มดำเนินการ ซึ่งมีจำนวนสมาชิกเพียง 215 คน แต่ผลกำไรสูงถึง

129,081 49 บาท ที่เป็นเช่นนี้เพราะบุคลากรดำเนินการเกือบทั้งหมดเป็นอาจารย์ทำงานนี้โดยไม่มีค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำจึงเป็นผลให้มีกำไรสูงกว่าทุกปี ส่วนปีหลังผลกำไรลดลงต่ำมากเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2524 เนื่องจากมีการเพิ่มอัตราเงินเดือนพนักงานให้สูงขึ้นและจัดจ้างพนักงานเพิ่ม รวมทั้งค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ สูงขึ้น ทำให้ผลการดำเนินงานในปีต่อ ๆ มามีกำไรลดลงหรือเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวกับจัดสหกรณ์ร้านค้าเป็นสี่ประเภทคือ การจัดสหกรณ์ร้านค้าในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้านอกสถานศึกษา

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสหกรณ์ร้านค้าในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาของ ฉลาด เสริมปัญญา (ฉลาด เสริมปัญญา 2526 : 82-83) เรื่องการศึกษาความรู้และทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความรู้ในเรื่องสหกรณ์อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูส่วนมากมีความรู้ดีในเรื่องการจัดตั้งและดำเนินการธุรกิจสหกรณ์ รองลงมาคือ ประเภทของสหกรณ์ แต่ยังขาดความรู้ในเรื่องหลักการสหกรณ์ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ดี โครงสร้างของสหกรณ์ ความหมายและวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ตามลำดับ ขนาดของโรงเรียนจะไม่มีผลต่อความรู้เรื่องสหกรณ์ของผู้บริหารและครู แต่ระดับของการศึกษาของผู้บริหารและครูมีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนนั้นแตกต่างกัน ในการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนแทบทุกด้านคือ ด้านประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมสหกรณ์ดีมากที่สุด รองลงมาคือ ความนิยมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสหกรณ์ ความเหมาะสมที่จะจัดตั้งกิจกรรมสหกรณ์และความพร้อมที่ปฏิบัติตามลำดับ

การจัดสหกรณ์ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้มีผู้วิจัยไว้หลายคน ได้แก่ วชิราวัลย์ จักรทอง (วชิราวัลย์ จักรทอง 2522 : 124-141) ผู้ซึ่งทำวิจัยเรื่อง

ปัญหาในการจัดตั้ง และดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดตั้งและดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกรรวมการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าขึ้นในโรงเรียนมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งปี จำนวน 284 แห่ง กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นตามกลุ่มตามขนาดโรงเรียน โดยได้ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า เป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหารากฐานคือ กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนขาดความต้องการพื้นฐานร่วมกันของสมาชิก สมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความศรัทธาและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าไม่มากพอ สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ หรือบุคลากรขาดความชำนาญในการดำเนินการ และไม่มีทุนมากพอที่จะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ถ้าสามารถขจัดปัญหารากฐานที่กล่าวมาแล้วได้ ปัญหาด้านการจัดการจะลดลง และการดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สามารถ จันทรสุริย์ (สามารถ จันทรสุริย์ 2524 78 - 84) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของครูในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา โดยศึกษาเฉพาะกรณีในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของครูที่แตกต่างกัน ซึ่งในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมปรับปรุงการดำเนินงานดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสหกรณ์ เขตการศึกษา 1 จำนวน 225 ราย โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวคิดของ ลิกิเอร์ต (Likert's scale) ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษาอยู่ในระดับดี ตัวแปร เพศ อายุ อายุราชการ สถานภาพการสมรสและจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมทักษะความรู้ด้านสหกรณ์ของครูที่เป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ปัญหาที่พบน้อยที่สุดได้แก่ด้านการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อสมาชิกและชุมชน ส่วนนวนลณี แสงชัย (นวนลณี แสงชัย

2526 . 49 - 52) ได้วิจัยเรื่องความรู้และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อร้านกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนนาวันกุล จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อร้านกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่เป็นสมาชิกและมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้และทัศนคติต่อร้านกิจกรรมสหกรณ์แตกต่างกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์มีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนที่ไม่เป็นสมาชิก ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า การที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เป็นยุวสหกรณ์ที่ดี โรงเรียนควรจัดให้มีการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับร้านกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นความรู้ ความคิดของนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับร้านกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน นอกจากนั้นควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อศึกษางานและจะได้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ย่อมจะนำมาซึ่งการมีทัศนคติที่ดีตามมาด้วยรวมทั้งให้การสนับสนุนร้านกิจกรรมสหกรณ์ได้มากขึ้นด้วย

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสหกรณ์ร้านค้า ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ชุมพล แสทวิสุข (ชุมพล แสทวิสุข 2510 . 48 - 50) ได้ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานร้านสหกรณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัดสินไช้ พ.ศ. 2504 - 2508 พบว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ได้เป็นไปอย่างมั่นคง โดยพิจารณาจากผลกำไรการค้าในปีต่าง ๆ และรายได้อื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากนี้ผู้จัดการคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว สมาชิกจะมีความรักดีเพิ่มขึ้นถ้าได้รับการบริการที่ดี ได้รับเงินเฉลี่ยคืนและเงินปันผลที่น่าพอใจ ผู้วิจัยยังพบอีกว่าสาเหตุที่ทำให้ร้านสหกรณ์ล้มเหลวคือ สมาชิกขาดความรักดี กรรมการดำเนินการไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่และการจัดการไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2525 . 53 - 56) ได้ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและความพร้อมในการเปิดหลักสูตรวิชาสหกรณ์ และลักษณะทั่วไป ตลอดจนการดำเนินงาน ความพร้อมความต้องการของร้านสหกรณ์และร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู ในส่วนที่เกี่ยวกับร้านสหกรณ์และร้านกิจกรรมสหกรณ์พบว่า ลักษณะทั่วไปของสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครูที่ให้ข้อมูลเพียง 32 แห่ง เป็นร้านสหกรณ์จำนวน 17 แห่ง และเป็นร้านกิจกรรมสหกรณ์จำนวน 15

แห่ง ส่วนใหญ่มีอาจารย์เป็นผู้จัดการทำงานโดยไม่รับค่าตอบแทน คณะกรรมการบริหารร้านสหกรณ์และร้านกิจกรรมสหกรณ์ส่วนใหญ่มาจากการเลือกตั้ง โดยสมาชิกส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา เงินทุนส่วนใหญ่ได้มาจากการขายหุ้นแก่สมาชิก การแนะนำสินค้าและการส่งเสริมการขายส่วนใหญ่ทำเป็นครั้งคราวเท่านั้น ส่วนด้านการดำเนินงานพบว่า คณะกรรมการดำเนินการร้านสหกรณ์และร้านกิจกรรมสหกรณ์มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในระดับปานกลาง แต่ได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ส่วนการมีอาจารย์เป็นผู้จัดการสามารถควบคุมการฝึกงานของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่มีข้อเสียคือ ขาดความถนัดในเชิงธุรกิจสหกรณ์และยังมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบหลายด้าน ทำให้การควบคุมกิจการกระทำไม่ได้เต็มที่ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางที่จะให้ร้านสหกรณ์ และร้านกิจกรรมสหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานโดยการสรรหาผู้จัดการที่มีความรู้ ความชำนาญด้านธุรกิจสหกรณ์ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ในทุกพื้นที่ของวิทยาลัย เพิ่มสินค้าอุปโภคบริโภคให้มากขึ้นและราคาไม่สูงกว่าท้องตลาดหรือห้างสรรพสินค้า

ในปี พ.ศ. 2527 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2528 69 - 93) ได้ศึกษาสถานภาพ และเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครูผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง มีการจัดในรูปแบบร้านสหกรณ์จำนวน 23 แห่ง จัดในรูปแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์จำนวน 12 แห่งและจัดในรูปแบบร้านสหกรณ์เพียง หนึ่งแห่ง ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู โดยกำหนดแนวทางที่เป็นเครื่องชี้ความเหมาะสมในการเปรียบเทียบไว้สี่ด้านคือ บทบาทการส่งเสริมการศึกษา การดำเนินงานด้านธุรกิจการค้า ด้านการบริหาร ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นรูปแบบของร้านกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าที่มีความเหมาะสมพอสมควรต่อสถาบันการฝึกหัดครูซึ่งระบุให้สถาบันฝึกหัดครูจัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในรูปแบบร้านกิจกรรมก่อน นอกจากนั้น การดำเนินงานแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์ยังเอื้อต่อการฝึกงานของนักศึกษา อันเป็นบทบาทสำคัญทางด้านการส่งเสริมการศึกษาและมีปัญหาในการดำเนินงานน้อยกว่าร้านสหกรณ์หรือสหกรณ์ ในปีเดียวกัน โสรัส นิคชวนชม (โสรัส นิคชวนชม 2527 168 - 172) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการจัดดำเนินงานและกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าที่สามารถใช้เป็นสถานที่

ฝึกงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาวิชาเอกสหกรณ์ ในส่วนที่สัมพันธ์กับหลักสูตรด้านต่าง ๆ จำนวน 24 งาน ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าสามารถใช้ในการฝึกงานนักศึกษาได้ในระดับน้อยมาก 20 งาน ระดับน้อยสามงานและระดับปานกลางหนึ่งงาน สาเหตุสำคัญที่นักศึกษาไม่มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติได้ทุกงานก็เนื่องมาจากงานในกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าเองมีปัญหามาก ระยะฝึกงานมีน้อย ไม่มีพนักงานเพียงพอจะให้คำแนะนำหรือเป็นผู้เลี้ยง ส่วนปัญหาของร้านสหกรณ์และร้านกิจกรรมสหกรณ์ที่สำคัญคือ สมาชิกไม่สมัครใจที่จะเป็นกรรมการดำเนินการ ผลตอบแทนต่ำ การบริการแก่สมาชิกอยู่ในส่วนที่น้อยและขอบเขตจำกัด สมาชิกให้การสนับสนุนน้อย สาเหตุที่สมาชิกไม่สมัครใจเป็นกรรมการดำเนินการเพราะมีการะับผิดชอบ ทั้งด้านการสอนและด้านส่วนตัวมากอยู่แล้ว

งานวิจัยของ หัสณพงศ์ ดวงขวัญ (หัสณพงศ์ ดวงขวัญ 2525 : 52-61) เรื่องทัศนคติของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกต่อการจัดการกับการใช้บริการร้านสหกรณ์กรุงเทพ (จักรพงษ์) เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า ที่เป็นธุรกิจอยู่นอกสถาบันการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกที่มีต่อการจัดการด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์หรือไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร้าน โดยได้เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ชนิดและปริมาณสินค้า การบริการจากพนักงาน ราคาสินค้า การจัดหรือตกแต่งหน้าร้านและภายในร้าน การลดราคาสินค้า หรือมีการแจกของแถม การบริการของร้านและความสะอาดต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันกับการตัดสินใจเข้าร้าน ส่วนเวลาในการบริการ สถานที่ตั้งของร้าน การคมนาคมและที่จอดรถ คุณภาพสินค้าและการโฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับร้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร้าน สาเหตุของการไม่สมัครเป็นสมาชิกได้แก่ ไม่ทราบว่าเป็นสมาชิกแล้วจะได้รับประโยชน์อะไร ไม่ทราบวิธีการสมัครเป็นสมาชิก ไม่ต้องการที่จะให้เงินทุนจมกับค่าหุ้น ใกล้เคียงบ้าน มีความรู้สึกว่าร้านสหกรณ์เสีย ไม่ชอบในการบริการของพนักงานขาย เงินเฉลี่ยคืนไม่คุ้มค่า สินค้าราคาแพงกว่าท้องตลาด ไม่มีเวลาสมัครเป็นสมาชิก บริการไม่น่าสนใจ มีญาติได้สมัครเป็นสมาชิกแล้วและร้านสรรพสินค้ามีบรรยากาศน่าเข้ามาดีกว่า

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว สรุปสาระได้ว่า สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจของคนบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งรวมกันจัดตั้งและดำเนินการด้วยความสมัครสมานสามัคคีตามหลักประชาธิปไตยเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผดุงฐานะทางเศรษฐกิจให้

มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 สำหรับสหกรณ์ร้านค้าซึ่งเป็นสหกรณ์ประเภทหนึ่งที่มีในหกประเภท และเป็นร้านค้าที่ผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปโดยมิได้แสวงหากำไร ตลอดจนขจัดการเอาเปรียบ และความไม่เป็นธรรมในการซื้อสินค้าเครื่องอุปโภค บริโภค แต่เนื่องจากกิจการสหกรณ์ยังไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในชุมชนและชนบท รัฐบาลจึงได้มอบหมายให้กรมการฝึกหัดครูซึ่งมีวิทยาลัยครูอยู่ในสังกัดตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศและเป็นสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับชนบทมากที่สุด ดำเนินการส่งเสริมและเผยแพร่งานสหกรณ์สู่ชนบท โดยกำหนดเป็นแผนงานและโครงการส่วนที่สองของกรมการฝึกหัดครู ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524 เป็นต้นมา ดังนั้นวิทยาลัยครูต่าง ๆ จึงจัดให้มีร้านสหกรณ์ที่จดทะเบียนกับนายทะเบียนสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และจัดให้มีร้านกิจกรรมสหกรณ์สำหรับวิทยาลัยครูที่ยังไม่พร้อม และมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเป็นการทดลองตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่ว่าด้วยการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา พ.ศ. 2521 ลักษณะการจัดสหกรณ์ร้านค้าในสถาบันการศึกษาหรือวิทยาลัยครูต่าง ๆ มีเพียงสองรูปแบบ กล่าวคือ รูปแบบร้านสหกรณ์ซึ่งเป็นนิติบุคคลกับรูปแบบร้านกิจกรรมสหกรณ์ซึ่งเป็นส่วนงานหนึ่งที่วิทยาลัยครูรับผิดชอบและดำเนินการ แต่การจัดดำเนินการร้านร้านค้าทั้งสองรูปแบบ มีหลักการและวิธีการดำเนินการเช่นเดียวกันโดยจัดเป็นธุรกิจการค้าซึ่งประกอบด้วย การจัดดำเนินการให้มีสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพดี ราคายุติธรรมมาจำหน่ายแก่สมาชิก จัดให้มีการบริการที่ดีในการซื้อขายสินค้า จัดดำเนินการด้านบุคลากรดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด จัดดำเนินการด้านผลประโยชน์แก่สมาชิกอย่างยุติธรรม รวมทั้งการจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่ที่เหมาะสมกับขนาดของธุรกิจและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey study) และได้ดำเนินการตามสารระดังนี้คือ

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่เป็นสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 1,098 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่เป็นสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณจำนวน ของ เครจ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 285 คน จากประชากรจำนวน 1,098 คน แล้วหาลัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรของแต่ละกลุ่มคือ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มเจ้าหน้าที่ ใช้วิธีการจับฉลากตามบัญชีรายชื่อ ในทะเบียนสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์ ได้จำนวนอาจารย์ 34 คน นักศึกษา 220 คน และเจ้าหน้าที่ 31 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 285 คน ดังที่ได้แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่

สภาพ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
อาจารย์	130	34
นักศึกษา	847	220
เจ้าหน้าที่	121	31
รวม	1,098	285

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีสองชนิด คือ แบบสอบถามกับแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถาม

1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เทคนิคการปรับปรุงร้านสหกรณ์ของ สนิท จิตตาภรณ์ (สนิท จิตตาภรณ์ 2528 4 - 67) รายงานการประชุมใหญ่ สหกรณ์ประจำปี พ.ศ. 2528 ของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยนครราชสีมา (ร้าน กิจกรรมสหกรณ์ 2528 . 3 - 9) และงานวิจัยเรื่องการศึกษเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครูสังกัดกรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2528 ภาคผนวก) เพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระต่าง ๆ นำมาใช้เป็นข้อมูล ส่วนหนึ่งในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จากหนังสือหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ของ วิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 . 81 - 154)

3 ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า ในสถานศึกษาของ ฉลาด เสริมปัญญา (ฉลาด เสริมปัญญา 2526 . ภาคผนวก) และ

นวลฉวี แสงชัย (นวลฉวี แสงชัย 2526 : ภาคผนวก) แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม ได้จำนวน 60 ข้อ

4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษากรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ได้แก่ ผศ.ดร.วิจิตร สิ้นสิริ รศ.ดร. โชติ เพชรชื่น และผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผศ.ชวลิต สละ อาจารย์ วิวัฒน์ เมฆอรุณ และ ดร. วาสนา กังวาลเลิศ เพื่อตรวจแก้สำนวนของข้อคำถามในแบบสอบถาม ให้ชัดเจนและตรงกับเนื้อหาที่ต้องการศึกษามากยิ่งขึ้น

5 นำแบบสอบถามไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว นำไปทดลองใช้กับสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96 (ภาคผนวก ค) ซึ่งถือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็นสองตอนประกอบด้วย (ภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบสามข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของผู้ตอบที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา จำแนกออกเป็นห้าด้าน คือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก ด้านละ 12 ข้อ รวม 60 ข้อ แบบสอบถามตอนที่สองนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีช่วงแสดงทัศนะห้าช่วงคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนค่าน้ำหนักของตัวเลือกตั้งแต่ หนึ่งถึงห้าหน่วย ดังนี้

ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดดำเนินการในเรื่องนั้นมากที่สุด	5 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดดำเนินการในเรื่องนั้นมาก	4 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดดำเนินการในเรื่องนั้นปานกลาง	3 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดดำเนินการในเรื่องนั้นน้อย	2 คะแนน
ผู้ตอบเห็นด้วยกับการจัดดำเนินการในเรื่องนั้นน้อยที่สุด	1 คะแนน

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ใช้ในการประมวลปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมา ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามข้อ 1 แล้วนำมาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือหลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ วิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2529 . 108 - 158)

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับข้อความถามในแบบสอบถาม นิยามปฏิบัติการและความมุ่งหมายของการวิจัย

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษากรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ได้แก่ ผศ ดร วิจิตร ลินสิริ รศ.ดร โขติ เพชรชื่น และผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผศ.ชวลิต สละ อาจารย์วิวัฒน์ เมฆอรุณ และดร.วาสนา กังวาลเลิศ เพื่อตรวจแก้สำนวนภาษาที่ใช้ให้ชัดเจนและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

5. นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาอีกครั้ง

6. นำไปทดลองสัมภาษณ์กับอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่เป็นสมาชิกร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมาที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน โดยนำแบบสอบถามของผู้ตอบนั้นไปใช้ประกอบในการสัมภาษณ์ด้วย หลังจากได้ทดลองสัมภาษณ์ไปแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับสำนวนภาษาให้รัดกุมเหมาะสมขึ้น แล้วนำไปสัมภาษณ์สมาชิก 10 คนซ้ำอีกครั้งหนึ่งปรากฏว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 90 ตอบคำถามได้ทันทีโดยไม่สงสัยในคำถามของผู้สัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการรวบรวมข้อมูล (ภาคผนวก ข) มีจำนวนข้อใหญ่ ๆ ประกอบด้วย

ข้อ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมา

ข้อ 2 เป็นการถามความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถามที่ผู้ตอบได้ตอบแบบสอบถามไว้แล้ว เกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า ด้านบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อคิดเห็น และเหตุผลจากผู้ตอบแทนแบบสอบถามที่เลือกตอบช่องที่เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ 3 เป็นการถามความคิดเห็นและแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นอกจากที่ได้ถามในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในข้อ 2 ไปแล้ว เพื่อนำไปใช้ในการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ระหว่างเดือนมกราคม 2530 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2530 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบและเก็บคืนด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 285 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมดแต่สมบูรณ์เพียง 259 ฉบับ

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเดิมแบบเจาะจงจำนวน 21 คน ประกอบด้วยกรรมการดำเนินงานเก้าคน พนักงานสามคน สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลตั้งแต่ 200 บาทขึ้นไปสามคน และสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำกว่า 200 บาทลงมาสวมคน

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ตอบก่อน หลังจากนั้นได้ขอสัมภาษณ์ต่อทันทีตามสาระ ประเด็นในแบบสอบถาม เฉพาะคำตอบที่เลือกในช่องที่เห็นด้วยน้อยที่สุดเพื่อขอทราบเหตุผล ปัญหาเพิ่มเติม รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นัดหมายและแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า และผู้ให้สัมภาษณ์ก็อนุญาตให้ใช้เครื่องบันทึกเสียงได้ ผู้วิจัยได้ถอดข้อความคำสัมภาษณ์ของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ทุกคนลงในแบบสัมภาษณ์ และจัดประเด็นปัญหาได้จำนวน 48 ข้อ

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนทั้ง 285 ฉบับ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 259 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 90.88 แล้วนำมาจัดแยกเป็นกลุ่ม ๆ คือ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยได้ทำตารางแจกแจงตามตัวแปร เพศ เงินปันผลและอุดมการณ์สหกรณ์ ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 แบบสอบถามได้รับคืนที่สมบูรณ์จากอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ จำแนกตามตัวแปร เพศ เงินปันผล และอุดมการณ์สหกรณ์

กลุ่มตัวอย่าง	เพศ			เงินปันผล			อุดมการณ์สหกรณ์		
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	สูง	ต่ำ	รวม	สูง	ต่ำ	รวม
จำนวน									
อาจารย์	16	16	32	18	14	32	21	7	28
ร้อยละ	50.00	50.00	100	56.25	43.75	100	75.00	25.00	100
นักศึกษา	86	117	203	93	110	203	83	82	165
ร้อยละ	42.36	57.64	100	45.81	54.19	100	50.30	49.70	100
เจ้าหน้าที่	10	14	24	12	12	24	10	7	17
ร้อยละ	41.67	58.33	100	50.00	50.00	100	58.82	41.18	100
รวม									
จำนวน	112	147	259	123	136	259	114	96	210
ร้อยละ	43.24	56.76	100	47.49	52.51	100	54.29	45.71	100

จากตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามได้รับคืนที่สมบูรณ์ 259 ฉบับ จำแนกตามตัวแปรสภาพภาพ ได้อาจารย์ 32 ฉบับ นักศึกษา 203 ฉบับและเจ้าหน้าที่ 24 ฉบับ ตัวแปรเพศชาย 112 ฉบับ เพศหญิง 147 ฉบับ ตัวแปรเงินปันผลสูง 123 ฉบับ เงินปันผลต่ำ 136 ฉบับ ส่วนตัวแปรอุดมการณ์สหกรณ์ แบ่งเป็นอุดมการณ์สหกรณ์สูง 114 ฉบับ อุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ 96 ฉบับ รวม 210 ฉบับ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะแบบสอบถามตัวแปรอุดมการณ์สหกรณ์จำนวน 49 ฉบับ ผู้ตอบเลือกตอบในด้านบวกหรือลบไม่ถึงร้อยละ 70 ซึ่งไม่สามารถบอกได้ว่าอุดมการณ์สหกรณ์อยู่ในกลุ่มสูงหรือต่ำ

2. ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อ 3 ผู้วิจัยได้ตรวจนับจำนวนข้อโดยยึดตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ

ถ้ากาเครื่องหมาย ☒ ในช่อง ใช่ ตั้งแต่เจ็ดข้อขึ้นไปหรือร้อยละ 70 แสดงว่าผู้ตอบมีอุดมการณ์สหกรณ์สูง

ถ้ากาเครื่องหมาย ☒ ในช่อง ไม่ใช่ ตั้งแต่เจ็ดข้อขึ้นไปหรือร้อยละ 70 แสดงว่าผู้ตอบมีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ

ถ้ากาเครื่องหมาย ☒ ในช่อง ใช่ หรือ ไม่ใช่ ในช่องใดช่องหนึ่งต่ำกว่าเจ็ดข้อ แสดงว่าผู้ตอบไม่ชี้ชัดว่ามีอุดมการณ์สหกรณ์เป็นอย่างไรและไม่ใช้ตัวแปรที่ศึกษา

3. ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อ 1 ข้อ 2 และแบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวนข้อคำถาม 60 ข้อ ผู้วิจัยได้คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F-test และค่า t-test โดยใช้เครื่องคำนวณกลโปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (Statistical Package for Social Sciences หรือ SPSS) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 21 ชุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ข้อ 1 ผู้วิจัยได้นำมาจัดแบ่งกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นกรรมการดำเนินการเก้าคน สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงสามคน สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำสามคน นักศึกษาฝึกงานสามคนและพนักงานสามคน รวมทั้งสิ้น 21 คน

2. แบบสัมภาษณ์ข้อ 2 ผู้วิจัยได้แยกประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน แล้วจัดเรียงลำดับคำตอบ ตามความถี่และคิดเป็นร้อยละของผู้ตอบจากมากไปหาน้อย ได้ปัญหาในการจัดดำเนินการทั้งสิ้น 48 ข้อ

3. แบบสัมภาษณ์ข้อ 3 ผู้วิจัยได้แยกข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน แล้วจัดเรียงลำดับคำตอบ ตามความถี่และคิดเป็นร้อยละของผู้ตอบจากมากไปหาน้อย ได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งสิ้น 28 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ค่าสถิติเบื้องต้น

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2522 : 51)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1 3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้สูตร (ลัณยศ และ อังคนา ลัณยศ 2522 : 100)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ของตัวแปร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ของตัวแปร ที่มากกว่าสองกลุ่มที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ข้อ 1 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน จากสูตร (Winer, 1971 : 100)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F -distribution

$MS_{\text{ระหว่าง}}$ แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

$MS_{\text{ภายใน}}$ แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์กับนักศึกษา ค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์กับเจ้าหน้าที่ และค่าเฉลี่ยทักษะของนักศึกษากับเจ้าหน้าที่

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทักษะของตัวแปร สองกลุ่มที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ข้อ 2 - 4 จากสูตร (Ferguson, 1971 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t -distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร (Cronbach, 1970 . 161)

$$L_k = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ L_k แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งฉบับ

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลสื่อความหมายตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยทีศณะ
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทีศณะ
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง
MS	แทน	mean square
df	แทน	degrees of freedom
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
P	แทน	probability
P = 05	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นผลการศึกษาทีศณะของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินการรื้อกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทีศณะของสมาชิก ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการรื้อกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านและแต่ละข้อมาประเมินผลโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ค่าเฉลี่ยทักษะระหว่าง 3 50 - 5 00 หมายความว่า การจัดทำเนิ
การร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ในด้านนั้นหรือเรื่องนั้นอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยทักษะระหว่าง 2 50 - 3 49 หมายความว่า การจัดทำเนิ
การร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ในด้านนั้นหรือเรื่องนั้นอยู่ในระดับ
ปานกลางหรือพอใช้ได้

ค่าเฉลี่ยทักษะระหว่าง 1 00 - 2 49 หมายความว่า การจัดทำเนิ
การร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ในด้านนั้นหรือเรื่องนั้นอยู่ในระดับ
ไม่ดี

ตอนที่ 2 เป็นการเปรียบเทียบทักษะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการ
ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน ผู้วิจัยได้
แยกพิจารณาตามตัวแปรดังนี้

1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของอาจารย์ นักศึกษาและเจ้า
หน้าที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นราย
ด้านและรวมห้าด้าน

2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกชายกับสมาชิกหญิงที่มี
ต่อการจัดการดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน
และรวมห้าด้าน

3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงกับ
สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำมีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู
นครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน

4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูง
กับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำมีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัย
ครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน

ตอนที่ 3 เป็นการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการ
การร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน โดยจัดเรียงลำดับ
ตามความถี่และคิดเป็นร้อยละของผู้ตอบจากมากไปหาน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังต่อไปนี้

1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิก ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่ และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก ผู้วิจัยได้แสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิก ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านสินค้า	2.77	0.06	2.59	0.62	2.79	0.75	2.63	0.63
ด้านการบริการ	3.04	0.51	2.98	0.78	2.89	0.89	2.98	0.76
ด้านบุคลากรดำเนินการ	2.63	0.58	2.88	0.75	2.61	0.95	2.82	0.75
ด้านอาคารสถานที่	2.66	0.41	2.76	0.74	2.69	0.90	2.74	0.72
ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	2.55	0.56	2.72	0.76	2.81	0.80	2.71	0.74
เฉลี่ยรวม	2.73	0.43	2.79	0.58	2.76	0.80	2.78	0.59

จากตาราง 4 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้าน อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

2. ค่าเฉลี่ยรายข้อและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนะของสมาชิก ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมา เป็นรายข้อ ผู้วิจัยได้แสดงได้ในตาราง 5 6 7 8 และ 9

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิก ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมา ด้านสินค้า เป็นรายข้อ

ข้อถามทัศนะต่อ การจัดดำเนินการ ด้านสินค้า	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1 มีสินค้านำมาจำหน่าย ตรงกับความต้องการ ของสมาชิก	2.66	0.97	2.32	0.92	2.54	0.88	2.38	0.94
2 สินค้าที่จำหน่ายมี สภาพใหม่อยู่เสมอ	2.88	0.83	2.56	0.93	3.00	0.72	2.64	0.91
3 มีสินค้าแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาจำหน่ายนอกเหนือ จากที่มีอยู่ตามปกติ	3.40	0.76	2.89	1.06	3.21	1.14	2.98	1.05
4 สินค้าที่จำหน่ายเป็น สินค้าที่มีคุณภาพ	2.75	0.80	2.43	0.93	2.62	0.92	2.49	0.92

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อถามที่คณะต่อการจัด ดำเนินการร้านกิจกรรม สหกรณ์ ด้านสินค้า	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5 สินค้าที่จำหน่ายมีปริมาณตรงตามความเป็นจริงหรือฉลากที่ระบุไว้	2.22	0.87	2.54	0.85	2.62	1.10	2.51	0.83
6 สินค้าได้จัดวางไว้เป็นหมวดหมู่อย่างมีระเบียบ	2.37	0.71	3.30	0.88	2.50	0.93	2.33	0.86
7 สินค้าแต่ละประเภทมีหลายชนิดให้ท่านได้เลือกซื้อ	2.99	0.93	2.54	0.90	2.71	1.04	2.61	1.00
8 สินค้าทุกชนิดมีราคาไม่สูงกว่าท้องตลาด	3.25	0.98	2.96	1.20	2.88	1.15	2.98	1.17
9 สินค้ามีป้ายบอกราคาดชัดเจนกำกับไว้ทุกชิ้น	2.09	1.17	2.30	1.08	2.50	1.25	2.29	1.10
10 ราคาสินค้าที่กำหนดไว้ยุติธรรมแล้ว	2.94	0.91	2.85	1.01	3.12	0.94	2.88	0.99
11 สินค้าประเภทบรรจุกล่องไม่มีรอยชำรุด	2.66	0.79	2.65	0.96	3.00	0.95	2.68	0.94
12 สินค้ามีจำนวนเพียงพอแก่ความต้องการของลูกค้า	3.00	0.98	2.78	0.98	2.80	0.78	2.81	0.96
เฉลี่ยรวม	2.77	0.60	2.59	0.62	2.79	0.75	2.63	0.63

จากตาราง 5 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดทำเนื้องานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้าอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สมาชิกมีทัศนะว่า การจัดทำเนื้องานในระดับไม่ดีมีสี่ข้อคือ มีสินค้าที่นำมาจำหน่ายตรงกับความต้องการของสมาชิก สินค้าที่จำหน่ายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ สินค้าได้จัดวางไว้เป็นหมวดหมู่อย่างมีระเบียบ และสินค้ามีป้ายบอกราคากำกับไว้ทุกชิ้น ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดทำเนื้องานอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดการดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้าอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดทำเนื้องานในระดับไม่ดีมีสามข้อคือ สินค้าที่นำมาจำหน่ายมีปริมาณตรงตามความเป็นจริงหรือฉลากที่ระบุไว้ สินค้าได้จัดวางไว้เป็นหมวดหมู่อย่างมีระเบียบและสินค้ามีป้ายบอกราคาชัดเจนกำกับไว้ทุกชิ้น ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดทำเนื้องานอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดการดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้าอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดทำเนื้องานในระดับไม่ดีมีสามข้อคือ มีสินค้าที่นำมาจำหน่ายตรงกับความต้องการของสมาชิก สินค้าที่จำหน่ายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพและสินค้ามีป้ายบอกราคาชัดเจนกำกับไว้ทุกชิ้น ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดทำเนื้องานอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดทำเนื้องานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้าอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดทำเนื้องานที่อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ทุกข้อเช่นเดียวกัน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิก ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดการดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู นครราชสีมา ด้านการบริการ เป็นรายชื่อ

ข้อถามทัศนะต่อ การจัดดำเนินการ ด้านการบริการ	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
13 ได้แจ้งกำหนดวัน เวลาเปิดปิดการ บริการไว้ชัดเจน	1.88	0.89	1.98	0.93	1.92	0.93	1.96	0.90
14 ได้แจ้งการเคลื่อน ไหวของร้านให้ลูกค้า ทราบอยู่เสมอ	2.91	0.89	2.71	1.01	2.67	0.96	2.73	0.99
15 มีระบบการบริการที่ รวดเร็วในการซื้อ สินค้า	2.81	0.86	2.83	1.07	2.79	1.06	2.82	1.05
16 มีบริการเผยแพร่ ความรู้เรื่องสหกรณ์ ให้แก่สมาชิกและผู้ ที่สนใจทั่วไป	3.53	1.02	3.00	0.98	3.08	1.77	3.07	1.01
17 มีการประชาสัมพันธ์ สินค้าใหม่ให้ลูกค้า ทราบอยู่เสมอ	3.52	0.92	3.17	1.10	3.00	1.06	3.17	1.07
18 เปิดโอกาสให้สมาชิก นำผลิตภัณฑ์หรือผล ผลิตมาฝากจำหน่าย	2.22	0.90	2.91	1.12	2.67	1.18	2.78	1.12

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อถามที่คณะต่อ การจัดดำเนินการ ด้านการบริการ	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
19 มีการจำหน่ายสินค้า ราคาถูกในโอกาสวัน กิจกรรมพิเศษ	2.66	0.90	2.68	1.32	3.14	1.12	2.71	1.25
20 มีการส่งสินค้าให้แก่ผู้ ซื้อถึงที่	3.31	1.12	3.44	1.20	3.17	1.24	3.40	1.21
21 มีการแจ้งราคาสินค้า ในท้องตลาดให้สมาชิก ทราบอยู่เสมอ	3.97	0.93	3.36	1.17	3.39	1.16	3.36	1.16
22 สินค้าเสื่อมสภาพหรือ ลูกค้าซื้อผิดพลาดร้าน รับเปลี่ยนให้ทันที	2.81	0.74	3.06	1.18	2.83	1.09	3.01	1.13
23 มีอุปกรณ์ให้ความ สะดวกภายในร้าน แก่ลูกค้า เช่น ตะกร้า ถุง เป็นต้น	2.96	1.06	2.93	1.26	2.88	1.08	2.93	1.21
24 การให้บริการของ ร้านโดยทั่วไปเป็นที่ น่าประทับใจ	4.21	0.97	3.81	1.20	3.38	1.37	3.82	1.20
เฉลี่ยรวม	3.04	0.51	2.98	0.78	2.89	0.89	2.98	0.76

จากตาราง 6 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุนครราชสีมา ด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สมาชิกมีทัศนะว่าการจัดดำเนินการในระดับดีมีหนึ่งข้อคือ การให้บริการของร้านโดยทั่วไปเป็นที่น่าประทับใจ และข้อที่จัดอยู่ในระดับไม่ดีมีหนึ่งข้อ คือ ได้แจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ชัดเจน ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุนครราชสีมา ด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการในระดับดีมีสี่ข้อ คือ มีบริการเผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์ให้แก่สมาชิกและผู้สนใจทั่วไป มีการประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่ให้ลูกค้าทราบ มีการแจ้งราคาสินค้าในท้องตลาดให้สมาชิกทราบอยู่เสมอ และการให้บริการของร้านโดยทั่วไปเป็นที่น่าประทับใจ ข้อที่จัดอยู่ในระดับไม่ดีมีสองข้อคือ ได้แจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ชัดเจน เปิดโอกาสให้สมาชิกนำผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตมาฝากจำหน่าย ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุนครราชสีมา ด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการในระดับดีมีหนึ่งข้อคือ การให้บริการของร้านโดยทั่วไปเป็นที่น่าประทับใจ และข้อที่จัดอยู่ในระดับไม่ดีมีหนึ่งข้อคือ ได้แจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ชัดเจน ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุนครราชสีมา ด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการในระดับไม่ดีมีหนึ่งข้อคือ ได้แจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ชัดเจน ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เช่นเดียวกัน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของสมาชิก ที่เป็น
อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์
วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ เป็นรายข้อ

ข้อถามทัศนคติต่อ การจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรดำเนินการ	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
25 มีการสำรวจความ ต้องการของสมาชิก เพื่อนำไปปรับปรุงกิจ การของร้าน	3.03	1.06	2.87	1.09	2.67	1.27	2.88	1.11
26 กรรมการดำเนินงาน ได้นำข้อคิดเห็นของ ลูกค้าไปปรับปรุงกิจ การของร้าน	2.91	1.12	2.73	1.11	2.79	1.10	2.76	1.11
27 กรรมการดำเนินงาน ได้ชี้แจงเกี่ยวกับกิจ การของร้านแก่ลูกค้า จนเป็นที่เข้าใจ	2.75	0.95	2.83	1.05	2.63	1.24	2.80	1.05
28 กรรมการดำเนินงาน ได้เข้าไปควบคุมดูแล การปฏิบัติงานของ ร้าน	2.91	0.69	2.89	1.01	2.75	1.26	2.88	1.00
29 กรรมการดำเนินงาน มีกลยุทธ์ในการดึงดูด สมาชิกให้เข้ามา มีส่วนในร้านมากขึ้น	3.16	1.05	3.05	1.08	2.41	1.18	3.01	1.10

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อถามที่คณะต่อ การจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรดำเนินการ	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
30 ผลการดำเนินงาน ประจำปีที่ผ่านมาเป็น ที่น่าพอใจ	2.59	0.71	2.94	0.97	2.67	1.05	2.87	0.96
31 พนักงานของร้าน ปฏิบัติงานด้วยความ ขยัน	2.44	0.88	2.85	1.02	2.42	1.01	2.76	1.01
32 พนักงานมีพฤติกรรม น่าเชื่อถือได้	2.09	0.69	2.63	0.96	2.29	0.95	2.54	0.95
33 พนักงานตั้งใจปฏิบัติ งานตามหน้าที่ดี	2.22	0.79	2.73	1.02	2.29	1.00	2.63	1.01
34 พนักงานมีมารยาทดี	2.25	0.72	2.73	1.00	2.54	1.06	2.65	0.99
35 พนักงานกระตือรือร้น ในการต้อนรับลูกค้า	2.50	0.84	3.18	1.02	2.91	1.14	3.07	1.04
36 ผู้จัดการได้จัดกิจ กรรมให้สมาชิกเข้า มามีส่วนร่วมในกิจ การอยู่เสมอ	2.66	0.97	3.11	1.02	2.91	1.14	3.07	1.04
เฉลี่ยรวม	2.63	0.58	2.88	0.75	2.61	0.95	2.82	0.75

จากตาราง 7 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สมาชิกมีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ทุกข้อ

อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการในระดับไม่เต็มลีสข้อคือ พนักงานของร้านปฏิบัติงานด้วยความขยัน พนักงานมีพฤติกรรมน่าเชื่อถือได้ พนักงานตั้งใจปฏิบัติงานตามหน้าที่ดีและพนักงานมีมารยาทดี ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ทุกข้อ

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการในระดับไม่เต็มลีสข้อคือ กรรมการดำเนินงานมีกลยุทธ์ในการดึงดูดสมาชิกให้เข้ามามีส่วนร่วมในร้านมากขึ้น พนักงานของร้านปฏิบัติงานด้วยความขยัน พนักงานมีพฤติกรรมน่าเชื่อถือได้และพนักงานมีความตั้งใจปฏิบัติงานตามหน้าที่ดี ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้เช่นเดียวกัน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิก ที่เป็น
อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์
วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายข้อ

ข้อถามทัศนะต่อ การจัดดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
37 มีระบบการรักษา ความปลอดภัยที่ เหมาะสม	2.56	0.67	2.86	1.05	2.67	1.01	2.80	1.01
38 ทำเลที่ตั้งของร้านอยู่ ในที่ที่เหมาะสม	2.16	0.63	2.37	1.01	2.63	1.28	2.37	1.00
39 โครงสร้างของ อาคารร้านปลอดภัย ต่อทรัพย์สิน	2.47	0.67	2.41	0.97	2.38	1.01	2.42	0.94
40 มีสถานที่จอดรถ เพียงพอ	3.34	0.97	3.24	1.07	2.79	1.22	3.21	1.08
41 ตกแต่งบริเวณภายใน นอกอาคารได้สวยงาม	3.16	0.85	3.23	1.04	3.04	1.16	3.20	1.03
42 พื้นที่วางสินค้ามีความ เหมาะสมกับลักษณะ ของธุรกิจการค้า	3.00	0.67	2.97	1.00	2.92	1.10	2.97	0.97
43 พื้นที่ภายในร้าน สามารถใช้ประโยชน์ ได้อย่างคุ้มค่า	2.69	0.69	2.76	1.04	2.63	1.01	2.74	1.00

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อถามที่คณะต่อ การจัดดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
44 มีระบบการถ่ายเท อากาศภายในร้าน เป็นที่พอใจ	2.67	0.86	2.47	1.02	2.67	1.09	2.51	1.06
45 มีการจัดตกแต่งภายในร้านเพื่อส่งเสริมให้ซื้อสินค้ามากขึ้น	2.44	0.76	2.68	1.03	2.46	0.98	2.63	1.00
46 มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้เป็นที่น่าประทับใจอยู่เสมอ	2.44	1.62	2.67	0.94	2.67	1.01	2.64	0.91
47 เส้นทางคมนาคมติดต่อกับร้านสะดวก	2.03	0.65	2.45	0.99	2.54	0.88	2.41	0.95
48 การจัดร้านมีลักษณะที่คล้าบคลึงกับห้างสรรพสินค้า ขนาดย่อม	3.00	0.72	2.98	1.16	2.92	1.14	2.98	1.11
เฉลี่ยรวม	2.66	0.41	2.76	0.74	2.69	0.90	2.74	0.72

จากตาราง 8 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุฑนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลางหรือนพอใจได้ เมื่อพิจารณาใบรายชื่อ สมาชิกมีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่

ในระดับที่ไม่ดีมีสามข้อคือ ทำเลที่ตั้งของร้านอยู่ในที่ที่เหมาะสม โครงสร้างของอาคารปลอดภัยต่อทรัพย์สินและเส้นทางคมนาคมติดต่อกับร้านมีความสะดวก ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการระดับไม่ดีมีห้าข้อคือ ทำเลที่ตั้งของร้านอยู่ในที่ที่เหมาะสม โครงสร้างของอาคารร้านปลอดภัยต่อทรัพย์สิน มีการจัดตกแต่งภายในร้านเพื่อส่งเสริมให้ลูกค้าซื้อสินค้ามากขึ้น มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้เป็นที่น่าประทับใจแก่ลูกค้าอยู่เสมอ และเส้นทางคมนาคมติดต่อกับร้านมีความสะดวก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่ในระดับไม่ดีมีสี่ข้อคือ ทำเลที่ตั้งของร้านอยู่ในที่ที่เหมาะสม โครงสร้างของอาคารร้านค้าปลอดภัยต่อทรัพย์สิน มีระบบการถ่ายเทอากาศภายในร้านเป็นที่น่าสนใจ เส้นทางคมนาคมติดต่อกับร้านมีความสะดวก ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่ในระดับไม่ดีมีสองข้อคือ โครงสร้างของอาคารร้านปลอดภัยต่อทรัพย์สินและมีการจัดตกแต่งภายในร้านเพื่อส่งเสริมให้ลูกค้าซื้อสินค้ามากขึ้น ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้เช่น เติมน้ำ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิก ที่เป็น
อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์
วิทยาลัยครุนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก เป็นรายชื่อ

ข้อถามทัศนะต่อ การจัดดำเนินการ ด้าน ผลประโยชน์ของสมาชิก	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
49 การได้รับเงินปันผล ที่คุ้มค่ากับการเป็น สมาชิก	2.50	0.98	3.14	1.16	2.75	1.15	3.02	1.16
50 การได้ดำรงสมาชิก ภาพของร้านแห่งนี้	2.59	0.80	3.04	1.09	2.53	1.14	2.93	1.07
51 การได้สิทธิในการซื้อ สินค้าราคาถูก	3.06	1.11	2.71	1.18	2.96	1.12	2.78	1.17
52 การดำเนินการเป็น ไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม	2.08	0.68	2.69	0.99	2.42	0.83	2.61	0.96
53 การมีโอกาสได้รับ เลือกเป็นกรรมการ เนื้องาน	2.00	0.76	2.69	1.11	2.67	1.09	2.61	1.10
54 การได้เข้าร่วมประ ชุมใหญ่สามัญประจำปี	1.75	0.91	2.01	1.06	2.17	1.01	2.00	1.04
55 การได้รับความ สะดวกในการซื้อ เครื่องอุปโภคบริโภค จากร้าน	2.06	0.62	2.41	0.95	2.50	0.98	2.37	0.92

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อถามที่คณะต่อ การจัดดำเนินการ ด้านผลประโยชน์ ของสมาชิก	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		รวม N = 259	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
56 การมีโอกาสได้ รับบริการพิเศษ	2.88	1.36	2.88	1.24	3.63	1.01	2.95	1.25
57 ได้รับประสบ การณ์จากการดำ เนินงานของร้าน	3.22	0.79	2.81	1.05	3.21	1.06	2.90	1.03
58 การได้รับความ เป็นธรรมจาก การดำเนินงาน ของร้าน	2.75	0.88	2.88	1.04	3.13	0.95	2.88	1.01
59 ทำนรักษาผลประโยชน์โดยแนะนำ ให้แก่ไขข้อบก พร่อง	2.75	0.83	2.73	1.10	3.00	1.06	2.76	1.06
60 สามารถติชมการ ดำเนินงานได้ เสมอ	2.75	0.84	2.65	1.19	2.71	1.04	2.67	1.13
เฉลี่ยรวม	2.55	0.56	2.72	0.76	2.81	0.80	2.71	0.74

จากตาราง 9 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชลิมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกอยู่ใน

ระดับปานกลางหรือพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สมาชิกมีทัศนะว่า การจัดดำเนินการในระดับไม่ว่างมีสองข้อคือ การเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการได้รับความสะดวกในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจากร้าน ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่ในระดับไม่ว่างมีสองข้อได้แก่ การดำเนินการเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม การมีโอกาสได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินงาน การได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการได้รับความสะดวกในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจากร้าน ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่ในระดับไม่ว่างมีสองข้อคือ การได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการได้รับความสะดวกในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจากร้าน ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการอยู่ในระดับไม่ว่างมีสองข้อคือ การดำเนินการเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม และการได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ข้อที่จัดอยู่ในระดับดีมีหนึ่งข้อคือ การมีโอกาสได้รับบริการพิเศษ ส่วนข้ออื่น ๆ การจัดดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ได้เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน

ผู้วิจัยได้แยกพิจารณาตามตัวแปร ดังนี้

1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้าน

อาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวน
ผู้วิจัยได้แสดงไว้ในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์
นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู
นครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน

ทักษะต่อการจัดดำเนินการ ร้านกิจกรรมสหกรณ์	แหล่งความแปรปรวน				F	P
	ระหว่างกลุ่ม df= 2		ภายในกลุ่ม df = 256			
	SS	MS	SS	MS		
<u>รายด้าน</u>						
ด้านสินค้า	1.46	0.73	101.10	0.39	1.85	0.16
ด้านการบริการ	0.31	0.16	147.97	0.58	0.27	0.76
ด้านบุคลากรดำเนินการ	2.96	1.48	143.48	0.56	2.63	0.07
ด้านอาคารสถานที่	0.31	0.15	133.45	0.52	0.29	0.75
ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	1.07	0.54	140.81	0.55	0.97	0.38
รวมห้าด้าน	0.09	0.05	88.75	0.35	0.14	0.87

จากตาราง 10 ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าทักษะ
ของ อาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์
วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้าน
อาคารสถานที่ ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกและรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่ว่า "สมาชิกที่เป็นอาจารย์

นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ มีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู นครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน"

2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของสมาชิกชายกับสมาชิกหญิงที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยทัศนคติของตัวแปร ผลของการเปรียบเทียบผู้วิจัยได้แสดงไว้ในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของสมาชิกชายกับสมาชิกหญิงที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน

ทัศนคติต่อการจัดดำเนินการ ร้านกิจกรรมสหกรณ์	สมาชิกชาย N = 112		สมาชิกหญิง N = 147		t	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
<u>รายด้าน</u>						
ด้านสินค้า	2.59	0.66	2.66	0.61	-0.93	0.35
ด้านการบริการ	2.90	0.76	3.05	0.75	-1.60	0.11
ด้านบุคลากรดำเนินการ	2.75	0.77	2.88	0.74	-1.41	0.16
ด้านอาคารสถานที่	2.70	0.72	2.77	0.72	-0.78	0.43
ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	2.65	0.73	2.75	0.75	-1.07	0.28
รวมห้าด้าน	2.72	0.61	2.82	0.57	-1.44	0.15

จากตาราง 11 ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าทัศนะของสมาชิกชายกับสมาชิกหญิงที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกและรวมห้าด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ที่ว่า "สมาชิกชายกับสมาชิกหญิงมีทัศนะต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน"

3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงกับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำ ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยทัศนะของตัวแปร ผลของการเปรียบเทียบผู้วิจัยได้แสดงไว้ในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะของสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงกับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้าน

ทัศนะต่อการจัดดำเนินการ ร้านกิจกรรมสหกรณ์	เงินปันผลสูงตั้ง N = 123		เงินปันผลต่ำ N = 136		t	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
<u>รายด้าน</u>						
ด้านสินค้า	2.61	0.67	2.65	0.60	-0.59	0.56
ด้านการบริการ	2.89	0.79	3.06	0.72	-1.84	0.07
ด้านบุคลากรดำเนินการ	2.78	0.77	2.86	0.73	-0.81	0.42
ด้านอาคารสถานที่	2.75	0.78	2.73	0.66	0.20	0.84
ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	2.73	0.81	2.68	0.67	0.51	0.61
<u>รวมห้าด้าน</u>	2.75	2.64	2.80	0.53	-0.63	0.55

จากตาราง 13 ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ทักษะของสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์ต่ำที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 4 ที่ว่า "สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำมีทักษะต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน"

ตอนที่ 3 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน

ผู้วิจัยได้เรียงลำดับคำตอบตามความถี่ และคิดเป็นร้อยละของผู้ตอบจากมากไปหาน้อย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 21 คน ผู้วิจัยได้เสนอแยกเป็นตารางปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์แต่ละด้าน แล้วจัดเรียงลำดับคำตอบตามความถี่และคิดเป็นร้อยละของผู้ตอบ จากมากไปหาน้อย ผลของการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้พิจารณาเอาเฉพาะประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด โดยนำเสนอเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านสินค้า

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านสินค้า พบปัญหาที่สำคัญอยู่สองประการคือ ประการแรก การจัดวางสินค้าไม่เป็นหมวดหมู่อย่างมีระเบียบเท่าที่ควร ประการที่สอง สินค้าบริโภคส่วนใหญ่มีชนิด แบบ ประเภทและลักษณะที่ซ้ำ ๆ อยู่เหมือนเดิม (ตาราง 14 และ 15 ภาคผนวก ง)

ปัญหาสองประการนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อเสนอแนะว่า ฝ่ายบริการควรศึกษาดูงานจากห้างสรรพสินค้าเกี่ยวกับการจัดวางสินค้าให้เป็นหมวดหมู่ สวยงาม น่าซื้อและสะดวกในการควบคุม (ตาราง 16 ภาคผนวก ง)

2 ด้านการบริการ

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านการบริการ พบปัญหาที่สำคัญสองประการคือ ประการแรก มีการประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่ให้ลูกค้าทราบน้อยมาก และประการที่สอง การประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ให้สมาชิกทราบอย่างทั่วถึงกระทำได้น้อย (ตาราง 17 และ 18 ภาคผนวก ง)

ปัญหาสองประการนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ทุกกิจกรรมให้สมาชิกได้ทราบอย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงหลักความรู้ความเข้าใจที่ดี และถูกต้องในอันที่จะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจและให้การอุดหนุนกิจการสหกรณ์เป็นอย่างดี (ตาราง 19 ภาคผนวก ง)

3 ด้านบุคลากรดำเนินการ

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านบุคลากรดำเนินการ พบปัญหาที่สำคัญสองประการคือ ประการแรก ผู้จัดการเป็นอาจารย์ซึ่งมีหน้าที่สอนและมีภาระงานราชการอื่น จึงอุทิศเวลาบริหารงานสหกรณ์ได้ไม่เต็มที่และประการที่สอง กรรมการดำเนินงานไม่มีเวลาเพียงพอในการบริหารงาน (ตาราง 20 และ 21 ภาคผนวก ง)

ปัญหาสองประการนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะว่า ควรลดจำนวนชั่วโมงสอนของอาจารย์ที่เป็นกรรมการดำเนินงานและผู้จัดการลง โดยนับชั่วโมงการปฏิบัติงานในร้านกิจกรรมสหกรณ์ของอาจารย์ดังกล่าว เป็นชั่วโมงสอน หรือชั่วโมงการทำงาน ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่อาจารย์ ให้อุทิศเวลาบริหารงานสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ (ตาราง 22 ภาคผนวก ง)

4 ด้านอาคารสถานที่

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ พบปัญหาที่สำคัญสองประการคือ ประการแรก ทำเลที่ตั้งของร้านยังไม่เหมาะสมและประการที่สอง สถานที่คับแคบ ไม่สามารถขยายพื้นที่ในการประกอบกิจกรรมสหกรณ์ในเชิงธุรกิจได้ครบทุกกิจกรรม (ตาราง 23 และ 24 ภาคผนวก ง)

ปัญหาสองประการนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะว่า วิทยาลัยครุราชสีมา ควรจัดหาสถานที่ตั้งและสร้างอาคารสำนักงานกิจกรรมสหกรณ์ที่เป็นเอกเทศขึ้นใหม่ในทำเลที่มีความเหมาะสมกับการเป็นธุรกิจการค้า และเพื่อให้เป็นสถานที่ฝึกงาน แก่นักศึกษา วิชาเอกสหกรณ์ได้อย่างสมบูรณ์ (ตาราง 25 ภาคผนวก ง)

5. ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกพบ ปัญหาที่สำคัญสามประการคือ ประการแรก สมาชิกที่สมัครใจหรือเต็มใจเป็นกรรมการมีน้อย ประการที่สอง สมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ไม่ครบองค์ประชุมต้องเชิญประชุมใหม่ในครั้งที่สอง จึงดำเนินการประชุมได้ และประการสาม สมาชิกไม่สนใจในสิทธิของความเป็นเจ้าของกิจการสหกรณ์แต่อย่างใด (ตาราง 26 และ 27 ภาคผนวก ง)

ปัญหาสามประการนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการอบรม เผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ดี พร้อมทั้งเพิ่มงานโฆษณาและการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่และควรกระทำอย่างทั่วถึง (ตาราง 28 ภาคผนวก ง)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาห้าด้านคือ ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิกตามตัวแปรสถานภาพ เพศ เงินปันผลและคุณลักษณะของสมาชิก และเพื่อประมวลปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

การดำเนินการวิจัย

1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาประกอบด้วยอาจารย์จำนวน 32 คน นักศึกษา 203 คนและเจ้าหน้าที่ 24 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 259 คน ผู้วิจัยได้เจาะจงเลือกสมาชิกจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อมาทำการสัมภาษณ์ จำนวน 21 คน ประกอบด้วยกรรมการดำเนินงานเก้าคน พนักงานสามคน นักศึกษาฝึกงานสามคน สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงสามคนและสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำสามคน

2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะดังนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็นสองตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบเลือกตอบเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ แล้วนำมาจัดประเภทตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาห้าด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ (rating scale) ประกอบด้วย ข้อคำถามด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก ด้านละ 12 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ

ผู้วิจัยได้ลงแบบสอบถามตามจำนวนที่กลุ่มตัวอย่าง 285 ชุด ได้กลับคืนมาและ
เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 259 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.88 ของแบบสอบถามทั้งหมด
แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็นสามข้อคือ

ข้อ 1. เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ 2. เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ
ในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า ด้านการ
บริการ ด้านบุคลากรดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

ข้อ 3. เป็นการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้าน
กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า ด้านการบริการ ด้านบุคลากร
ดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่และด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 259 ชุด นำมาหาค่าเฉลี่ย ค่า
ความเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า F - test และ ค่า t - test โดยใช้เครื่องคำนวณ
กลโปรแกรมสำเร็จรูปเอส พี เอส เอส (Statistical Package for Social
Sciences หรือ SPSS) ของสถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและได้
ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของสมาชิกที่มีต่อ
การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวม
ห้าด้าน และประเมินระดับค่าเฉลี่ย โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาตามแนวของเบลท์
สามระดับคือ ระดับดี ระดับปานกลางหรือน้อยใช้ได้และระดับไม่ดี

2. เปรียบเทียบทัศนะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรม
สหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร ดังนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนะของอาจารย์ นักศึกษาและ
เจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็น
รายด้าน โดยใช้ F - test ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในตาราง 10 สำหรับการทดสอบค่า
ความแตกต่างระหว่างทัศนะเป็นรายข้อ ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในตาราง 29 30 31
32 และ 33 (ภาคผนวก จ)

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกชายกับสมาชิกหญิงที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน โดยใช้ $t - test$ ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในตาราง 11

2.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงกับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน โดยใช้ $t - test$ ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในตาราง 12

2.4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน โดยใช้ $t - test$ ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในตาราง 13

3 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา จากแบบสัมภาษณ์โดยสรุปเสนอเฉพาะประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด เป็นรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา มีดังต่อไปนี้

1 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทักษะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา รวมห้าด้านอยู่ในระดับพอใช้ได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านสินค้า

อาจารย์มีทักษะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดดำเนินการได้ไม่ดีในเรื่องการจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ การจัดวางสินค้าอย่างมีระเบียบเป็นหมวดหมู่ และสินค้ามีป้ายบอกราคาชัดเจนกำกับไว้ทุกชิ้น

นักศึกษามีทักษะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดดำเนินการได้ไม่ดีในเรื่องการจัดจำหน่ายสินค้าให้ตรงตามความต้องการของสมาชิก สินค้าที่จำหน่ายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ การจัดวางสินค้ามีความเป็น

ระบียบตามหมวดหมู่และสินค้ามีป้ายบอกราคาชัดเจนกำกับไว้ทุกชิ้น ซึ่งสองประการหลังนี้ก็สอดคล้องกับทัศนะของอาจารย์ว่า การจัดดำเนินการได้ไม่ดี

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวม และทุกข้อพอใช้ได้

1.2 ด้านการบริการ

อาจารย์มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ และจัดได้ดีในหลาย ๆ เรื่องคือ มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์ให้แก่สมาชิกและผู้สนใจทั่วไป มีการประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่ ๆ ให้ลูกค้าทราบอยู่เสมอและการให้บริการโดยทั่วไปเป็นที่น่าประทับใจ¹ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องการแจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ชัดเจน

นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้และจัดได้ดีในเรื่องการบริการโดยทั่วไปเป็นที่น่าประทับใจ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องการแจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ชัดเจน ซึ่งในเรื่องที่สามารถจัดได้ดีประการแรกและยังจัดได้ไม่ดีประการหลังนี้ สอดคล้องกับทัศนะของอาจารย์

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องการแจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ชัดเจน ซึ่งก็สอดคล้องกับทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาว่า ยังจัดดำเนินการได้ไม่ดี

1.3 ด้านบุคลากรดำเนินการ

อาจารย์และเจ้าหน้าที่มีทัศนะสอดคล้องกันว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องให้พนักงานของร้านปฏิบัติงานด้วยความขยัน พนักงานมีพฤติกรรมน่าเชื่อถือและพนักงานตั้งใจปฏิบัติงานตามหน้าที่ นอกจากนี้อาจารย์มีทัศนะว่าการจัดดำเนินการยังไม่ดีในเรื่องให้พนักงานมีมารยาทดี ส่วนเจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการยังไม่ดีในเรื่องให้กรรมการดำเนินงานมีกลยุทธ์ในการดึงดูดสมาชิกให้เข้ามามีส่วนร่วมในร้านมากขึ้น

นักศึกษามีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมและทุกข้อพอใช้ได้

1 4 ด้านอาคารสถานที่

อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่มีทัศนะสอดคล้องกันว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องทำเลที่ตั้งของร้านอยู่ในที่เหมาะสม โครงสร้างของอาคารร้านปลอดภัยต่อทรัพย์สิน และเส้นทางคมนาคมติดต่อกับร้านมีความสะดวก

อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะตรงกันว่าการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องทำเลที่ตั้งของร้านไม่เหมาะสม โครงสร้างของอาคารร้านปลอดภัยต่อทรัพย์สิน การจัดตกแต่งเพื่อส่งเสริมให้ลูกค้าซื้อสินค้ามากขึ้นและเส้นทางคมนาคมติดต่อกับร้านมีความสะดวก

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องโครงสร้างของอาคารร้านปลอดภัยต่อทรัพย์สินและการจัดตกแต่งเพื่อส่งเสริมให้ลูกค้าซื้อสินค้ามากขึ้นซึ่งทั้งสองประการนี้ก็สอดคล้องกับทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาว่า ยังจัดดำเนินการได้ไม่ดี

1 5 ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

อาจารย์มีทัศนะว่าการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องการดำเนินการเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม การมีโอกาสได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินงาน การได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการได้รับความสะดวกในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจากร้าน

นักศึกษามีทัศนะว่าการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องการเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการได้รับความสะดวกในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจากร้าน ซึ่งสองประการหลังนี้ก็สอดคล้องกับทัศนะของอาจารย์ว่า ยังจัดดำเนินการได้ไม่ดี

เจ้าหน้าที่มีทัศนะว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์โดยส่วนรวมพอใช้ได้ แต่ยังจัดได้ไม่ดีในเรื่องการดำเนินการเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมและการได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ซึ่งสองประการนี้ก็สอดคล้องกับทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาว่า ยังจัดดำเนินการได้ไม่ดีเช่นกัน

2 เปรียบเทียบทักษะของสมาชิกที่มีต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้าน โดยแยกพิจารณาตามตัวแปรปรากฏผลดังนี้

2.1 อาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ มีทักษะต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 สมาชิกชายกับสมาชิกหญิง มีทักษะต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงกับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำ มีทักษะต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ มีทักษะต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกัน ทักษะของสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ

3 ปัญหาเด่นๆ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาด้านต่างๆ มีดังต่อไปนี้

3.1 ด้านสินค้า พบว่ามีปัญหาเรื่องการจัดวางสินค้ายังไม่เป็นหมวดหมู่อย่างมีระเบียบเท่าที่ควรและสินค้าบริโภคส่วนใหญ่มี ชนิด แบบ ประเภท และลักษณะที่ซ้ำ ๆ อยู่เหมือนเดิมและมีข้อเสนอว่าผู้ที่เกี่ยวข้องควรศึกษาดูงานตามห้างสรรพสินค้าในท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงแก้ไข

3.2 ด้านการบริการ พบว่ามีปัญหาเรื่องการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ให้สมาชิกทราบกระทำได้น้อยมากและไม่ทั่วถึง และมีข้อเสนอว่าควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ทุกงาน ให้สมาชิกทราบความเคลื่อนไหวอย่างทั่วถึง เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ และให้การอุดหนุนกิจการสหกรณ์ด้วยตัวอย่างสม่ำเสมอ

3.3 ด้านบุคลากรดำเนินการ พบว่ามีปัญหาเรื่องผู้จัดการ ซึ่งเป็นอาจารย์สอนและมีภาระงานราชการอื่น จึงไม่สามารถทำการควบคุมการปฏิบัติงาน

ของพนักงานอย่างใกล้ชิด กรรมการดำเนินงานไม่มีเวลาเพียงพอในการบริหารงาน สหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ และมีข้อเสนอว่า ควรลดจำนวนชั่วโมงสอนของอาจารย์ดังกล่าวลง โดยถือว่าชั่วโมงปฏิบัติงานในร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นชั่วโมงการสอนและการทำงานด้วย ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่กรรมการดำเนินการ

3.4 ด้านอาคารสถานที่ พบว่ามีปัญหาเรื่องทำเลที่ตั้งของร้าน ยังไม่เหมาะสมและสถานที่คับแคบไม่สามารถขยายเนื้อที่ในการประกอบกิจกรรมสหกรณ์ในเชิงธุรกิจอย่างเต็มที่ และมีข้อเสนอว่า วิทยาลัยควรจัดหาหรือสร้างอาคารร้านกิจกรรมสหกรณ์ที่เป็นเอกเทศขึ้นในทำเลที่เหมาะสมกับความเป็นธุรกิจการค้าและใช้เป็นสถานที่ฝึกงานด้านนี้แก่นักศึกษาอย่างสมบูรณ์

3.5 ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก พบว่ามีปัญหาเรื่องสมาชิกเต็มใจรับหน้าที่เป็นกรรมการดำเนินงานมีน้อย สมาชิกขาดความรับผิดชอบในการเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีและสมาชิกไม่สนใจในสิทธิ์ความเป็นเจ้าของกิจการสหกรณ์ และมีข้อเสนอว่า ควรจัดให้มีการอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการสหกรณ์ให้สมาชิกเห็นคุณประโยชน์ของสหกรณ์ และควรเพิ่มวิธีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่อย่างทั่วถึง

อภิปรายผล

1 การที่สมาชิกมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา แต่ละด้านและรวมห้าด้านว่า พอใช้ได้ อาจเป็นเพราะ การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ยังอยู่ในขั้นการทดลอง และยังไม่ได้มาตรฐาน เมื่อเทียบกับร้านสหกรณ์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 หรือร้านค้าอื่นทั่วไป ซึ่งสมาชิกเคยได้รับประสบการณ์มาแล้ว ประกอบกับบุคลากรที่จัดดำเนินการยังไม่มี ความชำนาญพอและยังมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการทุกปี รวมทั้ง วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ยังมีไม่เพียงพอ อาคารสถานที่ยังไม่เหมาะสม สมาชิกในฐานะผู้บริโภคอาจตั้งความคาดหวังต่อการจัดดำเนินการไว้สูง เช่น สมาชิกคาดหวังว่า จะให้จัดเหมือนกับห้างสรรพสินค้าหรือติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ซึ่งร้านกิจกรรมสหกรณ์ยังไม่มีศักยภาพพอที่จะจัดให้ได้ สมาชิกและผู้บริโภคอื่นอาจมีความรู้ ความเข้าใจ เห็น

ความสำคัญและให้ความร่วมมือ ในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์อยู่ในระดับที่น้อยก็เป็นได้ สมาชิกจึงมีทัศนะว่าการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมวิทยาลัยครูนครราชสีมาอยู่ในระดับพอใช้ได้เท่านั้น การดำเนินงานสหกรณ์โดยทั่วไป ในประเทศไทยได้จัดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2459 ปรากฏว่าสมาชิกยังไม่ให้ความสนใจอย่างจริงจังและยังหวังจะเอาประโยชน์จากสหกรณ์แต่เพียงฝ่ายเดียว จึงทำให้กิจการสหกรณ์ในประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และอุดมการณ์สหกรณ์ที่ตั้งไว้ไม่มากนัก (เชิดชู นารุงวงศ์ 2528 : 95)

เมื่อศึกษาผลการวิเคราะห์ทัศนะของสมาชิกเป็นรายด้านปรากฏผลที่ควรแก่การนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านสินค้า การที่สมาชิกมีทัศนะต่อการดำเนินการด้านสินค้าว่าพอใช้ได้ อาจเป็นเพราะราคา ปริมาณและคุณภาพของสินค้าไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิกตามที่คาดหวัง รวมทั้งการจัดวางและแสดงสินค้าไว้ไม่ชัดเจนก็เป็นได้ ดังเช่นการจัดวางสินค้ายังไม่เป็นระเบียบ ไม่ติดป้ายบอกราคากำกับไว้ทุกชิ้น เป็นต้น จึงทำให้สมาชิกมีทัศนะว่า การจัดดำเนินการด้านสินค้าไม่เป็นไปตามหลักวิชาการจัดการสหกรณ์ร้านค้า

จากการสัมภาษณ์สมาชิกก็มีความเห็นว่า การที่จะจัดหาสินค้ามาจำหน่ายได้ตรงกับความต้องการของสมาชิก ทั้งราคา ปริมาณและคุณภาพ มีความเป็นไปได้บ้าง รวมทั้งการกระตุ้นให้สินค้าขายได้รวดเร็ว การศึกษาแบบอย่างจากห้างสรรพสินค้าเกี่ยวกับการจัดวางสินค้า การกำหนดราคาขายและการส่งเสริมการขายเมื่อดึงดูดสมาชิกให้ซื้อสินค้าจากร้านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการปรับปรุงร้านสหกรณ์ของ สนิท จิตตาภรณ์ (สนิท จิตตาภรณ์ 2526 : 41 - 50) ที่ให้ทัศนะว่าการจัดดำเนินการด้านสินค้าที่มีประสิทธิภาพ จะต้องทราบความเคลื่อนไหวของการตลาดทั้งปริมาณ ราคาและชนิดของสินค้าที่อยู่ในความนิยม

1.2 ด้านการบริการ การที่สมาชิกมีทัศนะต่อการดำเนินการด้านการบริการว่าพอใช้ได้ อาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์กิจการ ของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา สื่อความหมายไม่ชัดเจนและไม่ทั่วถึงอย่างสม่ำเสมอก็เป็นได้ ดังเช่นการแจ้งกำหนดวัน เวลาเปิด-ปิดการบริการไว้ไม่ชัดเจน การประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่ยังกระทำได้น้อยมากเป็นต้น จึงทำให้สมาชิกมีทัศนะว่า การ

จัดดำเนินการด้านนี้ไม่ช่วยให้สมาชิกได้รับความสะดวก และไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาการตลาด

จากการสัมภาษณ์สมาชิกก็มีความเห็นว่า การให้บริการยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ แม้ว่าจะมีอุปกรณ์บริการให้ความสะดวกดีแล้วก็ตาม การจัดระบบบริการให้ลูกค้าได้รับความสะดวกและสามารถบริการตนเองได้ จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจกว่า และตัดสินใจซื้อของทันทีหรือรวดเร็วกว่า รวมทั้งการแจ้งข่าวสารที่สื่อความหมายด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ควรจะให้บริการแก่ลูกค้าทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด จาตุศรีนิทท์ สุวินัย ท่อศิริสุข และอุตตม ลาวนาย (สมคิด จาตุศรีนิทท์ สุวินัย ท่อศิริสุขและอุตตม ลาวนาย 2529 : 109 - 111) ที่ให้ทัศนะว่า การจัดหาสินค้าและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยจัดระบบให้ลูกค้าบริการตนเอง จะเป็นยุทธวิธีที่สร้างความประทับใจให้ลูกค้าติดใจร้าน แม้ว่าจะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายก็ตาม

1.3 ด้านบุคลากรดำเนินการ การที่สมาชิกมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการด้านบุคลากรดำเนินการว่าพอใจได้ อาจเป็นเพราะพนักงานปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยปราศจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และไม่มีผลงานที่ประทับใจสมาชิก การที่กรรมการดำเนินงานมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี ทำให้ขาดทักษะและประสบการณ์ด้านการบริหาร รวมทั้งไม่มีเวลาฝึกสอนพนักงานให้ปฏิบัติงานความคาดหวังของสมาชิกจึงเป็นเพียงการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในแต่ละวันก็เป็นที่

จากการสัมภาษณ์สมาชิกปรากฏว่า บุคลากรดำเนินงาน ส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงทุกปี ความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการและพนักงานไม่เป็นกันเองเท่าที่ควร ทั้งยังมีภาระงานลอนและงานราชการอื่นทำให้ไม่มีเวลาควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ดังนั้นก่อนที่คณะกรรมการบริหารงานชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่จึงควรได้มีการทบทวนบทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการ ผู้จัดการและพนักงานให้เข้าใจพร้อมทั้งทำการฝึกอบรมสัมมนาบุคลากรดำเนินการทุกระดับ ให้มีทักษะเหมาะสมกับการบริหารกิจการสหกรณ์ให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชุมพล แสันทวีสุข (ชุมพล แสันทวีสุข 2510 : 48 - 50) ที่ได้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของร้านสหกรณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า ผู้จัดการ กรรมการดำเนินงานและสมาชิก เป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินงานของร้านสหกรณ์ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้ โดยเฉพาะกรรมการดำเนินการ

เนื้องาน หรือผู้จัดการที่มีภาระงานอื่นมากจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการจัดดำเนินการร้านสหกรณ์ไม่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกัน

ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการที่ผู้จัดการหรือคณะกรรมการ ไม่มีเวลาบริหารงานในร้านกิจกรรมสหกรณ์ได้เต็มทีนั้น ควรลดจำนวนชั่วโมงสอนลงโดยถือว่าชั่วโมงปฏิบัติงานในร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นชั่วโมงการสอนและการทำงานด้วย และนำผลการปฏิบัติงานเสนอพิจารณาความดีความชอบที่ปฏิบัติงานดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นการบำเหน็จความชอบและกำลังใจแก่กรรมการดำเนินงานและผู้จัดการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเปรียบเทียบกับรูปแบบการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าในเครือข่ายฝึกหัดครูของกรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2528 : 93) ที่ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่า ปัญหากรรมการดำเนินงานและผู้จัดการไม่มีเวลาเพียงพอในการทำงานให้สหกรณ์ จึงเสนอแนะว่าควรแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่เป็นกรรมการ เป็นหน้าที่ประจำและเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนให้นับชั่วโมงการปฏิบัติงานในสหกรณ์เป็นชั่วโมงสอน หรือชั่วโมงการทำงานด้วยเพื่อคำนวณปริมาณงานของอาจารย์มิให้มากเกินไป

1.4 ด้านอาคารสถานที่ การที่สมาชิกมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่ว่าพอใช้ได้ อาจเป็นเพราะร้านกิจกรรมสหกรณ์ตั้งอยู่ในส่วนหนึ่งของอาคารเรียน ซึ่งตั้งอยู่ศูนย์กลางระหว่างอาคารเรียนคณะต่าง ๆ และบนเส้นทางผ่านไปยังบ้านพักของอาจารย์ เจ้าหน้าที่และห้องพักของนักศึกษา มีสถานที่จอดรถพอประมาณ สภาพการใช้พื้นที่ภายในร้านกิจกรรมสหกรณ์ค่อนข้างคับแคบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะจัดร้านให้มีลักษณะเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดเล็ก จึงมีทัศนคติว่าการจัดดำเนินการในด้านนี้ ไม่สอดคล้องกับหลักวิชา

จากการสัมภาษณ์สมาชิกปรากฏว่า ท่าเลที่ตั้งของร้านกิจกรรมสหกรณ์อยู่ในที่คับแคบมากเกินไป ป้ายชื่อของร้านแผ่นเล็กไม่สะดวกตา รวมทั้งพื้นที่ภายในร้านทั้งหมดได้ใช้เป็นเนื้อที่สำหรับขายสินค้าและไม่อาจขยายได้อีก แม้ว่าอากาศจะถ่ายเทได้ดีและตั้งอยู่บนเส้นทางคมนาคมผ่านไปมายังร้านกิจกรรมสหกรณ์ที่ค่อนข้างสะดวกก็ตาม สมาชิกได้เสนอว่าวิทยาลัยควรจะได้พิจารณาเลือกทำเลที่อยู่ห่างไกลจากย่านการค้า ซึ่งมีขนาดธุรกิจที่เติบโตกว่า ส่วนขนาดของพื้นที่จัดจำหน่ายสินค้า ควรจัดให้มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับขนาดของธุรกิจ ทั้งนี้เพราะทำเลที่ตั้งและลักษณะของร้านเป็น

ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ชี้วัดความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินการได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ของการดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์ วิทยาลัยครูธนบุรี (วิทยาลัยครูธนบุรี 2527 : 15) สรุปเป็นข้อที่สามารถชี้ชัดว่า การดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูธนบุรี ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจากทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสมเพราะ อยู่ใกล้ย่านการค้าที่มีขนาดธุรกิจที่เติบโตกว่าเกินไป

1.5 ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก การที่สมาชิกมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการด้านผลประโยชน์ของสมาชิกว่าพอใจได้ อาจเป็นเพราะ ผลประโยชน์ที่ร้านกิจกรรมสหกรณ์ให้แก่สมาชิกได้ไม่มากตามความคาดหวังของสมาชิกก็เป็นได้ จึงทำให้สมาชิกมีทัศนคติว่า การจัดดำเนินการในด้านนี้ไม่อำนวยประโยชน์แก่มวลสมาชิกตามที่ต้องการได้

จากการสัมภาษณ์สมาชิกปรากฏว่า การจ่ายเงินปันผลก็เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ซึ่งยังไม่ถึงระดับความคาดหวังของสมาชิกและได้เสนอว่า การจ่ายเงินปันผลก็ควรจัดตามระเบียบข้อบังคับและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เนื่องจากเป็นกฎระเบียบและเป็นกฎหมาย จึงควรจัดหาสิ่งอื่นที่สามารถบริการทดแทนได้ เพื่อรักษาระดับความพึงพอใจของสมาชิก เช่น ขายสินค้าในราคาถูกกว่าท้องตลาด แจกคู่มือ บัตรชิงโชคหรือแจกของแถม เป็นต้น นอกจากนี้การที่สมาชิกร่วมใจกันซื้อสินค้าจากร้านกิจกรรมสหกรณ์ ในราคาไม่แพงกว่าท้องตลาด ก็ยังถือได้ว่า สมาชิกได้ซื้อสินค้าในราคาถูก เมื่อเปรียบเทียบการซื้อสินค้านี้ราคาเท่ากับร้านค้าอื่น เพราะสมาชิกได้รับส่วนลดเล็กน้อยเมื่อสิ้นงวดบัญชีและกิจการมีกำไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดตามหลักสหกรณ์ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2526 : 8-9) ที่กำหนดหลักการสหกรณ์อันเป็นแนวคิดว่าสมาชิกมีสิทธิได้รับเงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจที่ทำกับร้านสหกรณ์ ซึ่งสมาชิกได้ซื้อสินค้าในราคาถูกกว่าท้องตลาดทั่วไป

ในประเด็นที่สมาชิกมีทัศนคติว่า โอกาสได้รับบริการพิเศษในฐานะที่เป็นสมาชิกด้วยผู้หนึ่งมีน้อยมาก เช่น การได้รับทุนการศึกษานั้น อาจเป็นเพราะข้อบังคับของร้านกิจกรรมสหกรณ์ระบุไว้ว่า ให้จัดสรรกำไรสุทธิไว้เป็นทุนการศึกษาปีละสองทุน ๆ ละ 1,000 บาท ซึ่งไม่เป็นตามที่คาดหวังของสมาชิก ปรากฏว่า สมาชิก

ได้ยอมรับข้อบังคับนี้แล้วในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี สมาชิกผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่าควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ให้ทราบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องด้วย

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า สมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ สมาชิกที่เป็นชายกับสมาชิกที่เป็นหญิง และสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลสูงกับสมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำ มีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสมาชิกดังกล่าวในฐานะที่เป็นสมาชิกของร้านกิจกรรมสหกรณ์ร่วมกันตามระเบียบข้อบังคับของร้าน มีจำนวน 1,098 คน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ลักษณะการจัดดำเนินการเองก็ไม่ได้มีความซับซ้อนแตกต่างกันมากนัก เพราะเป็นการค้าขนาดเล็ก มีปริมาณธุรกิจไม่มาก มีกลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ในชุมชนและสังคมหรือเอกภาพเดียวกัน จึงทำให้มองเห็นว่าการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นรายด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะประสบการณ์ ทัศนคติ ความเชื่อถือ ความศรัทธา ความคาดหวัง การเห็นคุณค่าของสหกรณ์ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์มีมากน้อยไม่เท่ากัน จึงมองเห็นการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ แต่ละด้านและรวมห้าด้านแตกต่างกันก็เป็นได้ การที่สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำมีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ดีกว่าสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูง อาจเป็นเพราะสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำมีความเชื่อว่า ประชานกรรมการ และผู้จัดการ ตลอดจนกรรมการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ของร้านกิจกรรมสหกรณ์ที่เป็นกรรมการดำเนินงานโดยตำแหน่ง แม้มิได้มาจากการเลือกตั้งตามหลักและวิธีการสหกรณ์ แต่ก็เป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงในทัศนะของตน ส่วนสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูง อาจมีความคาดหวังต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ไว้มากและมีทัศนะว่า การดำเนินการที่เป็นอยู่ยังไม่ถึงระดับที่ตนพอใจก็เป็นได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู นครราชสีมาอยู่ในระดับพอใช้ได้สมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์สูงกับสมาชิกที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ต่ำ มีทัศนคติต่อการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมาแตกต่างกัน ส่วนสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ มีทัศนคติไม่แตกต่างกันนั้นประกอบกับผลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะดังต่อไปนี้

1 ด้านสินค้า ฝ่ายบริหารร้านกิจกรรมสหกรณ์ ควรได้ศึกษารูปแบบและวิธีการจัดดำเนินการด้านนี้จากห้างสรรพสินค้า ตั้งแต่เรื่องการจัดวางสินค้า แยกเป็นชั้นตามชนิด ประเภทและหมวดหมู่ เพื่อความเป็นระเบียบสวยงาม น่าซื้อ ควรมีการติดป้ายราคาสินค้าทุกชิ้นก่อนนำออกมาจำหน่าย ตลอดจนการคัดเลือกสินค้าที่มีคุณภาพ หรือควรทำการสำรวจความต้องการใช้สินค้าและบริการจากสมาชิกอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2. ด้านการบริการ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างมีระบบ เพื่อให้สมาชิกได้สอบถามหรือใช้การกระจายเสียงตามสาย ในช่วงเวลาที่นักเรียนหรือเวลาก่อนและหลังเวลาเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของร้านกิจกรรมสหกรณ์ เพื่อให้ทุกคนได้ทราบอย่างทั่วถึง สำหรับการบริการโดยพนักงานและนักศึกษาฝึกงาน ควรจัดให้มีการฝึกอบรมพนักงาน ให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน และควรจัดจ้างพนักงานให้เพียงพอกับปริมาณงานอันจะช่วยให้การบริการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3 ด้านบุคลากรดำเนินการ

3.1 อาจารย์ที่เป็นกรรมการดำเนินงาน ควรได้รับการนิยามลดจำนวนชั่วโมงสอนลง โดยนับชั่วโมงการปฏิบัติงานในร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นชั่วโมงสอนหรือชั่วโมงทำงานด้วย เพื่อมิให้ปริมาณของอาจารย์มากเกินไปและถือว่าการปฏิบัติงานในร้านกิจกรรมสหกรณ์เป็นงานหนึ่ง ที่นำมาพิจารณาความดีความชอบด้วย หรือร้านกิจกรรมสหกรณ์ควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้ เพื่อจัดจ้างผู้จัดการอาชีพมาดำเนินการแทนอาจารย์

3 2 พนักงานประจำร้าน ควรจัดอบรมให้พนักงานเข้าใจอุดมการณ์ และความมุ่งหมายในการจัดตั้งร้านกิจกรรมสหกรณ์ขึ้น ควรจัดให้มีรางวัลสำหรับพนักงานที่มีความขยัน ฉลาดหรือมอบประกาศเกียรติคุณแก่พนักงานดีเด่นประจำปี เพื่อเป็นการจูงใจให้พนักงานแข่งขันกันปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้น หรือ จัดให้มีโครงการเงินรางวัล ในการเพิ่มยอดขายแก่พนักงาน

3 3 ควรเสนอให้กรรมการฝึกหัดครูจัดให้มีการอบรมสัมมนา ผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์จากวิทยาลัยครูต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่อง การบริหาร เทคนิคการบริหารธุรกิจ โดยเฉพาะควรเน้นในเรื่องการจัดการ ทั้งนี้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้จัดการและคณะกรรมการส่วนใหญ่ยังขาดเทคนิควิธีการ และประสบการณ์การจัดการในเชิงธุรกิจอยู่มาก

4 ด้านอาคารสถานที่ วิทยาลัยควรทบทวนศึกษาโครงสร้างของอาคาร ร้านกิจกรรมสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะที่เป็นร้านค้า หรือถ้ามีการ ปลุกสร้างอาคารใหม่ให้เป็นเอกเทศ ควรเลือกทำเลที่เหมาะสม และออกแบบให้มี ลักษณะเหมาะสมกับการเป็นสหกรณ์ร้านค้า ตามหลักวิชาที่ใช้เป็นห้องปฏิบัติการฝึก งานของนักศึกษา สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์และสาขาบริหารธุรกิจได้

5. ด้านผลประโยชน์ของสมาชิกซึ่งมีปัญหว่าสมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในระบบสหกรณ์และขาดความรับผิดชอบในการประชุมใหญ่ ควรจัดให้มีวิทยากร การจัดเอกสารเผยแพร่ ตลอดจนการส่งเสริมให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นและ ควรมีการชี้แจงให้สมาชิกเข้าใจว่า การขาดประชุมนี้เป็นผลเสียต่อสมาชิกโดยตรง เนวาะสมาชิกเป็นเจ้าของกิจการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงโดยเฉพาะเมื่อการ ดำเนินงานขาดทุน สมาชิกในฐานะเจ้าของกิจการควรจะต้องได้รับผลแห่งการขาด ทุนนั้นด้วย

สำหรับวิธีดึงดูดสมาชิกให้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ควรเปลี่ยนวิธี การหรือรูปแบบเพื่อจูงใจสมาชิกสนใจ เช่น จัดการประชุมนอกสถานที่ ซึ่งมีความสว ยงามอากาศดี และในการจัดประชุมควรจัดกิจกรรมอื่นแทรก ความบันเทิงหรือ รับประทานอาหารไปด้วย เป็นต้น

6 ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ควรจะจัดดำเนินงานใน ลักษณะ ของสหกรณ์เอนกประสงค์ กล่าวคือ เป็นสหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์ออมทรัพย์ เบ็ดเสร็จอยู่ในที่เดียวกัน

7. ผู้จัดการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ในคณะวิชาวิทยาการจัดการ ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่เป็นผู้จัดการนั้น ควรเปลี่ยนนโยบายเป็นบุคคลภายนอกที่ คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเลือกกว่าจ้างมาเป็นผู้จัดการโดยใช้เงินรายได้ของร้านกิจกรรมสหกรณ์ จ่ายเป็นเงินเดือนหรืออาจให้คณะกรรมการดำเนินงานเสนอ แต่งตั้งอาจารย์ที่เต็มใจและสมัครใจเป็นผู้จัดการก็ได้

8. เพื่อให้การดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดดำเนินการทั้งห้าด้านได้ตามที่ต้องการ เพียงแต่ ได้สอบถามความคิดเห็นของสมาชิกทุกกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วมและสร้างจิตสำนึกของการเป็นสมาชิกที่ดี มีความเข้าใจและสื่อความหมายตรงกัน ควรสร้างอุดมการณ์ให้สมาชิกทุกคนมีความศรัทธาในกิจกรรมสหกรณ์ร่วมกัน เพื่อจะได้ร่วมมือกันสนับสนุนร้านกิจกรรมสหกรณ์ของวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้ามั่นคงต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายได้ไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิก ความสัมพันธ์ระหว่างประธานคณะกรรมการดำเนินงานกับผู้จัดการและพนักงานมีความห่างเหินกัน กรรมการดำเนินงานไม่มีเวลาเพียงพอในการบริหารงานและขาดประสบการณ์ สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในระบบสหกรณ์ และยังขาดอุดมการณ์อีกด้วย ดังนั้นจึงควรศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการจัดตั้งและดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์คือ คุณลักษณะของกรรมการดำเนินงานที่พึงประสงค์ คุณลักษณะของสมาชิกที่ดี การสำรวจความต้องการสินค้าและบริการจากร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา เป็นต้น

עדרון אדרע

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม กระทรวงศึกษาธิการ การจัดการสหกรณ์ร้านค้าในเครือข่าย
ฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2528, 340 หน้า อัดสำเนา
- _____ "การบริหารและการจัดการร้านสหกรณ์" ใน การจัดการสหกรณ์ร้านค้าใน
เครือข่ายฝึกหัดครู หน้า 202-203 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2528
- _____ การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัยครู
โรงพิมพ์การศาสนา 2528, 190 หน้า
- _____ การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและความพร้อมในการเปิดสอนวิชา
เอก - โท สหกรณ์ โรงพิมพ์อักษรไทย 2525, 278 หน้า
- _____ คู่มือฝึกอบรมผู้สอนและนิเทศสหกรณ์ โรงพิมพ์การศาสนา 2525, 260
หน้า
- _____ แผนพัฒนาการศึกษา กรมการฝึกหัดครู พ.ศ.2525 - 2529 โรงพิมพ์
พิชิตการพิมพ์ 2526, 169 หน้า
- _____ วิวัฒนาการสหกรณ์ในกรมการฝึกหัดครู โรงพิมพ์สหสารการพิมพ์ 2525,
160 หน้า
- _____, สภา หลักสูตรรลภาการฝึกหัดครู เพิ่มเติม พ.ศ.2524 - 2525 โรง
พิมพ์พิชิตการพิมพ์ 2525, 129 หน้า
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ.2525 - 2529 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การ
เกษตรแห่งประเทศไทย 2524, 70 หน้า
- ฉลาด เสริมปัญญา การศึกษาความรู้และทัศนคติของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการ
จัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526, 103 หน้า อัดสำเนา
- ชวลิต สละ "การพัฒนาสหกรณ์ร้านค้า ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ในสถาบันการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา" ใน คู่มือการฝึกอบรมผู้สอนและนิเทศสหกรณ์ หน้า 3-5 โรง
พิมพ์การศาสนา 2525
- ชัยมงคล ลุวนาธิช "พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511" ใน รวมกฎหมาย ประกาศ
และข้อบังคับเกี่ยวกับสหกรณ์และคำอธิบาย หน้า 53 โรงพิมพ์อักษรไทย 2526

ชุมพล แสงทวีสุข วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของร้านสหกรณ์นักศึกษามหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์จำกัดสินใช้ พ.ศ. 2504 - 2508 รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ 2510, 97 หน้า อัดสำเนา

เชิญ บำรุงวงศ์ "ลักษณะของสหกรณ์ในประเทศไทย" ข้าราชการ 21(6) . 21
- 24 มิถุนายน 2525

———— "อยู่อย่างสหกรณ์" ใน 69 ปีวันสหกรณ์แห่งชาติ วันที่ 26 กุมภาพันธ์
2528 หน้า 95 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2528
ถวิล เลิศประเสริฐ "การจัดการร้านสหกรณ์" ใน เอกสารประกอบคำบรรยาย
การอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาสหกรณ์วิทยาลัยครูทั่วประเทศ 7 เมษายน 2525
หน้า 90 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525

———— วิสาหกิจสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2523, 250 หน้า

———— "สหกรณ์ทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมไทย" ใน สาส์นสันนิบาตสหกรณ์
สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 8 : 1 - 10 ธันวาคม 2519 - มกราคม
2520

———— สหกรณ์ผู้บริโภค โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย 2528,
15 หน้า

เถลิง ดำรงนาวาสวัสดิ์ "สาส์นเนื่องในวันสหกรณ์แห่งชาติ" ใน 69 ปีวันสหกรณ์แห่ง
ชาติ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 หน้า 5 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด 2528

เทพ ไชยานนท์ "การแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยวิธีสหกรณ์" ใน บางเรื่องเกี่ยวกับ
สหกรณ์ หน้า 11-20 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
2518

ธนบุรี, วิทยาลัยครู ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูธนบุรี รายงานการประชุมใหญ่
ประจำปี 2527 2527 , 17 หน้า

ดำรง ช่อไม้ทอง "จิตวิทยาการขายและการเจรจาต่อรอง" ใน เอกสารประกอบคำ
บรรยายในหลักสูตรการอบรมโครงการบริหารธุรกิจสมัยใหม่ 24 พ.ค - 17 ส.ค.
2529 หน้า 1-7 คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ม.ป.ป.

นครราชสีมา, วิทยาลัยครู การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2527 - 2528 แสดง
ผลการดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ณ หอประชุม 70
ปี 2528, 12 หน้า

นครราชสีมา, วิทยาลัยครู การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ ภาควิชา
วิจัยและประเมินผล 2527, 262 หน้า อัดสำเนา

———— สรุปผลงานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา 16 พฤศจิกายน
2526 2526, 22 หน้า

———— สรุปผลการดำเนินงานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา วันที่
20 พฤศจิกายน 2527 2527, 17 หน้า

นางเยาว์ ชัยเลรี "สหกรณ์กับสถาบันการศึกษา" ครูปริทัศน์ 3 . 17-18 มีนาคม
2525

นวลฉวี แลงชัย ความรู้และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อร้านกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน
นารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ ศศ ม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2526, 114 หน้า อัดสำเนา

บุญชู โรจนเสถียร "ปรัชญาและแนวคิดในการจัดการ" ใน เอกสารการอบรมโครงการ
การบริหารธุรกิจสมัยใหม่ 24 พฤษภาคม 2529 หน้า 1-5 หอการค้าจังหวัด
นครราชสีมา ร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ม.ป.ป.

ประดิษฐ์ มัชฌิมา บทบาทของการเกษตรและสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ชนบทไทย สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2518, 164 หน้า

ประพันธ์ ชรรมไทย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์ โรงพิมพ์อักษรสุวรรณ 2526,
197 หน้า

ประมาณ อติเรกสาร, พลตรี "รัฐบาลปัจจุบันกับการสหกรณ์" ใน ที่ระลึกครบรอบ
65 ปีของการสหกรณ์ไทย (26 กุมภาพันธ์ 2524) หน้า ก โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2524

มงคล มีสมภพ "เขาวัวชนกับการสหกรณ์" ใน 69 ปี วันสหกรณ์แห่งชาติ วันที่
26 กุมภาพันธ์ 2528 หน้า 82-90 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด 2528

รังสรรค์ หันสนธิยะ สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมาในทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์และนักศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2526, 88 หน้า อัดสำเนา

ราชกิจจานุเบกษา "พระราชบัญญัติสหกรณ์" ใน รวมกฎหมาย ประกาศและข้อบังคับ
เกี่ยวกับสหกรณ์และคำอธิบาย หน้า 17 โรงพิมพ์อักษรไทย 2511

- ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 2
 โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2525, 930 หน้า
- เรื่งค์กัต์ ลูทวาทิน คู่มือการสอนวิชาสหกรณ์ในโรงเรียน โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การ
 เกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2522, 150 หน้า
- ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ สถิติการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์ไทย
 วัฒนาพานิช 2522, 276 หน้า
- วชิราวัลย์ จักรทอง ปัญหาการจัดตั้งและดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2522, 150 หน้า อัดสำเนา
- วรชัย เขาวปราณี ยุทธวิธีในการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร วิทยานิพนธ์
 กศ.ด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 345 หน้า อัดสำเนา
- วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กองวิจัย
 การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523, 160 หน้า
- คุลี จำลองคุณลักษณ์ "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการบริหารร้านสหกรณ์" ใน
การจัดการสหกรณ์ร้านค้าในเครือข่ายฝึกหัดครู หน้า 10 หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมการฝึกหัดครู 2528
- ส่งเสริมสหกรณ์, กรม การสหกรณ์ในประเทศไทย ห้างหุ้นส่วนจำกัดนิวธรรมดา
 2524, 79 หน้า
- คำบรรยายในการฝึกอบรมกรรมการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตร และ
สหกรณ์นิคมประจำปีงบประมาณ 2521 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
 ประเทศไทย จำกัด 2521, 35 หน้า
- คู่มือการสอนสหกรณ์ในโรงเรียน รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด
 2525, 150 หน้า
- ร้านสหกรณ์ รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด 2526, 13 หน้า
- "สหกรณ์ร้านค้าดีเด่น" หนังสือพิมพ์สหกรณ์ 2: 127-128 เม.ย.-มิ.ย
 2527
- หลักการสหกรณ์ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
 2525, 60 หน้า

- ส่งเสริมสหกรณ์, กรม หลักการสหกรณ์และการส่งเสริมสหกรณ์ในสหกรณ์ในประเทศไทย 2519, 85 หน้า
- สนิท จิตตารณ "งานด้านการขายและความคุ้มครองสินค้า" ใน การจัดการสหกรณ์ร้านค้าในเครือข่ายฝึกหัดครู หน้า 86-87 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2528
- งานผู้จัดกาารร้านสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 2522, 97 หน้า
- เทคนิคการปรับปรุงร้านสหกรณ์ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2526, 78 หน้า
- เอกสารประกอบคำบรรยายในการอบรมสัมมนาประธาน และผู้จัดการร้านสหกรณ์จากวิทยาลัยครูทั่วประเทศ 11-15 กรกฎาคม 2528 ณ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ม.ป.ป., 14 หน้า
- สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ สุวินัย ต่อกิริสุข และ อุตม ลาวนายน "กลยุทธ์ในการเผชิญกับกลุ่มผู้ซื้อและผู้ขายผลิตภัณฑ์แก่บริษัท" ใน ยุทธวิธีการแข่งขัน หน้า 109-111 ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอส - เอนการพิมพ์ 2529
- สมยศ นาวิการ "การบริหารการตลาด" การบริหารธุรกิจ กรุงเทพมหานครพิมพ์ 2525, 514 หน้า
- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย "สถานการณ์ของสหกรณ์ในปัจจุบัน" ใน สาส์นสันนิบาตสหกรณ์ หน้า 1 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2523
- สาส์นสันนิบาตสหกรณ์ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2525, 77 หน้า
- สาส์นสันนิบาตสหกรณ์ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร จำกัด 2526, 120 หน้า
- 69 ปีวันสหกรณ์แห่งชาติ 26 กุมภาพันธ์ 2528 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 2528, 96 หน้า
- สามารถ จันทรสุรีย์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของครูในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 102 หน้า อัดสำเนา
- สุขุม นวลสกุล การเมืองและการปกครองของไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523, 102 หน้า

- โลภิน ทองปาน "รัฐบาลกับการแก้ไขปัญหาลหกรณ์" ใน ทิวะลิกครบรอบ 65 ปี
ของสหกรณ์ไทย 26 กุมภาพันธ์ 2524 หน้า 8 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
 แห่งประเทศไทย 2524
- โลว์ล นิคชนวม การศึกษาการจัดกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในกลุ่มวิทยาลัยครูภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527,
 211 หน้า อัดสำเนา
- หล่งแสงคำ ดวงขวัญ ทัศนคติของผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ต่อการจัดการกันการให้
บริการร้านค้าสหกรณ์ กรุงเทพฯ (จักพงค์) รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์ 2525, 85 หน้า อัดสำเนา
- อนันต์ ชำนาญกิจ "สถานภาพและบทบาทของสหกรณ์ร้านค้าในประเทศไทย" ใน
เอกสารประกอบคำบรรยายในการสัมมนาผู้บริหารสหกรณ์ร้านค้าของวิทยาลัยครูทั่ว
ประเทศ 16 กรกฎาคม 2527 หน้า 1-4 กรมการฝึกหัดครู 2527
- Bakken, Henry H. and Marvin A. Schaars. The Economics of Coopera-
tive Marketing. Madison, University of Wisconsin Extension
 Service, 1979. 337 p.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey, Prentice Hall,
 1963, 320 p.
- Calvert, H. The Law and Principle of Cooperative. 4 th ed., Cal-
 cutta . Thacker, Soring and Co., 1973. 50 p.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3 rd
 ed., New York, Harper and Row, 1970. 161 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Educa-
tion. 3 rd ed., New York, McGraw - Hill, 1971. 492 p.
- International Labour Office (ILO). Cooperative Management and Ad-
ministration. Geneva, La Tribune de Geneva, 1975. 50 p.
- Krejcie, V. Robert. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size
 for Research Activities," Journal of Educational and Psycholo-
gical Measurement. 30: 607 - 610, 1970.

Laidlaw, Alexander F. Training and Education in the Cooperative Movement, FAO, 1962. 78 p.

Schaars, Marvin A. Cooperation . Principles and Practices. 2 nd revised, Madison, University of Wisconsin Extension Service, 1983. 275 p.

Winer, B. J. Statistical Principles in Experimental Design. 2 nd ed., New York, McGraw - Hill, 1971. 907.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

รหัสผู้ให้สัมภาษณ์.

แบบสัมภาษณ์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเพื่อประมวลปัญหาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการ
จัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์กรรมการดำเนินการ

สมาชิกที่ ๒ ได้รับเงินปันผลสอง

สมาชิกที่ได้รับเงินปันผลต่ำ

นักศึกษาฝึกงานร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา

พนักงานของร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุฑนครราชสีมา

2 ศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครู นครราชสีมา

2.1 ด้านสินค้า

จากแบบสอบถามข้อ 1 - 12 ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับชนิด ประเภท ปริมาณสินค้า ราคาสินค้า คุณภาพสินค้าและวิธีการจัดวางสินค้าที่จำหน่ายแก่สมาชิก ท่านคิดว่าควรเพิ่มเติมหรือมีปัญหาใด ๆ อีกหรือไม่ที่นอกเหนือไปจากรายละเอียดที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ทั้ง 12 ข้อแล้วนั้น

สิ่งที่ควรเพิ่มเติมได้แก่... .. , . . .

[illegible]

• • • • •

สิ่งที่บกพร่องหรือเป็นปัญหาได้แก่ . . . . .

[illegible]

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

2.2 ด้านการบริการ

จากแบบสอบถามข้อ 13 - 24 ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการต้อนรับ การให้ความสนใจสมาชิก การประชาสัมพันธ์และการอำนวยความสะดวกตลอดจน มรรยาทของพนักงาน ท่านมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือปัญหาใด ๆ อีกหรือไม่ที่นอกเหนือไปจากรายละเอียดที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ทั้ง 12 ข้อดังกล่าวแล้วนั้น

สิ่งที่ควรเพิ่มเติมได้แก่ . . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

สิ่งที่บกพร่องหรือเป็นปัญหาได้แก่. . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข . . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

2.3 ด้านบุคลากรดำเนินการ

จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดดำเนินการด้านบุคลากรข้อ 25-36 ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดดำเนินการธุรกิจสหกรณ์ ของคณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการและพนักงานของร้านกิจกรรมสหกรณ์ ท่านมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือให้เหตุผลที่เป็นประโยชน์นอกเหนือจากรายละเอียดที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในข้อดังกล่าวแล้วนั้น

สิ่งที่ควรเพิ่มเติมได้แก่ . . . . .
 . . . . .

สิ่งที่บกพร่องหรือเป็นปัญหาได้แก่

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.4 ด้านอาคารสถานที่

จากแบบสอบถามข้อ 37 - 48 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่ ความเหมาะสมเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง การตกแต่งอาคารร้านค้าทั้งภายนอกและภายในร้าน การจัดวางแผนผังที่ตั้งสินค้าแต่ละประเภท การจัดบรรยากาศและการรักษาความปลอดภัยแก่สินค้าและทรัพย์สินของร้าน ตลอดจนการใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น ท่านมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะอะไรอีกหรือไม่ ที่นอกเหนือไปจากที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้แล้วนั้น

สิ่งที่ควรเพิ่มเติมได้แก่.

สิ่งที่บกพร่องและเป็นปัญหาได้แก่.

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข . . . . .

. . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

2.5 ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

จากแบบสอบถามข้อที่ 49 - 60 ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากฐานสหกรณ์ การมีสิทธิเข้าร่วมประชุมใหญ่ มีโอกาสได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหาร และการรักษาประโยชน์อันจะพึงได้รับร่วมกัน ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง มีปัญหาที่ท่านพบหรือสิ่งที่ท่านไม่ชอบใจมีอะไรบ้าง โปรดให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขด้วย

สิ่งที่ควรเพิ่มเติมได้แก่ . . . . .

. . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

สิ่งที่บกพร่องหรือเป็นปัญหาได้แก่ . . . . .

. . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข . . . . .

. . . . .
 . . . . .
 . . . . .

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด

3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้จากสูตร
(Cronbach 1970 : 161)

$$\mathcal{L}_x = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ $\mathcal{L}_x$ = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

K = จำนวนข้อคำถามทั้งฉบับ

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_t^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } \mathcal{L} &= \frac{60}{60 - 1} \left[\frac{1089.73 - 64.62}{1089.73} \right] \\ &= \frac{60}{59} \times \frac{1025.11}{1089.73} \\ &= 0.96 \end{aligned}$$

นั่นคือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเป็น 96 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นสูง

ภาคผนวก ง
ปัญหาและข้อเสนอนะ
เกี่ยวกับการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยนครราชสีมา
เป็นรายด้าน

ตาราง 14 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้าน
กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านสินค้า

ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านสินค้า	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1 การคัดเลือกสินค้ามาจำหน่ายในแต่ละชนิดหรือ ประเภทไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิก	3	14.29
2 การจัดวางสินค้ายังไม่เป็นหมวดหมู่อย่างมีระเบียบ เท่าที่ควร	11	52.38
3 สินค้าที่นำมาจำหน่ายบางชนิด ราคาสูงกว่าท้อง ตลาดมากกว่าที่ควรจะเป็น	2	9.52
4 สินค้ามีป้ายบอกราคาชัดเจนไม่ครบทุกชิ้น	4	19.05
5 สินค้าที่จำหน่ายมีปริมาณตรงตามความเป็นจริงหรือ ฉลากที่ระบุไว้ยังไม่แน่ใจในสินค้าบางชนิด	1	4.76

ตาราง 15 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุนครราชสีมา ด้านสินค้า

ปัญหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดดำเนินการ ด้านสินค้า	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. สินค้าที่นำมาจำหน่ายยังมีการควบคุมคุณภาพน้อยกว่าที่ควรจะเป็น	3	14.28
2. สินค้าส่วนใหญ่วางไม่เป็นระเบียบและมุ่งให้บริการตนเอง อาจถูกขโมยได้	6	28.57
3. สินค้าที่จำเป็นต่อการบริโภคในชีวิตประจำวันบางชนิดมีน้อยและต้องรอสินค้าครั้งละหลายวัน	2	9.43
4. สินค้าบริโภคส่วนใหญ่มีชนิด แบบ ประเภท และลักษณะซ้ำ ๆ อยู่เหมือนเดิม เช่น ขนมแบบเดิม	10	47.62

ตาราง 16 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการ
จัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยนครราชสีมา ด้านสินค้า

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาการจัดดำเนินการ ด้านสินค้า	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ตรวจสอบสินค้าที่สั่งซื้อทุกชนิด ประเภทให้มีคุณภาพ เป็นที่เชื่อถือแก่ลูกค้าทั้งด้านปริมาณและคุณภาพดี	2	9.52
2. ศึกษาดูงานตามห้างสรรพสินค้าเกี่ยวกับการจัดวาง สินค้าให้เป็นหมวดหมู่ สวยงามน่าซื้อและสะดวกใน การควบคุมสินค้าไม่ให้สูญหายหรือถูกขโมย	6	28.57
3. พยายามทำการสำรวจความต้องการใช้สินค้าจาก เป็นระยะ เพื่อจะได้สนองความต้องการแก่สมาชิก อย่างทั่วถึง	3	14.29
4. ตัดราคาขายกำกับไว้ทุกชิ้น ก่อนจะนำมาวางขาย ควรตรวจสอบการตัดราคาขายทุกชิ้น ทั้งนี้เพื่อให้ลูกค้า ได้ทราบราคาและช่วยให้ตัดสินใจซื้อได้	4	19.05
5. พยายามซื้อสินค้าจากตัวแทนจำหน่ายในราคา โรงงาน	2	9.52
6 จัดหาสินค้ามาจำหน่ายอย่าให้สินค้าขาดร้าน เพราะ จะทำให้เสียโอกาส ควรจัดทำบัญชีสินค้าคงเหลือให้ เป็นปัจจุบัน	1	4.76
7. พยายามเพิ่มประเภทสินค้าให้มากขึ้น รวมทั้งการ เชิญชวนซื้อ	3	14.29

ตาราง 17 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้าน
กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านการบริการ

ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านการบริการ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การแจ้งกำหนดวัน เวลาเปิดปิดการบริการไม่ ชัดเจน ทำให้สมาชิกมาซื้อสินค้าเก้อและเข้าใจ ไม่ตรงกัน	7	33.33
2. มีการประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่ให้ลูกค้าทราบน้อยมาก	8	38.09
3. ไม่มีการแจ้งราคาสินค้าในท้องตลาดให้สมาชิกทราบ	3	14.29
4. สินค้าที่ลูกค้าหรือสมาชิกซื้อผิดพลาดร้านไม่ยอมให้ เปลี่ยน	3	14.29

ตาราง 18 ร้อยละของสมาชิกที่ให้คะแนนเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านการบริการ

ปัญหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดดำเนินการด้านการบริการ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำหนดวันเวลาในการจำหน่ายสินค้าไม่คำนึงถึงความสะดวกของสมาชิก	2	9.52
2. เปิดโอกาสให้สมาชิกได้รับความรู้และฝึกทักษะน้อยมาก	4	19.05
3. บริการรับฝากขายสินค้าให้สมาชิกมีจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น	1	4.77
4. การจัดให้บริการยังจำกัดอยู่เพียงการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเท่านั้น	4	19.05
5. เป้าหมายและนโยบายในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมประโยชน์ทางการศึกษา	2	9.52
6. การประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ให้สมาชิกทราบกระทำได้น้อย	8	38.09

ตาราง 19 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการ
จัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุครราชสีมา ด้านการบริการ

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหา ด้านการบริการ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. แจ้งเวลาเปิดปิดการบริการไว้ให้ชัดเจนซึ่งสามารถมองเห็นได้ง่าย ข้อความที่ติดประกาศให้เข้าใจง่าย สื่อความหมายชัดเจน นอกจากนี้ควรประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกได้ทราบทั่วกัน	2	9.50
2. การกำหนดวันเวลาเปิดปิดและวันหยุดการบริการ ควรคำนึงถึงความสะดวกของสมาชิก ซึ่งสามารถทำได้โดยการสำรวจความต้องการใช้บริการและนำผลสรุปไปกำหนดอีกครั้งหนึ่ง	2	9.50
3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ทุกงานให้สมาชิกได้ทราบอย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงหลักความรู้ ความเข้าใจที่ดีและถูกต้องจะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจอุดหนุนกิจการสหกรณ์เป็นอย่างดี	10	47.62
4. การจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาสินค้าและบริการเพื่อสมาชิก ดังนั้นบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาตลอดจนการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานด้านสหกรณ์ จึงควรเปิดโอกาสให้มากที่สุด โดยกำหนดขั้นตอนในการแนะนำและการควบคุมอย่างใกล้ชิดในการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ในด้านการควบคุมมาตรฐานสินค้าให้สมาชิกได้ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ ราคายุติธรรม ดังนั้นในกรณีที่สมาชิกซื้อสินค้าผิดพลาดและสินค้าอยู่ในสภาพปกติ น่าจะรับคืนหรือเปลี่ยนได้ทันที	1	4.77

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหา ด้านการบริการ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
5. พยายามเชิญชวนให้สมาชิกนำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์มาฝากขาย	1	4.77
6. เป้าหมายและนโยบายในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมประโยชน์ทางการศึกษาสหกรณ์กว้างและไม่ชัดเจนนั้นควรทำความเข้าใจและสร้างกรอบดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบาย จึงจะส่งผลให้งานเผยแพร่สหกรณ์บรรลุเป้าหมาย	1	4.77
7. ร้านกิจกรรมสหกรณ์ควรเพิ่มปริมาณธุรกิจอีกประเภทหนึ่งคือ ธุรกิจออมทรัพย์ อันจะนำไปสู่การเป็นสหกรณ์แบบอเนกประสงค์	4	19.05

ตาราง 20 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้าน
กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ

ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านบุคลากรดำเนินการ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. กรรมการดำเนินงานไม่ได้ชี้แจงเกี่ยวกับกิจการของร้านแก่ลูกค้าจนเป็นที่เข้าใจ	5	23.81
2. กรรมการดำเนินงานมีกลยุทธ์ในการดึงดูดสมาชิกให้เข้ามามีส่วนร่วมน้อยกว่าที่ควรจะเป็นและกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่มีเวลาเพื่อบริหารงานสหกรณ์เท่าที่ควร	4	19.05
3. พนักงานปฏิบัติงานค่อนข้างเฉื่อย	4	19.05
4. ผู้จัดการเป็นอาจารย์ซึ่งทำหน้าที่สอนและมีภาระงานราชการอื่นจึงอุทิศเวลาบริหารงานสหกรณ์ไม่เต็มที่	8	38.09

ตาราง 21 ร้อยละของสมาชิกที่ให้คะแนนเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ

ปัญหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากรดำเนินการ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. กรรมการดำเนินงานไม่มีเวลาเพียงพอในการทำงานสหกรณ์	6	28.57
2. กรรมการดำเนินงานขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน	5	23.81
3. กรรมการดำเนินงานไม่ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย	1	4.76
4. พนักงานขาดความกระตือรือร้น	5	23.81
5. สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจระบบสหกรณ์	2	9.52
6. สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือในการซื้อสินค้า	1	4.76
7. นักศึกษาฝึกงานไม่ตั้งใจปฏิบัติงานและคอยหลบงานเสมอ	4	19.05
8. นักศึกษาไม่ชอบฝึกงานสหกรณ์ของวิทยาลัย	1	4.76
9. กรรมการดำเนินงานไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบ	4	19.05

ตาราง 22 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการ
จัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านบุคลากรดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาคำดำเนินการ ด้านบุคลากรดำเนินการ	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. กรรมการดำเนินงานควรอุทิศเวลาเพื่อบริหารงานสหกรณ์มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ และไม่ควรรับภาระงานอื่นนอกจากสอนและงานหน้าที่กรรมการเท่านั้น	5	23.82
2. กรรมการดำเนินงานควรเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจระบบสหกรณ์ดี	2	9.52
3. กรรมการดำเนินงานต้องมีตารางเวลาเข้าปฏิบัติงานหรือควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและไม่ควรปล่อยให้ผู้จัดการบริหารงานคนเดียว	2	9.52
4. อาจารย์ที่เป็นกรรมการดำเนินงานและผู้จัดการควรลดจำนวนชั่วโมงสอนลง โดยถือว่าชั่วโมงปฏิบัติงานในร้านกิจกรรมสหกรณ์เทียบเท่าชั่วโมงสอนปกติและเป็นการปฏิบัติราชการเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้อุทิศเวลาบริหารงานสหกรณ์ได้เต็มที่	7	33.33
5. ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานด้วยวิธีการจูงใจให้เกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น เช่น มอบเกียรติบัตรพนักงานดีเด่น เป็นต้น	1	4.77
6. เน้นการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ให้สมาชิกทราบทั่วกัน	2	9.52
7. อาจารย์นิเทศงานสหกรณ์ควรดูแลและควบคุมการฝึกงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด	2	9.52

ตาราง 23 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้าน
กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่

ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรม ด้านอาคารสถานที่	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำเลที่ตั้งของร้านยังไม่เหมาะสม	7	33.33
2. โครงสร้างของอาคารร้านค้าปลอดภัยต่อทรัพย์สิน น้อยมาก	2	9.52
3. การจัดตกแต่งภายในร้านเพื่อส่งเสริมให้ลูกค้าซื้อ สินค้ากระทำได้น้อยและมีการเปลี่ยนแปลงหรือ ตกแต่งน้อย	3	14.29
4. การถ่ายเทอากาศภายในร้านค่อนข้างอับและต้นไม้ บังแสงสว่าง	2	9.52

ตาราง 24 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการ
ร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่

ปัญหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. มีปัญหาเรื่องสถานที่คับแคบไม่สามารถขยายเนื้อที่ใน การประกอบกิจกรรมทางสหกรณ์ในเชิงธุรกิจเต็มที่	1	4.76

ตาราง 25 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการ
จัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุฑราชสีมา ด้านอาคารสถานที่

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาการจัดดำเนินการ ด้านอาคารสถานที่	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เสนอให้วิทยาลัยขยายพื้นที่รวมทั้งเลือกทำเลที่ ตั้งร้านที่เหมาะสมที่สุด เพราะเป็นการดำเนินงานใน เชิงธุรกิจซึ่งมีการแข่งขันในทางการค้า ด้วยเช่นเดียวกัน	1	4.76
2. เสนอให้วิทยาลัยจัดหาสถานที่ตั้งและสร้างอาคาร ร้านกิจกรรมสหกรณ์ที่เป็นเอกเทศขึ้นในทำเลที่ เหมาะสมกับความเป็นธุรกิจการค้าและเพื่อให้ เป็นสถานที่ฝึกงานด้านนี้แก่นักศึกษาอย่างสมบูรณ์	15	71.43

ตาราง 26 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการร้าน
กิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุฑนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

ปัญหาในการจัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์ ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การดำเนินงานเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่แนใจนัก	3	14.29
2. สมาชิกที่สมัครใจหรือเต็มใจรับหน้าที่เป็นกรรมการ ดำเนินงานมีน้อย	5	23.81
3. สมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีไม่ครบ องค์ประชุม ต้องเชิญประชุมใหม่ในครั้งที่ 2 จึง ดำเนินการประชุมได้	5	23.81

ตาราง 27 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดดำเนินการ
การรื้อกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครูนครราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก

ปัญหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดดำเนินการ ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. สมาชิกไม่เข้าใจอุดมการณ์สหกรณ์ มุ่งจะเอา ประโยชน์จากสหกรณ์อย่างเดียว	4	19.05
2. สมาชิกขาดความมั่นใจในการดำเนินงาน สนใจ เฉพาะเงินปันผลเท่านั้น	6	28.57
3. สมาชิกไม่สนใจในสิทธิของความเป็นเจ้าของ กิจการสหกรณ์	8	38.09
4. สมาชิกขาดความรับผิดชอบในการประชุม	2	9.52
5. สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในระบบสหกรณ์	1	4.76
6. กรรมการดำเนินงานไม่สนใจข้อติชมจากสมาชิก	1	4.76
7. พนักงานขายถามหมายเลขสมาชิกจากผู้ซื้อเป็น ครั้งแรกจึงไม่แน่ใจว่าการซื้อสินค้าทุกครั้งลง หมายเลขสมาชิกให้กับสมาชิกหรือไม่	3	14.28
8. สมาชิกนำสินค้ามาฝากขายแต่สหกรณ์คิดค่าบริการ ด้วยอัตราที่ค่อนข้างสูง จึงไม่นำมาฝากขายอีก	2	9.52

ตาราง 28 ร้อยละของสมาชิกที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการ
จัดดำเนินการร้านกิจกรรมสหกรณ์วิทยาลัยครุฑราชสีมา ด้านผลประโยชน์ของ
สมาชิก

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินการ ด้านผลประโยชน์ของสมาชิก	ความถี่ของผู้ตอบ	
	จำนวน	ร้อยละ
1 สร้างระบบการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงาน ให้รัดกุม ซึ่งสามารถตรวจความถูกต้องได้ทุกขั้นตอน	3	14.29
2 จัดหาสิ่งล่อเพื่อตอบแทนกรรมการดำเนินงานไม่ใช่ ปฏิบัติงานแบบอาสาสมัครแต่ต้องรับผิดชอบจึงเป็น สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ไม่เข้าไป ดำเนินการ	2	9.52
3. วิธีดึงดูดสมาชิกให้เข้าร่วมประชุมใหญ่ ควรจัดหา กิจกรรมให้สมาชิกมีส่วนร่วมพร้อมทั้งแจกรางวัลที่ น่าสนใจ เช่น แจกรางวัลที่มีมูลค่าให้แก่ผู้โชคดี ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่	5	23.81
4. จัดให้มีการอบรมเผยแพร่ความรู้และชี้ให้เห็น ประโยชน์ของสหกรณ์พร้อมทั้งเพิ่มการโฆษณา และการประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์ให้มากขึ้น อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อสมาชิกจะได้เข้าใจและ เห็นคุณค่าประโยชน์ของสหกรณ์ได้อย่างแท้จริง	10	47.62
5 ผู้จัดการควรอบรมชี้แจงพนักงานขายให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นพนักงานขายที่ดี	4	19.05

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์
นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ เป็นรายชื่อ

ตาราง 31 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการบ้านกิจกรรมสหกรณ์ การปลูกผักเป็นถาวร เป็นรายข้อ

ข้อถามทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมการบ้าน กิจกรรมสหกรณ์ การปลูกผักเป็นถาวร	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		F	p	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ระดับ ความเชื่อมั่น 0.05		
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	$\bar{X}_3$	S_3			$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	$\bar{X}_1 - \bar{X}_3$	$\bar{X}_2 - \bar{X}_3$
25 มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนมาไปปรับปรุงกิจการของร้าน	3.03	1.06	2.87	1.09	2.67	1.27	0.74	0.43	-	-	-
26 การรวมการดำเนินงานโดยสมัครใจแล้วมองหากำไรไปปรับปรุงกิจการของร้าน	2.91	1.12	2.73	1.11	2.79	1.10	0.37	0.69	-	-	-
27 การรวมการดำเนินงานโดยสมัครใจเกี่ยวกับกิจการของร้านแล้วลูกค้าจนเริ่มเข้ามาซื้อ	2.75	0.95	2.87	1.05	2.63	1.24	0.43	0.65	-	-	-
28 การรวมการดำเนินงานโดยสมัครใจแล้วลูกค้าเริ่มสนใจกิจการของร้าน	2.91	0.70	2.89	1.02	2.75	1.26	0.21	0.81	-	-	-
29 การรวมการดำเนินงานโดยสมัครใจในการคงอยู่ของสมาชิกในร้านมีจำนวนรวมในร้านมากขึ้น	3.16	1.05	3.05	1.08	2.42	1.18	4.03	0.02	0.11	0.74	0.63
30 ผลการดำเนินงานประจำปีที่เข้ามาเป็นสมาชิกซื้อ	2.59	0.71	2.94	0.97	2.67	1.05	2.45	0.06	-	-	-
31 ทัศนคติของร้านที่มีต่อลูกค้า	2.44	0.88	2.85	1.02	2.42	1.02	3.82	0.02	-0.41	0.02	0.43
32 ทัศนคติที่มีต่อการรวมเข้าซื้อ	2.09	0.65	2.64	0.96	2.29	0.95	5.57	0.00	-0.55	-0.20	0.35
33 ทัศนคติที่มีต่อการรวมเข้าซื้อ	2.22	0.79	2.75	1.02	2.29	1.00	5.14	0.01	-0.51	-0.07	0.44
34 ทัศนคติที่มีต่อการรวมเข้าซื้อ	2.25	0.72	2.75	1.00	2.54	1.06	3.50	0.03	-0.46	-0.29	0.17
35 ทัศนคติที่มีต่อการรวมเข้าซื้อในการยอมรับลูกค้า	2.50	0.64	3.16	1.03	2.92	1.14	6.55	0.00	-0.66	-0.42	0.26
36 ทัศนคติที่มีต่อการรวมเข้าซื้อในการยอมรับลูกค้า	2.66	0.97	3.11	1.04	2.96	1.20	2.72	0.07	-	-	-
รวมค่าเฉลี่ยการปลูกผักเป็นถาวร	2.63	0.56	2.86	0.75	2.61	0.95	2.64	0.07	-	-	-

ตาราง 32 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของสมาชิกที่เป็นอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดการเป็นกรรณการงานกิจกรรมสหกรณ์ภายในสถานศึกษา

ข้อถกเถียงต่อการจัดการเป็นกรรณการงานกิจกรรมสหกรณ์ภายในสถานศึกษา	อาจารย์ N = 32		นักศึกษา N = 203		เจ้าหน้าที่ N = 24		F	p	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่กลุ่ม		
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	$\bar{X}_3$	S_3			$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	$\bar{X}_1 - \bar{X}_3$	$\bar{X}_2 - \bar{X}_3$
37 มีระบบการวัดผลสัมฤทธิ์ของงานที่ชัดเจน	2 56	0 67	2 86	1 05	2 67	1 01	1 42	0 24	-	-	-
38 ทาเลทของงานอยู่ในที่ที่เหมาะสม	2 16	0 63	2 37	1 01	2 63	1 28	1 52	0 22	-	-	-
39 โครงสร้างของอาคารสถานที่ปลอดภัยต่อภัยพิบัติ	2 47	0 67	4 41	0 97	2 38	1 01	0 07	0 93	-	-	-
40 มีสถานที่จอดรถเพียงพอ	3 34	0 97	3 24	1 07	2 79	1 22	2 16	0 12	-	-	-
41 ตกแต่งบริเวณภายนอกอาคารให้สวยงาม	3 16	0 85	3 23	1 04	3 04	1 16	0 38	0 69	-	-	-
42 มีแนวทางในการวัดผลสัมฤทธิ์ของงานที่ชัดเจน	3 00	0 67	2 97	1 00	2 92	1 10	0 05	0 95	-	-	-
43 มีที่ภายในร้านสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า	2 69	0 69	2 76	1 04	2 63	1 01	0 23	0 79	-	-	-
44 มีระบบการถ่ายเทอากาศภายในร้านเป็นที่น่าสนใจ	2 69	0 86	2 47	1 08	2 67	1 09	0 87	0 42	-	-	-
45 มีการจัดตกแต่งภายในร้านให้ดูสะอาดและน่าอยู่	2 44	0 76	2 68	1 03	2 46	0 98	1 20	0 30	-	-	-
46 มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	2 44	0 62	2 67	0 94	2 67	1 01	0 90	0 41	-	-	-
47 มีแนวทางในการวัดผลสัมฤทธิ์ของงานที่ชัดเจน	2 03	0 65	2 45	0 99	2 54	0 88	3 03	0 05	-0 42	-0 51	-0 09
48 มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายที่ถูกต้อง	3 00	0 72	2 98	1 16	2 92	1 14	0 04	0 95	-	-	-
รวม ค่าเฉลี่ย	2 66	0 41	2 75	0 74	2 69	0 90	0 29	0 75	-	-	-